

บรรณานุกรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

หนังสือ

นรกิจบริหาร, หลวง. การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน. พระนคร: บริษัทสำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพาณิชย์จำกัด, 2517

ปรีดี เกษมทรัพย์. กฎหมายแห่ง: หลักทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์,
2519

มีชัย ฤชุพันธ์. กฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2521

วัฒนา สุตรสุวรรณ. การปกครองบังคับบัญชาและการบริหารงาน. กรุงเทพมหานคร: จง เจริญ
การพิมพ์, 2521

อมร จันทรสมบูรณ์. กฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหา-
วิทยาลัยรามคำแหง, 2526

บทความวารสาร

เกษม สุวรรณกุล. "หัวหน้ากับการมอบงาน." วารสารข้าราชการ 12 (ตุลาคม 2510):
17-19

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์. "กฎหมายปกครองตามทัศนะของอังกฤษ." วารสารกฎหมายปกครอง
2 (ธันวาคม 2526) ตอน 3: 469-521

..... "ข้อสังเกตประกอบคำวินิจฉัยทางปกครองเกี่ยวกับมาตรฐานะของผู้มอบอำนาจ."
วารสารกฎหมายปกครอง 3 (สิงหาคม 2527) ตอน 2: 417-424

..... "ความเป็นจริงกับหลักการแบ่งแยกอำนาจ." วารสารกฎหมาย
ปกครอง 2 (สิงหาคม 2526) ตอน 2: 25-28

..... "หลักรัฐธรรมนูญนิยมและการแบ่งแยกอำนาจ." วารสารกฎหมาย
ปกครอง 2 (สิงหาคม 2526) ตอน 2: 29-42

นิพนธ์ บุญญภัทโร "การมอบอำนาจระหว่างราชการบริหารส่วนกลางกับราชการบริหารส่วน
ภูมิภาค: ปัญหาของกรมสรรพสามิตกับจังหวัด." วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 16
(เมษายน 2519): 193-229

- "บทบรรณาธิการ." วารสารกฎหมายปกครอง 2 (ธันวาคม 2526) ตอน 3: 1-24
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. "การมอบอำนาจหน้าที่." วารสารข้าราชการ 20 (มิถุนายน 2518): 29-37
- พงศ์เพ็ญ ศกุนตาทักษ. "ทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย." วารสารกฎหมายจุฬาลงกรณ์ (ฉบับพิเศษอนุสรณ์ศาสตราจารย์ หยุต แสงอุทัย 2523): 169-174
- ศิระ ชวนะวิรัช. "กฎหมายปกครองว่าด้วย ปฏิบัติราชการแทน รักษาราชการแทน รักษาการแทนในตำแหน่ง." มหาดไทย 5(ฉบับที่ 53 2524): 29-55
- อมร จันทรมนุญ. "บันทึกข้อสังเกตของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง าลา พ.ศ." วารสารกฎหมายปกครอง 1 (ธันวาคม 2525) ตอน 3: 682-739

เอกสารอื่น

- "คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน." กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนัก เลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2525
- ฉลอง กัลยาณมิตร. "บทวิจารณ์กฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน." เสนอที่ประชุมใหญ่ในการสัมมนาว่าด้วยการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินระหว่างวันที่ 20-22 มกราคม 2527
- ชาญชัย แสงศักดิ์. "ความเป็นมาและปรัชญาของกฎหมายมหาชน." เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องหลักกฎหมายปกครอง ที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2528
- ชัยวัฒน์ วงศ์วิเศษ. "การจัดการเรียนการสอนกฎหมายมหาชนในประเทศแองโกล-อเมริกัน." เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องการจัดการเรียนการสอนกฎหมายมหาชนในประเทศไทย โดยสถาบันวิจัยสังคมและคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 18 มิถุนายน 2526
- _____ "นิติกรรมทางการปกครองในกฎหมายอังกฤษ." เอกสารประกอบการฝึกอบรมหมายเลข 7 เรื่องกฎหมายปกครองเบื้องต้น ซึ่งจัดขึ้นโดยคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2529

- ทองหล่อ วีระโสภณ. "การบริหารราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี." เอกสารวิจัย นักศึกษา
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 9 ปีการศึกษา 2509-2510
- บรรจง ชูสกุลชาติ. "การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข." เอกสารวิจัยของนักศึกษาศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
รุ่นที่ 19 ปีการศึกษา 2519 - 2520
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. "แนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง." เอกสารประกอบการสัมมนา
เรื่องหลักกฎหมายปกครอง ที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2528
- _____ "ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกฎหมายมหาชนภายในประเทศไทย." เอกสารประ-
กอบการสัมมนา . เรื่องปัญหาการจัดการเรียนการสอนกฎหมายมหาชนในประเทศไทย
โดยสถาบันวิจัยสังคมและคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่คณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 18 มิถุนายน 2526
- _____ "เอกสารคำบรรยาย วิชากฎหมายปกครองเปรียบเทียบ." ระดับปริญญาโท ภาค
วิชานิติศาสตร์ ปีการศึกษา 2526
- พูนศักดิ์ ไวสารวจ. "นิติกรรมฝ่ายเดียวทางปกครองในกฎหมายฝรั่งเศส " เอกสารประกอบการ
ฝึกอบรมหมายเลข 4 เรื่องกฎหมายปกครองเบื้องต้น ที่จัดขึ้นที่สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา พ.ศ. 2529
- โกศล หลกกุล. "นิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน." เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องหลักกฎหมาย
ปกครอง ที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2528
- มหาดไทย, กรม. "สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และงานปกครอง
ของพระองค์." พระนคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2505 ภาค 2
- วิมล เจริญงาม. "เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายมหาชน หน่วยที่ 2." กรุงเทพมหานคร :
สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526
- สุรินทร์ พันธุ์ฤกษ์, ร.ด. . "ปัญหาการแบ่งหน้าที่การงานของที่ทำการปกครองอำเภอและ
กิ่งอำเภอ: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอ เมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี" เอกสารวิจัย
วิทยาลัยการปกครอง โรงเรียนนายอำเภอ รุ่นที่ 17 พ.ศ. 2522 เล่มที่ 9
- ศิริชัย ศิริวัฒน์, พล.ต.. "การจัดและการบริหารงานในสำนักนายกรัฐมนตรี." เอกสารวิจัย
นักศึกษาศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 6 ปีการศึกษา 2506-2507

อุตร ชื่นกลิ่นธูป. "ข้อบกพร่องในสาระสำคัญในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน."

เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476

พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยามแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2477

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2495

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2496

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2499

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2499

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

พระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสร้างและบำรุงรักษาทางหลวง พุทธศักราช 2477

พระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการกรมเกษตรและการประมง กรมชลประทาน

กรมที่ดิน-และโลหกิจ กรมป่าไม้ และกรมสหกรณ์ พุทธศักราช 2478

พระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่ เนื่องจากการปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมใหม่ พ.ศ. 2485

พระราชกำหนดโอนอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงหรือกรม ซึ่งได้มีการปรับปรุง

ใหม่ พุทธศักราช 2485

พระราชบัญญัติมอบกิจการประปา เทศบาลกรุงเทพให้กรมโยธาเทศบาล กระทรวงมหาดไทย

จัดทำ พ.ศ. 2495

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. 2518

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2521

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521

พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

คำสั่งและประกาศของทางราชการ ระเบียบ

คำสั่งกรมประชาสงเคราะห์ ที่ 1051/2528, ที่ 1063/2523

คำสั่งที่ 20/2495 เรื่องอธิบดีกรมตำรวจมอบหมายอำนาจในการสั่งไล่ออก, ปลดออก, ให้ออก หรือพักราชการ

คำสั่งที่ 57/2502 เรื่อง มอบหมายอำนาจการสั่งบรรจุ, การเลื่อนเงินเดือน, การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ

คำสั่งกรมตำรวจที่ 1250/2521 เรื่องมอบหมายอำนาจในการสั่งให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการ

คำสั่งกรมตำรวจที่ 1702/2522 เรื่องแก้ไขคำสั่งอธิบดีกรมตำรวจมอบหมายอำนาจในการสั่ง ลงโทษ ไล่ออก ปลดออก ให้ออกและพักราชการ

คำสั่งกองทะเบียน กรมตำรวจ ที่ 73/2526

คำสั่งกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ที่ 238/2526, ที่ 198/2527

คำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ 29174/2526 เรื่อง มอบอำนาจให้ปลัดกระทรวงการคลังสั่งและปฏิบัติ ราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 211/2524, ที่ 212/2524, ที่ 60/2526, ที่ 61/2526, ที่ 78/2526, ที่ 81/2526, ที่ 142/2526 และที่ 109/2527

คำสั่งสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยที่ 54/2524, ที่ 62/2524 และที่ 70/2528

ประกาศมอบเวชพยาบาลให้อยู่ในความปกครองของกรมสาธารณสุข ลงวันที่ 11 กรกฎาคม พุทธศักราช 2470

ประกาศให้โอนกรมนคราทร กรมตรวจคนเข้าเมือง และกรมเจ้าท่า ลงวันที่ 10 มีนาคม พุทธศักราช 2475

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2517

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2521

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2526

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2527

หนังสือที่ สร.0710/7309 สำนักงานก.พ. ลงวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2523

หนังสือที่ สร.0710/39819 ในความเห็นสำนักงานก.พ. ตอบข้อหารือกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2520-2525 กองกฎหมายและระเบียบ สำนักงานก.พ.

หนังสือที่ สร.1006/ว.6 เรื่องอำนาจในการสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการ

คำพิพากษาศาลฎีกา และคำวินิจฉัยของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 724/2490

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1612/2515

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 3) เรื่องปัญหาเกี่ยวกับการออกบัตรประจำตัวพนักงานองค์การของรัฐ (ปลัดทรวงจะมอบหมายหรือมอบอำนาจให้ผู้อื่นออกบัตรฯ แทนได้หรือไม่)

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องการตีความข้อ 33 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การมอบหมายให้ทำการแทนศึกษาธิการเขต

บันทึกข้อสั่ง เสด็จของ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับ บันทึกความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6) ในปัญหาว่า ในกรณีที่มีรองปลัดกระทรวงหลายคน ปลัดกระทรวงจะแต่งตั้ง "ผู้ตรวจราชการกระทรวง" คนหนึ่งหรือหลายคน ตามลำดับ เป็นผู้รักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงประจำแต่ละคนไว้ล่วงหน้าได้หรือไม่

บันทึกของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบบันทึกของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) เรื่องปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2510 (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะมอบให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมปฏิบัติราชการในฐานะนายกสภาทหารผ่านศึกได้หรือไม่)

บันทึกความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องปัญหาการมอบอำนาจของอธิบดีให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน (การมอบอำนาจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน)

รายงานการประชุม

รายงานการประชุม คณะกรรมการปฏิรูประบอบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ครั้งที่

2/2523 วันพุธที่ 30 มกราคม 2523, ครั้งที่ 7/2523 วันพุธที่ 20 สิงหาคม 2523,

ครั้งที่ 9/2523 วันพุธที่ 10 กันยายน 2523, ครั้งที่ 11/2523 วันพุธที่ 24 สิงหาคม

2523, ครั้งที่ 16/2523 วันพุธที่ 19 ตุลาคม 2523, ครั้งที่ 3/2524 วันพุธที่ 21

มกราคม พ.ศ. 2524, ครั้งที่ 6/2524 วันพุธที่ 18 กุมภาพันธ์ 2524, ครั้งที่ 18/2525 วันพุธที่ 20 ตุลาคม 2525, ครั้งที่ 1/2526 วันพุธที่ 25 พฤษภาคม 2526, ครั้งที่ 8/2526 วันพุธที่ 7 กันยายน 2526, ครั้งที่ 8/2527 วันพุธที่ 2 พฤษภาคม 2527

รายงานการประชุมคณะอนุกรม เฉพาะกิจ เพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ครั้งที่ 1/2526 วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2526

เอกสารเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

รายงานการศึกษาปัญหาหลักของระบบบริหารราชการไทยของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจศึกษาปัญหาหลักของระบบบริหารราชการไทยและคณะผู้วิจัยโครงการ การศึกษาปัญหาหลักของระบบบริหารราชการไทย เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

บัญชีเปรียบเทียบการแก้ไขประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 ที่คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ในการสัมมนาว่าด้วยการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน ระหว่างวันที่ 20-22 มกราคม 2527 ที่จังหวัดชลบุรี

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่) พ.ศ. ที่เสนอโดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

บันทึกความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดินพร้อมทั้งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่) พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแล้ว

ผลสรุปการพิจารณาเรื่องร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่) พ.ศ. พร้อมทั้งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่) พ.ศ. ที่ได้จากการจัดโครงการประชุมหารือเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ฯลฯ

(ฉบับที่) พ.ศ. ที่สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือน

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่
218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่) พ.ศ. พร้อมทั้งร่าง
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน
พ.ศ. 2515 (ฉบับที่) พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการ
กรรมการกฤษฎีกาแล้ว

Books

Foulkes, David. Administrative Law. 5th ed. London : Butterworths.,
1982

_____. Introduction of Administrative Law. 3rd ed. London:
Butterworths., 1972

Garner J.F. Administrative Law. 4th ed. London: Butterworths., 1974

Phillips, O. Hood. Constitution and Administrative Law. 5th ed.
London: Sweet & Maxwell., 1973

Wade H. W. R. Administrative Law. 4th ed. Oxford: Clarendon Press.,
1977

Law

Local Government Act 1972

Bibliographies

AUBY (J.M.) et DRAGO (R.). Le Contentieux Administratif. T 2. Paris:
L.G.D.J., 1975

Laubadere (A.de). Traité da Droit Administratifs. Tl. Paris: L.G.D.J.,
1976

Odent (A.). Contentieux Administratif. Paris: les cons de droit.,
1957-1958

Vedel (g). Droit Administratif. 6e éd. Paris: PUF., 1976

Wiener (M.). Recherches Sur le pouvior réglementaire des ministres.

Paris: L.G.D.J., 1970

Periodiques

J.G. GROSHENS. "La délégation administrative de compétence." in

Rec Dolloz. 1958. 197-204

M.M. FOURNIER et BRAIBANT. "Actes administratifs: délégation de
pouvors et délégation de signature." in A.J.D.A. 1975.

391-392

Puisoye, Jacques. "Les délégation de signature." in A.J.D.A. 1960

69-72

Lois Françaises

La Coustitution française de 1958

Les décrets numeros 47-223 dates le 23 janvier 1947, amendements

des décrets numeros 56-188 dates le 13 fevrier 1956

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

- คำสั่งของส่วนราชการระดับต่าง ๆ เกี่ยวกับการมอบอำนาจและมอบหมาย
- พระราชบัญญัติ, พระราชกำหนด, ประกาศเกี่ยวกับการโอนอำนาจ
- Local Government Act 1972 (เฉพาะบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมอบอำนาจ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ 211/2524

เรื่อง มอบหมายและมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการ
สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 8 และ 9 (2) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 จึงมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี
มีอำนาจกำกับการบริหารราชการ สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับ
กระทรวง ส่วนราชการ และหน่วยงานในสำนักนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

1. รองนายกรัฐมนตรี (พลตรี ประมาธ อติเรกสาร) กำกับการบริหาร
ราชการของกระทรวง และส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- 1.1 กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพลังงาน
- 1.2 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
- 1.3 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- 1.4 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- 1.5 สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

ทั้งนี้ ให้มีอำนาจสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับสำนัก
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด้วย

2. รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก เสริม ฌ นคร) กำกับการบริหารราชการ
ของกระทรวง ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ ดังต่อไปนี้

- 2.1 ทบวงมหาวิทยาลัย
- 2.2 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ
- 2.3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- 2.4 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

3. รองนายกรัฐมนตรี (พันเอก ถนัด คอมันตร์) กำกับการบริหารราชการ
ของกระทรวง ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ ดังต่อไปนี้

- 3.1 กระทรวงยุติธรรม
- 3.2 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- 3.3 สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- 3.4 กรมวิเทศสหการ
- 3.5 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ ให้มีอำนาจสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับกรมวิเทศสหการ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ด้วย

4. รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประจวบ สุนทราภิบาล) กำกับการบริหารราชการของกระทรวง และส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- 4.1 กระทรวงสาธารณสุข
- 4.2 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- 4.3 กรมประมงลชาวกลาง
- 4.4 องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ ให้มีอำนาจสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ด้วย

5. รองนายกรัฐมนตรี (นายทองหยด จิตตวีระ) กำกับการบริหารราชการของกระทรวง ดังต่อไปนี้

- 5.1 กระทรวงพาณิชย์
- 5.2 กระทรวงศึกษาธิการ

6. มอบหมายและมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรี (พลตรี ประมาณ อติเรกสาร) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ในเรื่องดังต่อไปนี้

6.1 สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ในกรณีตั้งการตามมาตรา 8 (5) และมาตรา 105 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2518

6.2 สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ในการลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ยกเว้นในกรณีที่เป็นการของกระทรวงกลาโหม หรือกรณีที่

พิจารณาเห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญ ให้นำเสนอ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

7. เมื่อรองนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายแล้ว ให้สรุปรายงานเสนอ นายกรัฐมนตรีทราบทุกสัปดาห์

8. สำหรับราชการของกระทรวงหรือส่วนราชการ หรือหน่วยงานนอกจากที่กล่าวไว้ใน ข้อ 1 - 5 ให้นำเสนอ นายกรัฐมนตรี เพื่อวินิจฉัยสั่งการ โดยตรง .

9. ราชการของส่วนราชการดังต่อไปนี้ให้นำเสนอผ่านรองนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอขอความเห็นประกอบการวินิจฉัยสั่งการของนายกรัฐมนตรี เสียขั้นหนึ่งก่อน ดังนี้

9.1 ราชการของกระทรวงการต่างประเทศ และราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้นำเสนอผ่านรองนายกรัฐมนตรี (พันเอก อดิเรก คอมนันท์) ก่อน

9.2 ราชการของกระทรวงอุตสาหกรรม ให้นำเสนอผ่านรองนายกรัฐมนตรี (พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร) ก่อน

10. ราชการซึ่งต้องสั่งการแก่กระทรวงหรือส่วนราชการหลายกระทรวง หรือหลายส่วนราชการ แต่บางส่วนราชการมิได้อยู่ในอำนาจหน้าที่กำกับการบริหารของรองนายกรัฐมนตรีท่านหนึ่งท่านใดโดยตรง ให้นำเสนอต่อ นายกรัฐมนตรี เพื่อวินิจฉัยสั่งการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 23 ธันวาคม 2524

พลเอก

(เปรม ติณสูลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ 212 /2524

เรื่อง มอบหมายและมอบอำนาจให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 8 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218
ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 จึงมอบหมายให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
มีอำนาจสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

1. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) สั่งและปฏิบัติ
ราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับส่วนราชการดังต่อไปนี้

1.1 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

1.2 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

1.3 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบในวงราชการ

2. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (พลโท ช่าง อังคุโชนิต) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับส่วนราชการดังต่อไปนี้

2.1 กรมประมงล่าวกลาง

2.2 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

2.3 สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

3. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (เรืออากาศโท ศุภินันท์ มหาสันตนะ) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ดังต่อไปนี้

3.1 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

3.2 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

4. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (ร้อยตำรวจโท ช่าง มนธรรม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ดังต่อไปนี้

4.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

- 4.2 สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- 4.3 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ
- 4.4 กรมประชาสัมพันธ์
- 4.5 องค์การสวนสัตว์
- 4.6 องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย

เมื่อรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ปฏิบัติหน้าที่ได้รับมอบหมาย และรับมอบอำนาจไปแล้ว ให้ทำบัญชีขอเรื่องเสนอนายกรัฐมนตรีทราบทุกสัปดาห์

ขงนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 23 ธันวาคม 2524

พลเอก

(เปรม ติณสูลานนท์)
นายกรัฐมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ ๖๐ / ๒๕๒๖

เรื่อง มอบหมายและมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการ
และสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ และข้อ ๕ (๒) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๕ จึงมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการ และสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับกระทรวง ส่วนราชการ และหน่วยงาน ใน สำนักนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้.-

๑. รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประจวบ สุนทราภรณ์) กำกับการบริหารราชการ ของกระทรวงอุตสาหกรรม และของสำนักนายกรัฐมนตรี เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- ๑.๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- ๑.๒ สำนักงบประมาณ
- ๑.๓ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
- ๑.๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ๑.๕ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- ๑.๖ สำนักพระราชวัง
- ๑.๗ สำนักราชเลขาธิการ

ทั้งนี้ ให้มีอำนาจสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และกรมประมวลข่าวกลาง ด้วย

๒. รองนายกรัฐมนตรี (นายบุญแท้ง ทองสวัสดิ์) กำกับการบริหารราชการของกระทรวง ดังต่อไปนี้

- ๒.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๒.๒ กระทรวงพาณิชย์
- ๒.๓ ทบวงมหาวิทยาลัย

๓. รองนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย รัตตกุล) กำกับการบริหารราชการของกระทรวง ดังต่อไปนี้

๓.๑ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน

๓.๒ กระทรวงศึกษาธิการ

๓.๓ กระทรวงสาธารณสุข

๔. รองนายกรัฐมนตรี (พลเรือเอก สนิธิ บุญยะชัย) กำกับการบริหารราชการ
ของกระทรวง ดังต่อไปนี้

๔.๑ กระทรวงคมนาคม

๔.๒ กระทรวงยุติธรรม

๕. มอบหมายและมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประจวบ สุนทราวงกูร)
สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีในการลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ยกเว้นในกรณี
ที่เป็นราชการของกระทรวงกลาโหม หรือกรณีที่มีการพิจารณาเห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญให้นำเสนอนายก
รัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

๖. เมื่อรองนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายแล้ว ให้สรุปรายงาน
เสนอนายกรัฐมนตรีทราบทุกสัปดาห์

๗. สำหรับราชการของส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ระบุใน ๑.๑ - ๑.๖ และ
ราชการของกระทรวง หรือหน่วยงานนอกจากที่กล่าวไว้ในข้อ ๒ - ๕ ให้นำเสนอนายกรัฐมนตรี
เพื่อวินิจฉัยสั่งการโดยตรง

๘. ราชการของกระทรวงการต่างประเทศ ให้นำเสนอผ่านรองนายกรัฐมนตรี
(นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์) เพื่อเสนอข้อคิดเห็นประกอบการวินิจฉัยสั่งการของนายกรัฐมนตรี
เสียขั้นหนึ่งก่อน

๙. ราชการซึ่งต้องสั่งการแก่กระทรวง หรือส่วนราชการหลายกระทรวง หรือหลาย
ส่วนราชการ แต่บางส่วนราชการมิได้อยู่ในอำนาจหน้าที่กำกับการบริหารของรองนายกรัฐมนตรี
ท่านหนึ่งท่านใดโดยตรง ให้นำเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อวินิจฉัยสั่งการ

ขงนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๒๖

พลเอก

(เปรม ติณสูลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

ที่ ๖๑ /๒๕๒๖

เรื่อง มอบหมายและมอบอำนาจให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๔ จึงมอบหมายให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้.-

๑. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับส่วนราชการและการสั่งการดังต่อไปนี้

- ๑.๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- ๑.๒ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- ๑.๓ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
- ๑.๔ การสั่งการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายต่าง ๆ และตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในกรณีตาม ๑.๔ ถ้ามีความเห็นขัดแย้งกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือกรณีเป็นปัญหาสำคัญให้เสนอรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประจวบ สุนทรากร) เพื่อวินิจฉัยสั่งการแทนนายกรัฐมนตรีต่อไป

๒. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (เรืออากาศโท ศุภี มหาสันตะ) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ดังต่อไปนี้

- ๒.๑ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- ๒.๒ สำนักงานประมาท เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารงานบุคคล
- ๒.๓ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

๓. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (ร้อยตำรวจโท ชาญ มนุชธรรม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ดังต่อไปนี้

- ๓.๑ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารงานบุคคล
- ๓.๒ กรมประชาสัมพันธ์
- ๓.๓ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย
- ๓.๔ องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย

๕. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายกระมล ทองธรรมชาติ) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับส่วนราชการดังต่อไปนี้

๕.๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารงานบุคคล

๕.๒ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๕.๓ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ

๕. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสวัสดิ์ คำประกอบ) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

๕.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

๕.๒ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

๖. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ดังต่อไปนี้

๖.๑ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

๖.๒ องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย

๗. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายบัญญัติ บรรทัดฐาน) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี สำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ดังต่อไปนี้

๗.๑ กรมวิเทศสหการ

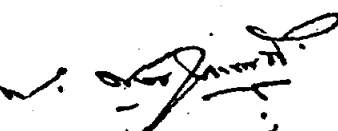
๗.๒ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เมื่อรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายและรับมอบอำนาจไปแล้ว ให้ทำบัญชีชื่อเรื่อง เสนอนายกรัฐมนตรีทราบทุกสัปดาห์

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๒๖

พลเอก

(เปรม ติณสูลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ 78/2526

เรื่อง มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
ปฏิบัติราชการ

โดยที่ได้มีกฎหมายว่าขอรับกำหนดให้รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี
ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการหรือรองประธานคณะกรรมการ
เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของนายกรัฐมนตรี อาทิอำนาจตามความในมาตรา 4 แห่ง
พระราชบัญญัติคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2521 มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติ
ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติ
ส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521 มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 มาตรา 13 แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง
องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2520 และข้อ 8 แห่งประกาศคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 จึงมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี
ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะประธานคณะกรรมการ และรองประธาน
กรรมการดังต่อไปนี้

1. รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประจวบ ชุมถราชกูร) ปฏิบัติหน้าที่
ประธานคณะกรรมการต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
 - 1.2 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
 - 1.3 คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ
 - 1.4 คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
2. รองนายกรัฐมนตรี (นายวิชัย รัตตกุล) ปฏิบัติหน้าที่ประธานคณะกรรมการ
ต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ
 - 2.2 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
 - 2.3 คณะกรรมการการพลังงานแห่งชาติ

3. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (ร้อยตำรวจโท ช่าง มนุญธรรม)
ปฏิบัติหน้าที่ประธานคณะกรรมการต่าง ๆ ดังนี้

3.1 คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

3.2 คณะกรรมการบริหารกิจการขององค์การสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย

ไทย

4. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ปฏิบัติหน้าที่
ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกา

5. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายบัญญัติ บรรทัดฐาน)
ปฏิบัติหน้าที่ ประธานคณะกรรมการการทองเที่ยวแห่งประเทศไทย

6. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายกระมล ทองธรรมชาติ)
ปฏิบัติหน้าที่ รองประธานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป.

สั่ง ณ วันที่ 23 พฤษภาคม 2526

พล เอก

(เปรม ติณสูลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ ๔๑ / ๒๕๒๖

เรื่อง มอบหมายให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีปฏิบัติราชการ
แทนนายกรัฐมนตรี

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๕ นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) มีอำนาจสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนขอความเป็นธรรม หรือร้องเรียนกล่าวโทษที่ยื่นต่อนายกรัฐมนตรี รวมทั้งรายงานการตรวจราชการหรือการสอบสวนกรณีต่าง ๆ ของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้มีอำนาจสั่งการหรือดำเนินการตามที่เห็นสมควรได้ ทั้งนี้ เว้นแต่เรื่องใดที่เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญหรือเป็นกรณีที่จะต้องสั่งการต่อกระทรวง ทบวง กรมอื่น ให้นำเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการต่อไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๒๖

พลเอก

(เปรม ติณสูลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ 142/2526

เรื่อง มอบหมายและมอบอำนาจให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี

ด้วย เรืออากาศโท คุณี มหาสันทนะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
จะเดินทางไปเยือนประเทศเนปาล บังกลาเทศ และปากีสถาน ระหว่างวันที่ 4 - 10
สิงหาคม 2526

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 8 แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218
ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 จึงมอบให้ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ รัฐมนตรีประจำสำนัก
นายกรัฐมนตรี สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ตามที่เดิมมอบหมาย และมอบอำนาจให้
แก เรืออากาศโท คุณี มหาสันทนะ ไว้โดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 61/2526
ลงวันที่ 9 พฤษภาคม 2526 เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ จนกว่า เรืออากาศโท คุณี มหาสันทนะ
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี จะกลับมาปฏิบัติราชการได้ตามปกติ ทั้งนี้ให้เป็น
หลักปฏิบัติในกรณีที่รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เรืออากาศโท คุณี มหาสันทนะ
ไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ในโอกาสต่อไปด้วย

สั่ง ณ วันที่ 3 สิงหาคม 2526

พลเอก

(เปรม ติณสูลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ 109 /2527

เรื่อง มอบหมายและมอบอำนาจให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี

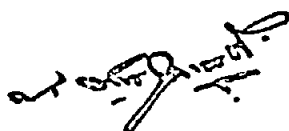
ด้วย นายมีชัย ฤชุพันธุ์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
จะเดินทางไปราชการ ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน ระหว่างวันที่ 26
กรกฎาคม 2527 ถึงวันที่ 7 สิงหาคม 2527

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 8 แห่งประกาศคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 จึงมอบให้เรืออากาศโท ศุภินันท์ มหาสัมพันธ์
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี
ตามที่ได้อำนาจและมอบอำนาจให้ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ไว้โดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ 61/2526 ลงวันที่ 9 พฤษภาคม 2526 เพิ่มขึ้น ทั้งนี้แจ้งว่า นายมีชัย ฤชุพันธุ์
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี จะกลับมารับปฏิบัติราชการได้ตามปกติ กับให้ถือเป็น
หลักปฏิบัติในกรณีที่รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ไม่อยู่หรือไม่
อาจปฏิบัติราชการได้ในโอกาสต่อไปด้วย

สั่ง ตั้งแต่วันที่ 26 กรกฎาคม 2527 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2527

พล เอก

(เปรม ติณสูลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

ฉบับพิเศษ หน้า ๑

เล่ม ๑๐๐ ตอนที่ ๑๐๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๖

คำสั่งกระทรวงการคลัง

ที่ ๒๕๑๑๔/๒๕๒๖

เรื่อง มอบอำนาจให้ปลัดกระทรวงการคลังสั่งและปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เพื่อให้การปฏิบัติราชการในกระทรวงการคลังเป็นไปด้วยความรวดเร็วและเหมาะสม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๕ จึงมอบอำนาจให้ปลัดกระทรวงการคลังมีอำนาจในการสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรีที่ได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นในเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑. การแต่งตั้งนายความหรือการมอบหมายให้หัวหน้าส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจทั้งในสังกัด และนอกสังกัด กระทรวงการคลัง หรือบุคคลที่ปลัดกระทรวงการคลัง หรือหัวหน้าส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจดังกล่าวเห็นสมควรเพื่อฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดี ตลอดจนดำเนินการในชั้นบังคับคดีจนเสร็จการ เช่น การโต้แย้งสิทธิ การขับไล่ ค่าเช่า ค่าธรรมเนียม ค่าเสียหาย ค่าดอกเบี้ย ค่าทนายความ การรับเงินใดๆ ทั้งในศาล นอกศาลหรือจากการบังคับคดี การยึดทรัพย์ การร้องขอทรัพย์ รวมถึงการมอบอำนาจให้ทนายความหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใดๆ ไปในทางจำหน่ายสิทธิ เช่น การยอมรับตามทีความฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิหรือใช้สิทธิในการขอทนายความหรือการขอให้พิจารณาคดีใหม่ ทั้งนี้ ให้ปลัดกระทรวงการคลังหรือหัวหน้าส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจมอบหมายให้บุคคลที่เห็นสมควรดำเนินการได้ด้วย อำนาจที่มอบตามบัญชีหาระดับนโยบาย ให้หารอรับนโยบายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก่อน

๒. การแต่งตั้งผู้แทนกระทรวงการคลังในการประชุมผู้ถือหุ้นต่างๆ ส่วนการแต่งตั้งผู้แทนกระทรวงการคลังในคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ หรือวิสาหกิจอื่น จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก่อน

๓. การอนุญาตให้ข้าราชการลาอุปสมบท

๔. การส่งจ่ายเงินทุนสำรองจ่ายและเงินยืมตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังภายในวงเงินไม่เกินหนึ่งล้านบาท

๕. การส่งจ่ายเงินจากคลังเป็นเงินทดรองราชการภายในวงเงินไม่เกินสองล้านบาท

๖. สั่งการหรือให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่งของข้าราชการและพนักงานองค์การของรัฐบาล เรื่องที่มีจำนวนเงินไม่เกินสองล้านบาท

๗. การอนุมัติให้ปฏิบัติหรือจ่ายเงินฝากค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่น นอกเหนือไปจากข้อบังคับ ภายในวงเงินไม่เกินสองล้านบาท

๘. การอนุญาตให้ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดลาเดินทางไปต่างประเทศที่กำหนดไว้ให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

๙. การมอบอำนาจให้ผู้ช่วยการรัฐวิสาหกิจในสังกัดที่มีได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลให้มีอำนาจในการกระทำนิติกรรมใดๆ หรือกระทำการใด ๆ ตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ในนามของกระทรวงการคลัง

๑๐. การอนุมัติ การสั่งซื้อ และส่งจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ

อำนาจที่มอบตาม ๑-๑๐ ข้างต้นทั้งหมด หรือบางส่วน ให้ปลัดกระทรวงการคลังมีอำนาจมอบหมายให้รองปลัดกระทรวงการคลังปฏิบัติราชการแทนตามที่เห็นสมควรก็ได้

๕๕ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ตั้ง ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๖

สมหมาย ฮุนตระกูล
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ที่ 54 /2524

เรื่อง การมอบอำนาจ

ตามคำสั่งสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ 140/2522 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2522 และที่ 140/2523 ลงวันที่ 9 กันยายน 2523 ให้มอบอำนาจให้รองปลัดทบวงปฏิบัติราชการแทนปลัดทบวงมหาวิทยาลัย นั้น

เพื่อความเหมาะสม และเพื่อประโยชน์แห่งราชการ อาศัยอำนาจตามความในข้อ 24 ข้อ 28 ข้อ 40 และข้อ 41 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 จึงให้ยกเลิกคำสั่งสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ 140/2522 และที่ 140/2523 และมอบให้รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทนปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ดังต่อไปนี้

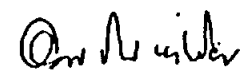
1. นายวิจิตร ศรีสอาน ตำแหน่ง รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทนในราชการของกองแผนงาน กองวิชาการ กองวิเทศสัมพันธ์ และเรื่องเกี่ยวกับการเงินของศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย และกลั่นกรองงานของกองสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
2. นายกำแหง สติรกุล ตำแหน่ง รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทนในราชการของกองกลาง กองบริการการศึกษา กองการเจ้าหน้าที่ และเรื่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการงบประมาณของสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

การปฏิบัติราชการแทนดังกล่าวกระทำในทุกเรื่อง เว้นแต่เรื่องเกี่ยวกับนโยบาย และเรื่องที่จะสั่งการใหม่หาวิทยาลัย และสถาบันปฏิบัติ และในกรณีที่รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัยคนใดคนหนึ่งไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ก็ให้รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัยที่อยู่ปฏิบัติราชการแทน

อึ้ง เมื่อได้สั่งการ หรือปฏิบัติราชการไปแล้ว หากเห็นว่าเรื่องใด เป็นเรื่องสำคัญ หรือเป็นเรื่องที่สมควรรายงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยทราบ ก็ให้รายงานให้ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้ทราบด้วย

ทั้งนี้ ถึงแก่บังคับเป็นต้นไป.

สั่ง ณ วันที่ 15 กรกฎาคม 2524

(นายคณาทร ขนเห็นชอบ)
ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

คำสั่งสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

ที่ ๕๖/๒๕๒๔

เรื่อง การมอบอำนาจ

อนุสนธิคำสั่งสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ ๕๔/๒๕๒๔ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๔ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้มอบอำนาจให้รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน ในกรณีต่าง ๆ ตามที่มอบอำนาจ โดยให้กระทำได้ทุกเรื่อง เว้นแต่เรื่อง เกี่ยวกับนโยบายและเรื่องที่จะส่งการให้มหาวิทยาลัยและสถาบันปฏิบัติ นั้น

เพื่อความเหมาะสมและเพื่อประโยชน์แห่งราชการ จากที่อำนาจตามความ ในข้อ ๒๔ ข้อ ๒๘ ข้อ ๔๐ และข้อ ๔๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ ๕๔/๒๕๒๔ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๔ โดยให้เรื่องที่คิดต่อระดับปลัดกระทรวงหรือสูงกว่าเป็นอำนาจ ของปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๔

On Nal Kw

(นายอาทร ชนเห็นชอบ)

ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

คำสั่งสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

ที่ 70/2528

เรื่อง การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการ

— — —

ตามคำสั่งสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ 54/2524 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2524 และที่ 62/2524 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2524 ให้มอบอำนาจให้ รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทนปลัดทบวงมหาวิทยาลัย นั้น

เพื่อความเหมาะสม และเพื่อประโยชน์แห่งราชการ อาศัยอำนาจ ตามความในข้อ 24 ข้อ 28 ข้อ 40 และข้อ 41 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 จึงให้ยกเลิกคำสั่งสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ 54/2524, ที่ 62/2524 โดยมอบอำนาจและมอบหมายให้รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย และผู้ช่วยปลัดทบวง มหาวิทยาลัย ปฏิบัติราชการดังต่อไปนี้

1. นายวิจิตร ศรีสอาน ตำแหน่งรองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ให้ไปช่วย ปฏิบัติราชการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และปฏิบัติราชการแทนปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ในงานวิชาการ หรืองานอื่นตามแต่จะมอบหมาย กับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ของประเทศไทย รวมทั้งการเงินของศูนย์ดังกล่าวด้วย

2. นายกำแหง สติรกุล ตำแหน่งรองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ปฏิบัติ ราชการแทนปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ในราชการของกองแผนงาน กองวิชาการ และ กองการเจ้าหน้าที่

3. นายสุทธิชัย เลียงชโย ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ปฏิบัติ ราชการแทนปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ในราชการของกองบริการการศึกษา และกองกลาง

การปฏิบัติราชการพบเจ้ากล่าวให้กระทำไว้ทุกเรื่องตามกฎเกณฑ์
ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ เว้นแต่เรื่องเกี่ยวกับนโยบาย เรื่องที่จะสั่งการ
ใหม่หาวิทยาลัยและสภาอธิการบดี และเรื่องที่มีผลกระทบต่อกระทรวง หรือสูงกว่าเฉพาะที่เห็นว่า
สำคัญสมควรเสนอปลัดทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณาเป็นการ

อนึ่ง เมื่อได้สั่งการ หรือปฏิบัติราชการแทนปลัดทบวงมหาวิทยาลัยไปแล้ว
หากเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องสำคัญ หรือเป็นเรื่องที่สมควรรายงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยทราบ
ก็ให้รายงานให้ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้ทราบด้วย

ซึ่งนี้ ตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2528 เป็นต้นไป.

สั่ง ๗ วันที่ 10 กรกฎาคม 2528

(ลงชื่อ) อานทร ชนเห็นชอบ

(นายอานทร ชนเห็นชอบ)

ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำสั่งกรมประชาสัมพันธ์

ที่ ๑๐๕๑/ 2528

เรื่อง การมอบหมายงานให้รองอธิบดีปฏิบัติราชการแทนอธิบดี

.....

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งที่ 318/2528 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2528 แต่งตั้งให้ นายอำพล สิงห์โกวิท รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ไปดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการสำนักงานเรื่งรักพัฒนาชนบท และแต่งตั้งให้ นางสาวศรี กัญจมาลา มาดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ นั้น

ดังนั้น เพื่อความเหมาะสมและบังเกิดประโยชน์ในการปฏิบัติราชการ อีกทั้งเพื่อให้รองอธิบดีแต่ละคนได้มีประสบการณ์มากยิ่งขึ้น จึงให้ยกเลิกคำสั่งกรมประชาสัมพันธ์ ที่ 1170/2527 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2527 และอาศัยอำนาจตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หมวด 5 ข้อ 42 อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ จึงมอบหมายการปฏิบัติราชการให้รองอธิบดีปฏิบัติราชการแทน ดังต่อไปนี้.-

ข้อ 1 มอบหมายให้ นางสาวศรี กัญจมาลา รองอธิบดี รับผิดชอบปฏิบัติราชการ และมีอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือปฏิบัติราชการ ในเรื่องซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น แทนอธิบดี เกี่ยวกับหน้าที่ราชการ ดังต่อไปนี้.-

- (1) กองนิคมสร้างตนเอง
- (2) กองสัมมาอาชีวะสงเคราะห์
- (3) กองบริการชุมชน
- (4) กองความมั่นคงแห่งสังคม
- (5) ฝ่ายฝึกอบรม และศูนย์ฝึกอบรมข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์

ข้อ 2 มอบหมายให้ นายสุชาติ พงษ์เหนือ รองอธิบดี รับผิดชอบปฏิบัติราชการ และมีอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือปฏิบัติราชการ ในเรื่องซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น แทนอธิบดี เกี่ยวกับหน้าที่ราชการ ดังต่อไปนี้.-

- (1) กองแบบแผนและสำรวจ
- (2) กองส่งเคราะห์เด็กและบุพทลวิชรุ่น
- (3) กองวิชาการ
- (4) กองสวัสดิการสงเคราะห์
- (5) สำนักแพทย์

ข้อ 3 มอบหมายให้ นายทวีป ทวีพานิชย์ รองอธิบดี รับผิดชอบปฏิบัติราชการ และมีอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือปฏิบัติราชการ ในเรื่องซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น แทนอธิบดี เกี่ยวกับหน้าที่ราชการ ดังต่อไปนี้.-

- (1) กองส่งเคราะห์ชาวเขา
- (2) กองคลัง
- (3) กองส่งเคราะห์ผู้ประสนภีย
- (4) สำนักผู้ตรวจราชการกรม
- (5) สถาบันวิจัยชาวเขา
- (6) ฝ่ายนิติการ
- (7) หน่วยตรวจสอบภายใน

ข้อ 4 การปฏิบัติราชการดังต่อไปนี้ ให้เสนอต่ออธิบดีโดยตรง

- (1) สำนักงานเลขาธิการกรม
- (2) กองการเจ้าหน้าที่

เมื่อมีกรณีจำเป็นเรื่องเพื่อความเหมาะสม อธิบดีอาจจะมอบหมายให้รองอธิบดี หนึ่งคนหรือทั้งสามคน เป็นผู้รับผิดชอบปฏิบัติราชการ และให้มีอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือปฏิบัติราชการในเรื่องซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นแทนอธิบดีก็ได้

ข้อ 5 งานของผู้ตรวจราชการกรม ให้เสนอต่ออธิบดี โดยผ่านรองอธิบดีตาม สำนักงานที่ใดมอบหมายไว้ ในข้อ 1 หรือข้อ 2 หรือข้อ 3 เว้นแต่เรื่องที่อยู่อธิบดีได้สั่งการไว้โดยเฉพาะ ในหน้าเสนออธิบดีโดยตรง

ข้อ 6 ราชการดังต่อไปนี้ ให้รองอธิบดีผู้รับผิดชอบเสนออธิบดี เพื่อดำเนินการ ถือ

- (1) เรื่องที่เป็นนโยบาย งานริเริ่ม และโครงการ

- (2) การร่างกฎหมาย การวางระเบียบหรือข้อบังคับใหม่ และการแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องดังกล่าว
- (3) การพิจารณาสั่งการเกี่ยวกับความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการและลูกจ้างประจำ
- (4) การสั่งให้ออกจากราชการ ซึ่งไม่ใช่เป็นการลงโทษทางวินัย และการต่ออายุราชการ
- (5) การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ
- (6) เรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญหรือร้ายแรงเกี่ยวกับบุคคล หรือคณะบุคคล ซึ่งมีลักษณะ เป็นกรณีพิเศษ
- (7) เรื่องที่อธิบดีสั่งให้ปฏิบัติโดยเฉพาะ
- (8) เรื่องที่รองอธิบดีพิจารณาเห็นสมควรให้อธิบดีดำเนินการ

การปฏิบัติราชการบางเรื่อง อธิบดีอาจสั่งให้นำเสนอเพื่อสั่งการโดยตรงได้เป็นกรณีพิเศษ

ข้อ 7 กรณีที่รองอธิบดีคนใดคนหนึ่งไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิบดี

ตามลำดับหมายเลข เป็นผู้ใช้อำนาจสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนกัน

ข้อ 8 การประชาสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก ให้รองอธิบดี ใช้ดุลยพินิจและปฏิบัติไปได้เพียงเพื่อประโยชน์ในทางให้ความรู้ความเข้าใจอันดีในหน้าที่ราชการเท่านั้น ส่วนการให้สัมภาษณ์เป็นหน้าที่ของอธิบดี หรือผู้ที่อธิบดีได้มอบหมายให้เป็นคราว ๆ ไป

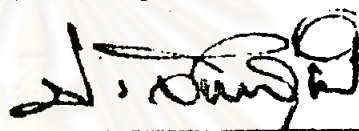
ข้อ 9 ให้รองอธิบดีมีอำนาจในการอนุมัติ หรือการปฏิบัติอันเป็นผลให้จ่ายเงินคราวหนึ่งจำนวนไม่เกิน 300,000 บาท (สามแสนบาทถ้วน)

ข้อ 10 หนังสือราชการภาษาต่างประเทศของกรม ให้ทุกกองเสนอผ่านกองวิชาการก่อนนำเสนออธิบดีลงนามทุกเรื่อง เว้นแต่เป็นเรื่องรีบด่วนก็ให้เสนอผ่านรองอธิบดีตามสายงานก่อนเสนออธิบดีลงนาม

ข้อ 11 เพื่อให้การบริหารราชการมีประสิทธิภาพ และมีการประสานงานกัน โดยใกล้ชิด ระหว่างอธิบดีกับรองอธิบดีทั้งสาม จะได้ทราบหนังสือราชการต่าง ๆ ของกรม ที่ถึงต่อไปยังส่วนราชการภายนอก ให้กองเจ้าของเรื่องจัดทำสำเนาเพิ่มขึ้นอีก 2 ชุด เพื่อนำเสนออธิบดี หรือรองอธิบดี ได้ทราบถึงเรื่องที่ได้นำดำเนินการไปแล้ว ทั้งนี้ให้ฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานเลขาธิการกรม เป็นเจ้าหน้าที่นำสำเนาเสนอ

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2528 เป็นต้นไป.

สั่ง ณ วันที่ 30 กันยายน 2528

(นายประมุต จันทร์จำนง)
อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำสั่งกรมประชาสัมพันธ์

ที่ 1063 / 2528

เรื่อง มอบอำนาจอธิบดีเกี่ยวกับเรื่องการควบคุมกิจการช่างเทคนิค ตามพระราชบัญญัติการควบคุมกิจการช่างเทคนิค พ.ศ. 2517 และเรื่องเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2507 ในเรื่องอธิบดีปฏิบัติราชการแทน

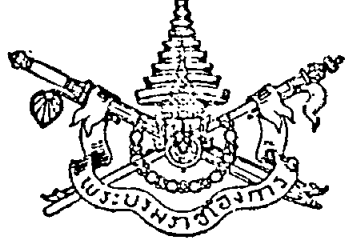
อุปสมถ์คำสั่งกรมประชาสัมพันธ์ ที่ 1051/2528 ลงวันที่ 30 กันยายน 2528 มอบหมายให้ นางสมศรี ดันมาตา รองอธิบดี รับผิดชอบการปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจในการสั่งการอนุญาต การอนุมัติ หรือปฏิบัติราชการในเรื่องซึ่งกฎหมายวิชาชีพบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น แก่อธิบดีเกี่ยวกับราชการของกองเทคนิคสร้างตนเอง กองสภามหาวิชาช่างเทคนิค กองวิชาการชุมชน กองควบคุมช่างช่างเทคนิค ฝ่ายฝึกอบรม และศูนย์ฝึกอบรมข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับเรื่องการควบคุมกิจการช่างเทคนิค ตามพระราชบัญญัติการควบคุมกิจการช่างเทคนิค พ.ศ. 2517 และเรื่องเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2507 เป็นไปด้วยความรวดเร็วและถูกต้อง ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พุทธศักราช 2515 ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงบริหารราชการแผ่นดิน หมวด 5 ข้อ 42 อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ จึงมอบหมายอำนาจการปฏิบัติราชการตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการควบคุมกิจการช่างเทคนิค พ.ศ. 2517 และตามมาตรา 3, 31, 32, 33, 34 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพ พ.ศ. 2507 ให้ นางสมศรี ดันมาตา รองอธิบดี เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ต่อไป
ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2528 เป็นต้นไป.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตั้ง ณ วันที่ 2 ตุลาคม 2528

(นายประมวล จันทร์จำนง)
อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

พระราชบัญญัติ

มอบกิจการประปา เทศบาลนครกรุงเทพ
ให้กรมโยธาเทศบาล กระทรวงมหาดไทย จัดทำ

พ.ศ. ๒๔๕๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๕

เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลมีจุมัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้เทศบาลนครกรุงเทพ มอบกิจการ
ประปาให้กรมโยธาเทศบาล กระทรวงมหาดไทย จัดทำ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภากษัตริย์แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมอบ
กิจการประปา เทศบาลนครกรุงเทพ ให้กรมโยธาเทศบาล
กระทรวงมหาดไทยจัดทำ พ.ศ. ๒๔๕๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกามอบการประปา
กรุงเทพ ฯ ในกรมโยธาเทศบาล กระทรวงมหาดไทย ให้เทศบาล
นครกรุงเทพ จัดทำ พุทธศักราช ๒๔๕๒

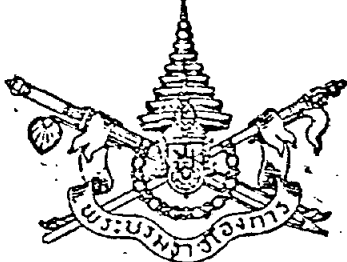
มาตรา ๔ ให้เทศบาลนครกรุงเทพมอบสิทธิและกิจการ
ของการประปากรุงเทพ ฯ แก่กรมโยธาเทศบาล กระทรวง
มหาดไทย ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดสามสิบวันนับตั้งแต่วัน
ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

พระราชกำหนด

**โอนอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการ
ของกระทรวงหรือกรมซึ่งได้มีการปรับปรุงใหม่
พุทธศักราช ๒๕๔๕**

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

และวันที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕)

อาทิตย์ทิพอาภา

ปรีดี พนมยงค์

ตราไว้ ณ วันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕

เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เห็นสมควรโอนอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการ
ของกระทรวงหรือกรม ซึ่งได้มีการปรับปรุงใหม่ตามพระราช
บัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๕) พุทธ
ศักราช ๒๕๔๕ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราช
บัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช ๒๕๔๕
พุทธศักราช ๒๕๔๕ และ

โดยที่มีเหตุผลเงินซึ่งจะเรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ให้ทันทั้งที่มีได้

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้โดย
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๒ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

มาตรา ๕ พระราชกำหนดนี้ให้เรียกว่า "พระราชกำหนด
โอนอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงหรือกรม
ซึ่งได้มีการปรับปรุงใหม่ พุทธศักราช ๒๕๔๕"

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกำหนดนี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชกำหนดนี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๔ บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกรมศิลปากรในกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกรมศิลปากรหรือกระทรวงศึกษาธิการมีอยู่ และซึ่งกฎหมายกำหนดให้ผู้บังคับบัญชากรมศิลปากรหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเจ้าหน้าที่อยู่นั้น ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของกรมศิลปากรในสำนักนายกรัฐมนตรี และให้ผู้บังคับบัญชากรมศิลปากรหรือนายกรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี เป็นเจ้าหน้าที่

มาตรา ๕ บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการประมวลสถิติพยากรณ์ ซึ่งกองประมวลสถิติพยากรณ์ กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ในสำนักนายกรัฐมนตรี มีอยู่และซึ่งกฎหมายกำหนดให้หัวหน้ากองประมวลสถิติพยากรณ์และนายกรัฐมนตรียเป็นเจ้าหน้าที่อยู่นั้น ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของกองประมวลสถิติพยากรณ์ กรมการสนเทศกระทรวงพาณิชย์ และให้หัวหน้ากองประมวลสถิติพยากรณ์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖ บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกรมพาณิชย์ ในกระทรวงการเศรษฐกิจซึ่งกรมพาณิชย์หรือกระทรวงการเศรษฐกิจมีอยู่ และซึ่งกฎหมายกำหนดให้ผู้บังคับบัญชากรมพาณิชย์หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการเศรษฐกิจเป็นเจ้าหน้าที่อยู่นั้น ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์ และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นเจ้าหน้าที่ ส่วนอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการทะเบียนการค้าซึ่งกรมพาณิชย์หรือกระทรวงการเศรษฐกิจมีอยู่ และซึ่งกฎหมายกำหนดให้ผู้บังคับบัญชากรมพาณิชย์หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการเศรษฐกิจเป็นเจ้าหน้าที่อยู่นั้น ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของกรมทะเบียนการค้า ในกระทรวงพาณิชย์ และของกระทรวงพาณิชย์ และให้ผู้บังคับบัญชากรมทะเบียนการค้า หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

กรมพาณิชย์ แล้วแต่กรณี เป็นเจ้าหน้าที่
 มาตรา ๗ บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของ
 กรมโลหกิจ กรมวิทยาศาสตร์ และกรมอุตสาหกรรมในกระ
 ษัตริย์การเศรษฐกิจซึ่งกรมดังกล่าวหรือกระทรวงการเศรษฐกิจ
 มีอยู่ และซึ่งกฎหมายกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาของกรมดัง
 กล่าว หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการเศรษฐกิจเป็นเจ้า
 หน้าที่อยู่นั้น ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของกรมโลหกิจ
 กรมวิทยาศาสตร์ กรมอุตสาหกรรม ในกระทรวงการอุตสาหกรรม
 หรือกระทรวงการอุตสาหกรรม และให้ผู้บังคับบัญชา
 กรมเหล่านั้น หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุตสาหกรรม
 แล้วแต่กรณี เป็นเจ้าหน้าที่

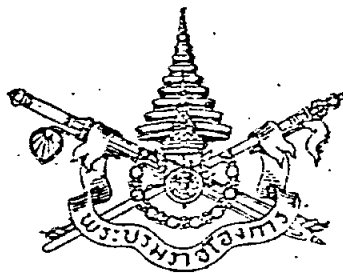
มาตรา ๘ นอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ และมาตรา
 ๗ บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการอื่น ๆ ซึ่งกระทรวง
 การเศรษฐกิจมีอยู่ และซึ่งกฎหมายกำหนดให้รัฐมนตรี
 ว่าการ กระทรวงการเศรษฐกิจ เป็นเจ้าหน้าที่อยู่นั้น ถ้าเป็น
 ราชการเกี่ยวกับการอุตสาหกรรม ให้โอนไปเป็นอำนาจ
 และหน้าที่ของกระทรวงการอุตสาหกรรม ถ้าเป็นราชการ
 เกี่ยวกับการพาณิชย์หรือการอย่างอื่น นอกจากการอุตสาหกรรม
 ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์
 และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุตสาหกรรมหรือรัฐมนตรี
 ว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๙ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 การอุตสาหกรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รักษา
 ราชการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

โอนอำนาจและหน้าที่เนื่องจากการปรับปรุง

กระทรวงทบวงกรมใหม่

พุทธศักราช ๒๔๘๕

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐

และวันที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔)

อาทิตย์ทิพอาภา

พต. ฮ. พิชเยนทรโยธิน

ปรีดี พนมยงค์

ตราไว้ ณ วันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๕

เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรโอนอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการสาธารณสุขและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งเดิมอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย และการวิทยาศาสตร์ กองเกษตรกรรมและโรงงานเกษตรกรรมไทย ซึ่งเดิมอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของกรมวิทยาศาสตร์ กระทรวงการเศรษฐกิจ ไปยังกระทรวงสาธารณสุข

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เนื่องจากการปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมใหม่ พุทธศักราช ๒๔๘๕"

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ
อื่น ๆ ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่ง
แย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของ
กองเกษตรกรรมและโรงงานเกษตรกรรมไทย กรมวิทยาศาสตร์
กระทรวงการเศรษฐกิจ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้อธิบดีกรม
วิทยาศาสตร์หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการเศรษฐกิจเป็น
เจ้าหน้าที่อยู่นั้น ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของกรม
วิทยาศาสตร์การแพทย์กระทรวงการสาธารณสุข และให้
อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การสาธารณสุขแล้วแต่กรณีเป็นเจ้าหน้าที่

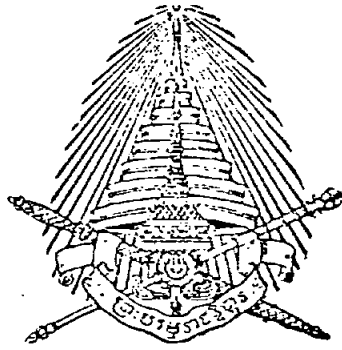
มาตรา ๕ บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของ
กรมสาธารณสุขและกรมประชาสงเคราะห์ ในกระทรวงมหาด
ไทย และซึ่งกฎหมาย กำหนดให้อธิบดีกรมสาธารณสุข
อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่อยู่นั้น ให้โอนไปเป็นอำนาจและ
หน้าที่ของกรมสาธารณสุข และของกรมประชาสงเคราะห์ ใน
กระทรวงการสาธารณสุข และให้อธิบดีกรมสาธารณสุข
อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การสาธารณสุขแล้วแต่กรณี เป็นเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการสาธารณสุข
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการเศรษฐกิจรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

โอนอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการกรมเกษตร
และการประมง กรมชลประทาน กรมที่ดินและโลหิต
กรมป่าไม้ และกรมสหกรณ์ พุทธศักราช ๒๔๗๘

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘)

น.อ. อาทิตยทิพอาภา ร.น.

เจ้าพระยามรราช

พต. อ. เจ้าพระยาพิชเชนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๘

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า บัดนี้ได้ประกาศใช้
พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม แก้ไขเพิ่ม
เติม พ.ศ. ๒๔๗๗ (ฉบับที่ ๓) ซึ่งแบ่งราชการกระทรวง
เศรษฐการออกไปจัดตั้งเป็นกระทรวงเกษตรธิการแล้ว สมควร
จะโอนอำนาจและหน้าที่อันเกี่ยวกับส่วนราชการที่ได้โอน
ไป ซึ่งเวลานี้ตามกฎหมายยังเป็นอำนาจและหน้าที่ของ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ ให้เป็นอำนาจและ
หน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการต่อไป

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย
คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
โอนอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการกรมเกษตรและการ
ประมง กรมชลประทาน กรมที่ดินและโลหกิจ กรมป่าไม้
และกรมสหกรณ์ พุทธศักราช ๒๔๗๘”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาอำนาจและหน้าที่ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับ
ราชการกรมเกษตรและการประมง กรมชลประทาน กรม
ที่ดินและโลหกิจ กรมป่าไม้ และกรมสหกรณ์ ซึ่งเป็น
และหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจตามก
เดิมนั้น ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐม
การกระทรวงเกษตรธิการ

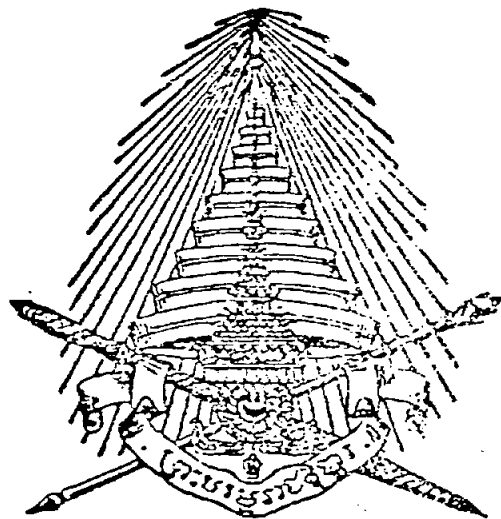
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ตามมติคณะรัฐมนตรี)

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์

รัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

โอนอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสร้างและบำรุง
รักษาทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๗๗

นริศรานูวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรโอน
อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการสร้างและบำรุงรักษาทางหลวง
ซึ่งตกอยู่แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ และกรมทาง
ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาด
ไทยและกรมโยธาเทศบาล

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติ
โอนอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสร้างและบำรุงรักษาทางหลวง
พุทธศักราช ๒๔๗๗"

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาพระราชกำหนดกฎหมายและกฎกระทรวง
อันเกี่ยวแก่การสร้างและบำรุงรักษาทางหลวง ซึ่งเคยตกเป็น
อำนาจและหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการนั้น
ให้เปลี่ยนเป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทย และในส่วนที่เป็นอำนาจและหน้าที่ของกรมทาง
ให้เปลี่ยนเป็นอำนาจและหน้าที่ของกรมโยธาเทศบาล

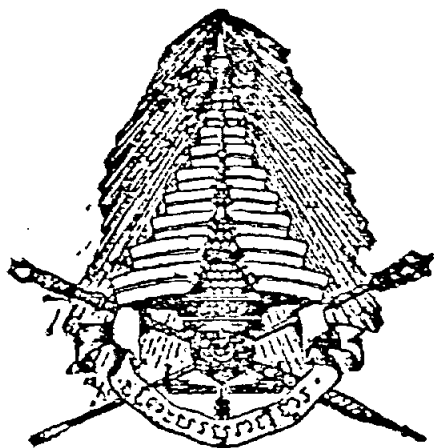
ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๗
เป็นปีที่ ๑๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประกาศให้ โอนกรมนคราทร
กรมตรวจคนเข้าเมือง และกรมเจ้าท่า

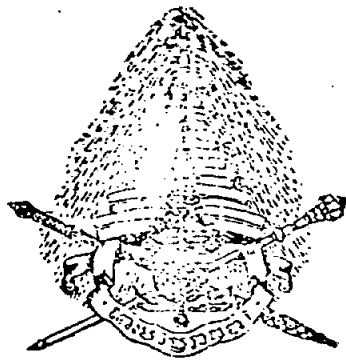
มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมว่า

๑. กรมนคราทร ซึ่งเป็นกรมดำเนินงานเฉพาะแต่ในกรุงเทพฯ มีลักษณะเป็นทบวงการชั่งที่ ในเวลานี้เป็นกรมใหญ่ ขึ้นตรงต่อกระทรวงมหาดไทย ควรยุบรวมเข้ากับกองสมุหพระนครบาล ให้เหมาะแก่ลักษณะงาน มีแต่เพียงชั้นเจ้ากรมเป็นหัวหน้า

๒. กรมตรวจคนเข้าเมือง มีลักษณะติดต่อกับกิจการตำรวจมาก ควรยกไปรวมขึ้นกับกรมตำรวจ

๓. กรมเจ้าท่า ซึ่งมีราชการเกี่ยวข้องการทำทั่วไปทั้งพระราชอาณาจักร มีลักษณะงานเป็นสากล ควรย้ายจากกองสมุหพระนครบาลไปรวมขึ้นกรมพลำพัง ในกระทรวงมหาดไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนฐานะกรมนคราทรลงเป็นกรมขึ้นอยู่ในบังคับบัญชาของสมุหพระนครบาล และให้โอนกรมตรวจคนเข้าเมืองไปรวมขึ้นอยู่ในบังคับบัญชาของกรมตำรวจ ให้โอนกรมเจ้าท่าไปรวมขึ้นอยู่ในบังคับบัญชาของกรมพลำพังกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้ราชการได้ดำเนินสะดวกและดียิ่งขึ้น ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ
มอบวิชาพยาบาลให้อยู่ในความปกครอง
ของกรมสาธารณสุข

มีพระบรมราชโองการเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบ
ทั่วกันว่า ตามที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศตั้งกรมการปกครอง
วิชาพยาบาลขึ้นคณะหนึ่ง รับผิดชอบตรงต่อพระองค์ ความ
ปรากฏอยู่ในประกาศลงวันที่ ๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๖๖
แล้วนั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่า มาบัดนี้พฤติการณ์ได้
เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพเดิมแล้ว วิธีปกครองวิชาพยาบาล
โดยมอบให้อยู่ในอารักขาของทบวงการ ซึ่งมีหน้าที่ควบคุม
การสาธารณสุขในพระมหานคร ตั้งสมเด็จพระเชษฐาธิราช
ได้เคยโปรดเกล้า ๆ มอบให้กรมสุขาภิบาลปกครองวิชาบริ
พยาบาลมาแต่เดิม ตามประกาศกระแสพระบรมราชโองการ
ลงวันที่ ๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๕๕ แล้วนั้น เป็นวิธีที่
เหมาะสมอนุโลมมาใช้ในปัจจุบัณนี้ได้ดี จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้า ๆ ให้วิชาพยาบาลอยู่ในความควบคุมครอบงำของ
กรมสาธารณสุข ในกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่บัดนี้ไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๐ เป็น
ปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

เปลี่ยนแปลงขนาด อัตราค่าภาคหลวง
และเพิ่มเติมชนิดไม้ประเภทหวงห้าม ในมณฑลพายัพ

ตามความในพระราชบัญญัติรักษาป่า พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๔ และ ๕ ว่า เมื่อได้กำหนดชนิดและขนาดไม้กับอัตราค่าภาคหลวงแล้ว ให้เสนาบดีมีอำนาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมไม้ประเภทหวงห้ามได้ตามแต่จะเห็นสมควรนั้น

บัดนี้ปรากฏว่า ในมณฑลพายัพมีบางอย่างซึ่งแต่ก่อนหาได้ใช้ทำประโยชน์ไม่ มาบัดนี้ได้มีการตัดฟันเป็นสินค้าโดยแพร่หลาย ถ้าไม่ควบคุมการตัดฟันไว้ ไม้ชนิดที่กล่าวมาจะสูญพินาศ กับขนาดอัตราค่าภาคหลวงสำหรับไม้บางชนิดซึ่งได้ประกาศมาแล้วแต่เดิม เป็นเวลานานหาเหมาะกับกาลสมัยไม่ เพราะราคาไม้ที่ซื้อขายกันในตลาดได้เปลี่ยนแปลงไป จึงสมควรจะแก้ไขขนาดและอัตราค่าภาคหลวงไม้บางชนิดเสียด้วย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้รวมไม้บางชนิดเข้าในประเภทหวงห้าม และเปลี่ยนแปลงขนาดและอัตราค่าภาคหลวงไม้ ตามบัญชีท้ายประกาศนี้ แต่บัดนี้เป็นต้นไป

กระทรวงเกษตรธิการ

ประกาศมาณวันที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๐

เจ้าพระยาพลเทพ

เสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ

PART VI

DISCHARGE OF FUNCTIONS

101. Arrangements for discharge of functions by local authorities

(1) Subject to any express provision contained in this Act or any Act passed after this Act, a local authority may arrange for the discharge of any of their functions—

- (a) by a committee, a sub-committee or an officer of the authority; or
- (b) by any other local authority.

(2) Where by virtue of this section any functions of a local authority may be discharged by a committee of theirs, then, unless the local authority otherwise direct, the committee may arrange for the discharge of any of those functions by a sub-committee or an officer of the authority and where by virtue of this section any functions of a local authority may be discharged by a sub-committee of the authority, then, unless the local authority or the committee otherwise direct, the sub-committee may arrange for the discharge of any of those functions by an officer of the authority.

(3) Where arrangements are in force under this section for the discharge of any functions of a local authority by another local authority, then, subject to the terms of the arrangements, that other authority may arrange for the discharge of those functions by a committee, sub-committee or officer of theirs and subsection (2) above shall apply in relation to those functions as it applies in relation to the functions of that other authority.

(4) Any arrangements made by a local authority or committee under this section for the discharge of any functions by a committee, sub-committee, officer or local authority shall not prevent the authority or committee by whom the arrangements are made from exercising those functions.

(5) Two or more local authorities may discharge any of their functions jointly and, where arrangements are in force for them to do so,—

- (a) they may also arrange for the discharge of those functions by a joint committee of theirs or by an officer of one of them and subsection (2) above shall apply in relation to those functions as it applies in relation to the functions of the individual authorities; and

- (b) any enactment relating to those functions or the authorities by whom or the areas in respect of which they are to be discharged shall have effect subject to all necessary modifications in its application in relation to those functions and the authorities by whom and the areas in respect of which (whether in pursuance of the arrangements or otherwise) they are to be discharged.

(6) A local authority's functions with respect to levying, or issuing a precept for, a rate or borrowing money shall be discharged only by the authority.

(7) A local authority shall not make arrangements under this section for the discharge of any of their functions under the Diseases of Animals Act 1950 by any other local authority.

(8) Any enactment, except one mentioned in subsection (9) below, which contains any provision—

- (a) which empowers or requires local authorities or any class of local authorities to establish committees (including joint committees) for any purpose or enables a Minister to make an instrument establishing committees of local authorities for any purpose or empowering or requiring a local authority or any class of local authorities to establish committees for any purpose; or

- (b) which empowers or requires local authorities or any class of local authorities to arrange or to join with other authorities in arranging for the exercise by committees so established or by officers of theirs of any of their functions, or provides that any specified functions of theirs shall be discharged by such committees or officers, or enables any Minister to make an instrument conferring such a power, imposing such a requirement or containing such a provision;

shall, to the extent that it makes any such provision, cease to have effect.

(9) The following enactments, that is to say—

- (a) paragraphs 1 and 3 to 11 of Part II of Schedule 1 to the Education Act 1944 (education committees of local education authorities);
- (b) section 30 (2) of the 1963 Act (special education committee of the Greater London Council);

- (c) sections 2 and 3 of the Police Act 1964 (police committees);
- (d) section 1 of the Sea Fisheries Regulation Act 1966;
- (e) section 35 (3) of the Children and Young Persons Act 1969 (children's regional planning committees);
- (f) section 2 of the Local Authority Social Services Act 1970 (social services committees);
- (g) section 7 of the Superannuation Act 1972 (superannuation of persons employed in local government service, etc.); and
- (h) Part I of Schedule 17 to this Act;

are exempted from subsection (8) above.

(10) This section shall not authorise a local authority to arrange for the discharge by any committee, sub-committee or local authority of any functions which by any enactment mentioned in subsection (9) above are required or authorised to be discharged by a specified committee, but the foregoing provision shall not prevent a local authority who are required by or under any such enactment to establish, or delegate functions to, a committee established by or under any such enactment from arranging under this section for the discharge of their functions by an officer of the local authority or committee, as the case may be.

(11) It is hereby declared that this section authorises the Greater London Council to arrange for the discharge of any of their functions by the Inner committee constituted under an enactment specified in paragraphs (c) to (h) of section 101 (9) below and to any committee appointed by one or more local authorities under section 102 below, not being a committee falling within section 2 (1) of the 1960 Act.

(3) Where section 7 of the 1960 Act applies to a committee by virtue of subsection (2) above, then, for the purposes of subsection (4) (c) of that section, premises belonging to the local authority or one or more of the local authorities which appointed the committee shall be treated as belonging to the committee. London Education Authority or any education committee established by that Authority under Part II of Schedule 1 to the Education Act 1944.

(12) References in this section and section 102 below to the discharge of any of the functions of a local authority include references to the doing of anything which is calculated to facilitate, or is conducive or incidental to, the discharge of any of those functions.

(13) In this Part of this Act "local authority" includes the Common Council, the Sub-Treasurer of the Inner Temple, the Under Treasurer of the Middle Temple, a joint board on which a local authority within the meaning of this Act or any of the foregoing authorities are represented and, without prejudice to the foregoing, any port health authority.

(14) Nothing in this section affects the operation of section 5 of the 1963 Act or the Local Authorities (Goods and Services) Act 1970.

NOTES

This section may be compared with the Local Government Act 1933, ss. 85 *et seq.*, 274, Vol. 19, pp. 445 *et seq.*, 554, and the Local Government Act 1958, ss. 46 *et seq.*, Vol. 19, pp. 789 *et seq.*

Commencement. 1st April 1974 or earlier by order; see s. 273 (1)-(3), *post*. For relevant provisions appointing earlier dates, see S.I. 1973 No. 373, arts. 4, 5, and S.I. 1973 No. 375, arts. 4-6, in the Appendix, *post*.

Sub-s. (1): Subject to any express provision. See, e.g., s. 107 (2), *post*.

Passed after this Act. This Act was passed, *i.e.*, received the Royal Assent, on 26th October 1972.

Discharge of . . . functions by a committee. As to the appointment of committees, see s. 102, *post*. As to the continuance of existing joint committees, see s. 263 (5), *post*.

Sub-s. (5): Functions with respect to levying, or issuing a precept for, a rate. See in particular s. 149, *post*. See also s. 111, *post*, and the General Rate Act 1967, Part I (ss. 1-16) (the general rate) and Part II (ss. 11-15) (provisions as to precepts), Vol. 27, pp. 75 *et seq.* S. 2 (2) of that Act is amended and repealed in part by ss. 172, 272 (1), Sch. 13, Part II, para. 9 (1), (2), Sch. 30, *post*, as from 1st April 1974 or earlier by order.

Or borrowing money. See ss. 169 (4) and 172 and Sch. 13, Part I, *post*.

Sub-s. (11): Greater London Council. See the note to s. 3, *ante*.

Inner London Education Authority. See the note to s. 31, *ante*.

Sub-s. (13): Includes. See the note "Includes; means" to s. 78, *ante*.

Port health authority. As to port health authorities and joint boards, see the Public Health Act 1936, ss. 2-10, Vol. 26, pp. 200-207, as amended and repealed in part by ss. 180 (2), 272 (1), Sch. 14, paras. 2, 3, Sch. 30, *post*, as from 1st April 1974 or earlier by order. As to the continuance of existing joint boards, see s. 263 (1), (2), *post*; as to the port health authorities for existing port health districts, see s. 263 (3), (4), *post*.

Police authorities. This section applies to a police authority other than the Secretary of State as it applies to a local authority (see s. 107 (1), *post*), except that (i) a police authority may not arrange for the discharge of their functions by another police authority and sub-s. (1) (b) and (3) are accordingly excluded (see s. 107 (2), *post*), (ii) a police authority may not arrange under this section for the discharge of their functions by a committee or officer as respects part only of their area (see s. 107 (4), *post*), and (iii) sub-s. (10) does not apply to a police authority see s. 107 (5), *post*.

As to the officers who may discharge the functions of a police authority in pursuance of arrangements under sub-s. (1), (2) or (3) above, see s. 107 (3), *post*.

The above restrictions on the application of the section to a police authority also apply to the Common Council as police authority; see s. 107 (1), *post*.

Sub-s. (5) of this section is applied to a committee appointed under the Police Act 1964, s. 2, Vol. 25, p. 333, as it applies to a committee appointed under this section; see the Police Act 1964, s. 2 (6), as substituted by s. 196 (2), *post*. (S. 2 of the Act of 1964 is also repealed in part by s. 272 (1), Sch. 30, *post*, as from 1st April 1974 or earlier by order.)

Definitions. For "Common Council", see s. 270 (1), *post*; for "local authority", see s. 270 (1), *post*, and note also sub-s. (13) above. Note as to the discharge of functions of a local authority, sub-s. (12) of this section.

Consequential repeal. Consequential on sub-s. (8) of this section, the following enactments are repealed:

s. 272 (1), Sch. 30, *post*, as from 1st April 1974 or earlier by order; the Allotments Act 1922, s. 14, Vol. 2, p. 34; the Betting, Gaming and Lotteries Act 1963, Sch. 2, paras. 3 and 4, para. 1 (6) in part, and paras. 2 and 3; the Countryside Act 1968, Sch. 4, para. 1 (4), Vol. 24, p. 222; the Education Act 1944, Sch. 1, Part II, para. 2, Vol. 11, p. 266; in the Food and Drugs Act 1955, Sch. 9, Part I, the entry relating to the Public Health Act 1936, p. 273, Vol. 14, p. 140; the Local Government (Records) Act 1963, s. 3, Vol. 19, p. 849; the National Health Service Act 1946, Sch. 4, Part II, Vol. 23, p. 89; the Public Health Act 1936, s. 273, Vol. 26, p. 343; and the Town and Country Planning Act 1971, Sch. 2, Vol. 41, p. 1913.

Diseases of Animals Act 1950. See Vol. 2, p. 307. That Act is repealed in part by s. 272 (1), Sch. 30, *post*, as from 1st April 1974 or earlier by order.

Education Act 1944, Sch. 1, Part II. See Vol. 11, p. 266. Para. 2 and part of the proviso to para. 7 of that Part of that Schedule are repealed by s. 272 (1), Sch. 30, *post*, as from 1st April 1974 or earlier by order.

1963 Act. *I.e.*, the London Government Act 1963; see s. 270 (1), *post*. For ss. 5 and 30 (2) of that Act, see Vol. 20, pp. 455, 482.

Police Act 1964, ss. 2, 3. See Vol. 25, pp. 333, 334. S. 2 of that Act is amended and repealed in part by ss. 196 (2), 272 (1), Sch. 30, *post*, as from 1st April 1974 or earlier by order.

Sea Fisheries Regulation Act 1966, s. 1. See Vol. 13, p. 972. That section is repealed in part by s. 272 (1), Sch. 30, *post*, as from 1st April 1974 or earlier by order.

Children and Young Persons Act 1969, s. 35 (3). See Vol. 40, p. 896.

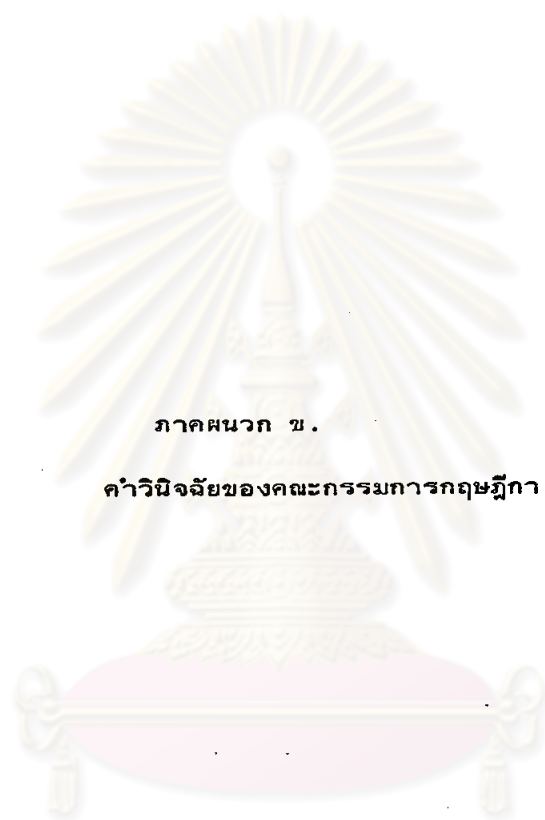
Local Authority Social Services Act 1970, s. 2. See Vol. 40, p. 992.

Superannuation Act 1972, s. 7. See title Pensions and Superannuation, *post*.

Local Authorities (Goods and Services) Act 1970. See Vol. 40, p. 987.

Transitional provisions. See ss. 110, 263, *post*.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

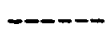
ภาคผนวก ข.

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึก

เรื่อง หารือปัญหากฎหมาย (กรณีกรมสามัญศึกษาหารือปัญหากฎหมายเกี่ยวกับเรื่อง การมอบอำนาจ)

กรมสามัญศึกษาได้มีหนังสือ ที่ สธ.๐๘๐๒/๓๑๔๓๓๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๒๒ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหากฎหมายเกี่ยวกับเรื่อง การมอบอำนาจ ดังต่อไปนี้

๑. ในกรณีที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้อธิบดีมอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำการ แทนได้ แต่ไม่ได้ให้อำนาจแก่ผู้รับมอบอำนาจที่จะมอบอำนาจแก่อีกผู้อื่นต่อไปอีก นั้น ในกรณีเช่นนี้ หากอธิบดีจะมอบอำนาจโดยระบุในหนังสือมอบอำนาจว่า "อธิบดีกรมสามัญศึกษาขอมอบอำนาจ การ.....ให้นาย ก. หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากนาย ก." หนังสือมอบอำนาจ ดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

๒. ในกรณีที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้อธิบดีมอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำการ แทน ใต้นั้น หากอธิบดีได้มอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำการแทน และปรากฏว่า

๒.๑ ผู้รับมอบอำนาจกระทำการตามที่ได้รับมอบอำนาจผิดพลาด ทำให้เกิด ความเสียหาย หรือ

๒.๒ ผู้รับมอบอำนาจกระทำการ นอกเหนือจากขอบเขตหรือหลักเกณฑ์ ที่อธิบดีกำหนดไว้ในหนังสือมอบอำนาจ ทำให้เกิดความเสียหาย

ทั้ง ๒ กรณีดังกล่าว อธิบดีและผู้รับมอบอำนาจจะต้องรับผิดชอบในความเสียหาย หรือไม่ อย่างไร

๓. ในการมอบอำนาจนั้น มีวิธีใดที่ผู้มอบอำนาจจะ ไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหาย ที่ผู้รับมอบอำนาจกระทำขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณา ปัญหาดังกล่าว และได้ส่งคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการและกรมสามัญศึกษา) แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

สำหรับปัญหาข้อ ๑ นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า อธิบดีกรมสามัญศึกษาได้มีคำสั่ง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำการแทนตามความในข้อ ๔๒ วรรคสี่แห่งประมวลของพระปวิพัตติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ แต่เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดมีราชการมาก จึงมีความประสงค์ที่จะมอบอำนาจต่อให้ข้าราชการส่วนภูมิภาคกำกับรองลงไปกระทำการแทน ในเรื่องนี้ ปัญหาที่จะต้องพิจารณาจึงมีอยู่ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้รับมอบอำนาจจากอธิบดีจะ มอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำการแทนต่อไปได้หรือไม่ ในเมื่อไม่มีกฎหมายหรือระเบียบให้ผู้ว่า ราชการจังหวัดมอบอำนาจให้ผู้อื่นต่อไปอีกได้

ปัญหาข้อนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย และที่ ๕) เห็นว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำการแทนไม่ได้ เพราะข้อ ๔๒ วรรคที่ (๑) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้อำนาจอธิบดีที่จะมอบอำนาจให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเฉพาะเท่านั้น ไม่ได้ให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะมอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำการแทนต่อไปอีก และผู้ว่าราชการจังหวัดจะอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔๓ วรรคสอง แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ มอบอำนาจให้ข้าราชการลำดับรองลงไปกระทำการแทนก็ได้ เพราะการมอบอำนาจตามข้อ ๔๓ เป็นการมอบอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองลงไปทำการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบอำนาจของอธิบดีที่ตนได้รับมอบมาให้แก่ผู้อื่นต่อไปอีกไม่ได้

สำหรับปัญหาข้อ ๒ ที่ถามว่าในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดผู้รับมอบอำนาจทำการตามที่ได้รับมอบอำนาจผิดพลาด ทำให้เกิดความเสียหายหรือทำการนอกเหนืออำนาจที่ได้รับมอบ อธิบดีและผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายหรือไม่ อย่างไรนั้น เห็นว่าถ้าการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดทำให้เกิดความเสียหายนั้นเป็นการละเมิด ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่สำหรับผู้ว่าราชการจังหวัดทำการ

(๑) ๒๖ ๕๒ ๒๑๖ ๒๑๖

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ อธิบดีจะสั่งปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ขอบบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ตามกฎหมาย ระเบียบ ขอบบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น อธิบดีจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือหรือมอบอำนาจให้ผู้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีก็ได้ และจะมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนอธิบดี ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) ๒๖ ๕๓ ๒๑๖ ๒๑๖

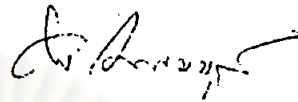
อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสั่งปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ขอบบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ตามกฎหมาย ระเบียบ ขอบบังคับนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือหรือมอบอำนาจให้ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดแทนในราชการแทนในนามผู้ว่าราชการจังหวัด ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดก็ได้

(๓) มาตรา ๔๒๐ ผู้ใจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำอันผิดคล้อยโดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก้วร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิหรืออย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องชดเชยค่าเสียหายทดแทนเชื่องการนั้น

(๔)

โดยปราศจากอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจ ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจยังรับผิดชอบมาตรา ๕๖๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่อธิปไตยของรัฐเป็นอำนาจ ส่วนกรมสามัญศึกษา
(๕) (๖) (๗)
อำนาจของราชบัณฑิตยสถานมาตรา ๑๖ มาตรา ๕๒๐ และมาตรา ๕๒๒ แห่งประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สำหรับปัญหาข้อ ๓ นั้น ได้ชี้แจงเกี่ยวกับความรับผิดชอบของอธิบดีและผู้ว่าราชการ
จังหวัดไว้แล้ว

(นายอมร จันทรสินบุรี)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๒๒

(๕)

มาตรา ๕๒๓ ถ้าตัวแทนกระทำกรณินใดอันหนึ่งโดยปราศจากอำนาจก็ดี หรือ
ทำนอกทำเหมือนมอบอำนาจก็ดี หากผู้นั้นไม่ผูกพันตัวการ เว้นแต่ตัวการจะให้สัตยาบันแก่การนั้น
ถ้าตัวการไม่ในสัตยาบัน หากว่าตัวการยอมต่อกรกับคดีต่อบุคคลภายนอกโดย
ลำพังตนเอง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า บุคคลภายนอกนั้นได้รู้อย่างแท้จริงว่าโดย
ทำนอกทำเหมือนมอบอำนาจ

(๕)

มาตรา ๑๖ ผู้จัดการทั้งหลายก็ดี ผู้แทนอื่น ๆ ก็ดี ของนิติบุคคล หากทำการ
ตามหน้าที่ ได้ทำให้เกิดความเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใดแก่บุคคลอื่นไซ้ ท่านว่านิติบุคคลจำต้องเสีย
ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายนั้น แต่มีสิทธิจะไล่เบี้ยเอาแก่ตัวผู้เป็นต้นเหตุทำความเสียหาย
ได้ภายหลัง

ถ้าและความเสียหายแก่บุคคลอื่นนั้นเกิดแต่ทำการอันใดอันหนึ่ง ซึ่งมีใ้โดยภายใน
ขอบวัตถุประสงค์แห่งนิติบุคคลนั้นไซ้ ท่านว่าสมาชิก หรือผู้จัดการทั้งหลายเหล่านั้นเป็นคนที่ไ้ถ่วง
เสี่ยงลงมติให้ทำการเช่นนั้น กับทั้งผู้จัดการและผู้แทนอื่น ๆ ทั้งหลาย อันคนที่ไ้เป็นผู้ลงมือทำการ
จะต้องรับผิดชอบร่วมกันออกใช้ค่าสินไหมทดแทน

(๖)

มาตรา ๕๒๐ ตัวการย่อมมีความผูกพันแก่บุคคลภายนอก ในกิจการทั้งปวง
อันตัวแทนหรือตัวแทนซึ่งได้ทำไปภายในขอบอำนาจแห่งอำนาจตัวแทน

(๗)

มาตรา ๕๒๒ ถ้าตัวแทนทำการอันใดเกินอำนาจตัวแทน แต่ทางปฏิบัติของ
ตัวการทำให้บุคคลภายนอกมีมูลเหตุอันสมควรจะเชื่อว่าการอันนั้น ล้วนภายในขอบอำนาจของตัวแทนไซ้
ท่านให้ใช้บทบัญญัติมาตราก่อนนี้เป็นข้อยกเว้น แล้วแต่กรณี

บันทึก

เรื่อง ปัญหาการมอบอำนาจลงอธิปไตยสู่ราชอาณาจักรจังหวัดภูเก็ตบริหารการแทน
(การมอบอำนาจความระเบียนลำดับนายกรัฐมนเริว่ากั งบการสัสดุ
และกฎศมาขจำกรระเบียบบริหารราชการแ่งถิ่น)

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท.๐๒๐๘/๘๘๐๘ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๒๓

ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงมหาดไทยได้รับแจ้งจากกระทรวง
ศึกษาธิการว่า อธิบดีกรมสามัญศึกษาได้มอบอำนาจการดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาให้
ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตดำเนินการแทน ตามคำสั่งกรมสามัญศึกษา ที่ ๘๘๑๑/๒๕๒๒
ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๒๒ แต่ปรากฏว่าผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตฯไม่ยอมรับมอบอำนาจ
ดังกล่าว ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นว่า ตามข้อ ๕๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ มีบัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและ
หน้าที่บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมาย หรือตามที่
นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงน่าจะปฏิเสธไม่รับ
มอบอำนาจได้ จึงได้ส่งเรื่องให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วมีความเห็นที่ยังไม่อาจวินิจฉัยเป็นข้อยุติได้ว่า
การมอบอำนาจของอธิบดีกรมสามัญศึกษา ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตบริหารการแทนในเรื่องที่
เกี่ยวกับการศึกษาตามคำสั่งกรมสามัญศึกษา ที่ ๘๘๑๑/๒๕๒๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม
ไปถูกต้องโดยชอบด้วยกฎหมายตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๕๒ หรือไม่ เพราะบทบัญญัติในวรรคสี่ของข้อ ๕๒ กำหนดไว้ชัดเจนแจ้งว่า
อธิบดีจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตบริหารการแทนอธิบดี จะต้องได้รับอนุมัติจาก
คณะรัฐมนตรี และต้องทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย นอกจากนั้น ตามข้อ ๕
แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ หากไม่ขัดความในบังคับว่า
เมื่อผู้มีอำนาจดำเนินการตามระเบียบดังกล่าวมอบอำนาจให้ผู้อื่นแล้ว ผู้รับมอบอำนาจจะต้อง
ปฏิบัติตามเสมอไป เพราะความในข้อ ๕ ดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับได้แต่ในกรณีที่ผู้มอบอำนาจ
เป็นผู้บังคับบัญชาของผู้รับมอบอำนาจเท่านั้น แต่ในกรณีนี้อธิบดีกรมสามัญศึกษามีได้เป็น
ผู้บังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัด จึงมีผลว่าผู้ว่าราชการจังหวัดจะปฏิเสธไม่ยอมรับ
มอบอำนาจนั้นได้หรือไม่

กระทรวงมหาดไทยเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการ
ของผู้อำนวยการจังหวัดโดยตรง ควรจะมีแนวทางปฏิบัติเป็นการทั่วไป จึงขอให้สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาคำวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) ได้
พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบด้วยคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัด
กระทรวง) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมสามัญศึกษา)
และผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) แล้ว เห็นว่าประเด็นที่
จะถือพิจารณาในเบื้องต้นมีอยู่ว่า การมอบอำนาจของอธิบดีกรมสามัญศึกษาให้ผู้อำนวยการ
จังหวัดปฏิบัติราชการแทน ตามคำสั่งกรมสามัญศึกษา ที่ ๕๔๑/๒๕๒๒ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม
๒๕๒๒ เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ หรือไม่ว่า
ในเรื่องนี้ปรากฏว่า กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑ มีความเห็นเป็นสองฝ่าย คือ

กรมการร่างกฎหมายฝ่ายข้างมาก เห็นว่าการมอบอำนาจของอธิบดีให้ผู้อำนวยการ
จังหวัดปฏิบัติราชการแทนนั้น ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ใ้กำหนดเงื่อนไข
ไว้ในข้อ ๘ วรรคสี่ (๑) สองประการ คือ ประการแรก ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี
ทั้งนี้ เนื่องจากผู้อำนวยการจังหวัดเป็นข้าราชการต่างสังกัดกับอธิบดีผู้มอบอำนาจ จึงต้องขอ
อนุมัติการมอบอำนาจจากคณะรัฐมนตรีเสียก่อน ประการที่สอง คือ ต้องทำเป็นคำสั่งและ
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ประชาชนได้ทราบทั่วกันว่าผู้อำนวยการจังหวัด
ได้รับมอบอำนาจในเรื่องใดบ้าง ด้วยเหตุนี้จึงต้องแยกการมอบอำนาจของอธิบดีตามข้อ ๘
วรรคสี่ ออกเป็น สองกรณี คือ กรณีมอบให้รองอธิบดี กับกรณีมอบให้ผู้อำนวยการจังหวัด
ซึ่งความในข้อ ๘ ที่ว่า "... ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ฯลฯ มีข้อกำหนดเรื่องการมอบอำนาจ
ไว้เป็นอย่างอื่น ..." นั้นย่อมหมายถึงการมอบอำนาจของอธิบดีให้รองอธิบดีเท่านั้น
กล่าวคือ ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ฯลฯ มีข้อกำหนดห้ามการมอบอำนาจหรือมีข้อกำหนดให้มอบ
อำนาจให้ผู้อื่นแล้ว อธิบดีก็สามารถมอบอำนาจให้รองอธิบดีได้โดยทำเป็นหนังสือ แต่ถ้า

(๑) ๘๑ ๘๒ ฯลฯ ฯลฯ

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการให้อธิบดี
คำสั่งปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของ
คณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของ
คณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีข้อกำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น อธิบดีจะมอบอำนาจ
โดยทำเป็นหนังสือให้รองอธิบดีปฏิบัติราชการแทนอธิบดีก็ได้ แต่ถ้าจะมอบให้ผู้อำนวยการ
จังหวัดปฏิบัติราชการแทนอธิบดี ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และให้ทำเป็นคำสั่ง
และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กฎหมาย ระเบียบ ฯลฯ กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างไรก็ต้องเข้าไปอย่างนั้น
ทั้งนี้ ไม่เกี่ยวกับที่การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งของ เป็นไปตามเงื่อนไขสองประการ
ดังกล่าวข้างต้น

การมอบอำนาจของอธิบดีกรมสามัญศึกษาในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามที่ได้ทำเป็นทำจริง
ถึงจริง แต่ไม่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการและไม่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เคียงแต่
โคล้งโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑(๒) แต่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งเป็นระเบียบที่ออกตามมติของคณะกรรมการ ถึงนั้นจึงไขว่คว้าจนเงื่อนไข
ในการมอบอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ซึ่งมีฐานะเป็นกฎหมายไว้ และความ
ในข้อ ๑ ดังกล่าวก็เพียงแต่กำหนดให้ผู้มีอำนาจดำเนินการตามระเบียบนั้นมอบอำนาจให้ผู้
ใช้อำนาจของตนแทนได้โดยไม้อาจบังคับให้ผู้ใดมีหน้าที่ต้องรับปฏิบัติ เว้นแต่ผู้มอบอำนาจ
จะใช้อำนาจในฐานะผู้บังคับบัญชา การมอบอำนาจที่จะให้มีผลตามข้อ ๕๓(๓) แห่งประกาศ
ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ จึงต้องเป็นการมอบหมายตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ คือ

(๒) ข้อ ๑ ผู้มีอำนาจดำเนินการตามระเบียบนี้จะมอบอำนาจเป็นสามลักษณะอักษร
ให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งใดก็ได้ โดยคำนึงถึงตำแหน่งและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่จะได้รับมอบ
อำนาจนั้นเป็นสำคัญ หากเกิดการเสียหายขึ้น ผู้มอบและผู้รับมอบจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

วธว ๑๒๓

(๓) ข้อ ๕๓ ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

- (๑) บริหารราชการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ
- (๒) บริหารราชการตามที่คณะกรรมการหรือกระทรวง ทบวง กรม มอบหมาย

หรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล
(๓) บริหารราชการกำกับและนำและคำสั่งแห่งของผูกราชการ ในเมื่อ
ไปจัดตามกฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับของกระทรวง ทบวง กรม หรือที่ของคณะกรรมการ
หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี

(๔) ความคุ้มครองการปฏิบัติราชการของข้าราชการ ซึ่งประจำอยู่ในจังหวัดนั้น
และอยู่ในความบังคับบัญชาและรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามพระราช
และนี้ ซึ่งแจ้งไว้ให้ผู้ว่าราชการในจังหวัดนั้นปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ
ข้อบังคับ ของกระทรวง ทบวง กรม หรือมติของคณะกรรมการ หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี
หรือมติสั่งการกระทรวง ทบวง กรม หรือของคณะกรรมการ หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี ไว้ว่าคราว แล้วรายงาน
กระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง

(๕) ความคุ้มครองการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตามกฎหมาย

การมอบอำนาจตามข้อ ๔๖ ดังกล่าวข้างต้น ตั้งเห็นการมอบอำนาจของอธิบดีกรมสามัญศึกษา
ในผู้ว่าราชการจังหวัดคำเป็นเป็นการแทนตามคำสั่งกรมสามัญศึกษา ที่ ๔๔๑๑/๒๕๒๖ ลงวันที่ ๔
กันยายน ๒๕๒๖ จึงขอช่วยเหลือกฎหมาย

กรรมการร่างกฎหมายฝ่ายข้างน้อย เห็นว่าการมอบอำนาจของอธิบดีผู้ว่า
ราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนนั้น ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ขัณฑ์วิไลในข้อ ๔๖
วรรคสี่ ว่า "อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการเพื่อขึ้นตั้งหรือปฏิบัติ
หรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด
ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนด
เรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น อธิบดีจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองอธิบดีปฏิบัติ
ราชการแทนอธิบดีก็ได้ แต่ถ้ามอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนอธิบดี ต้องได้รับ
อนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา" ซึ่งหมายความว่า
ตามกฎหมาย ระเบียบ ฯลฯ ได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว การมอบอำนาจ
ก็ย่อมเป็นไปตามนั้น ฉะนั้น การที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑
ซึ่งออกโดยอำนาจของคณะรัฐมนตรี ได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้ในข้อ ๑ นั้น ย่อมถือได้ว่า
ระเบียบดังกล่าวได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ตามนัยข้อ ๔๖ วรรคสี่ แล้ว
อธิบดีก็ควรสามารถอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ แห่งระเบียบดังกล่าวมอบอำนาจ
ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนได้ ดังนั้น การมอบอำนาจของอธิบดีกรมสามัญศึกษา
ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการแทนเกี่ยวกับการศึกษาในกรณีที่เป็นปัญหาที่ จึงเป็นไปโดยชอบ
ตามกฎหมายแล้ว

เนื่องจากกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑ มีความเห็นแตกต่างกันในปัญหาข้อ
กฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการของผู้ว่าราชการจังหวัด เฉพาะการคณะกรรมการกฤษฎีกา
จึงได้ทำเรื่องเสนอที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายพิจารณา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) เห็นว่า
ปัญหาที่จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้มีสองประการ คือ ปัญหาว่าการให้อธิบดีกรมสามัญศึกษา
ออกคำสั่งมอบอำนาจการดำเนินการ เกี่ยวกับการศึกษาให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการแทน
ตามความในข้อ ๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นการ
มอบอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย คือ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ข้อ ๔๖ วรรคสี่หรือไม่
ประการหนึ่ง และปัญหาว่าผู้ว่าราชการจังหวัดจะปฏิเสธการรับมอบอำนาจนั้นได้หรือไม่
อีกประการหนึ่ง

สำหรับปัญหาประการแรก ก่อนอื่นควรพิจารณารอบคอบความในประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ข้อ ๔๖ วรรคสี่ ซึ่งมีลักษณะเป็นลักษณะว่า "ตามกฎหมาย ระเบียบ
ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจ

ไว้เป็นอย่างอื่น" นั้น เป็นข้อยกเว้นที่ได้กับกรณีการมอบอำนาจให้รองอธิบดีปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีให้คำปรึกษา หรือใช้สิทธิการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนอธิบดีให้คำ
ปรึกษาเพื่อพิจารณาข้อพิพาทในการรณที่จังหวัดประกอบกันแล้ว เป็นที่เห็นได้ว่า ข้อความถ้อยคำ
บังคับทั้งสองกรณี กล่าวคือ ใช้สิทธิการมอบอำนาจให้รองอธิบดีปฏิบัติราชการแทนอธิบดี
และใช้สิทธิการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนอธิบดีให้คำ

ปรึกษา เป็นที่พิจารณาถึงที่มาของความไม่ประนีประนอมของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ข้อ ๒
วรรคที่ประกอบด้วยแล้ว จะทำให้เห็นเด่นชัดยิ่งขึ้นว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายมุ่งหมายจะให้
ข้อความถ้อยคำบังคับลักษณะเป็นข้อยกเว้นนั้น ใช้บังคับกับการมอบอำนาจทั้งสองกรณี กล่าวคือ
บทบัญญัตินี้มาจากความในมาตรา ๒๒ วรรคเจ็ด (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
แผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ และความในมาตรา ๒๒ วรรคเจ็ดนั้นมาจากร่างเดิมของรัฐบาล
ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว (เรื่องเสรีที่ ๒๓/๒๔๙๕) ซึ่ง
มีข้อความว่า "อำนาจในการสั่ง การอนุญาต หรือการให้อนุมัติที่อธิบดีจะพึงปฏิบัติราชการ
ตามกฎหมายใด ๆ ถ้ากฎหมายว่าด้วยกฏหมายนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น
จะมอบให้ผู้ว่าราชการภาคหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ทำแทนในนามอธิบดีก็ได้ แต่การมอบอำนาจ
เช่นนี้ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา" ซึ่งถ้อยคำนี้แสดงชัดต่อความที่มีลักษณะ เป็นข้อยกเว้น
ในร่างวรรคที่เจ็ดจึงใช้สิทธิการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการภาคหรือผู้ว่าราชการจังหวัด
แต่เมื่อรัฐบาลสมัยนั้นได้เสนอร่างกฎหมายดังกล่าวแก่รัฐสภาแล้ว ปรากฏว่าได้มีการเพิ่ม
กรณีการมอบอำนาจให้รองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดีแทนอธิบดีไว้ด้วย ฉะนั้นข้อความที่มีลักษณะเป็น
ข้อยกเว้นดังกล่าวจึงได้กับกรณีการมอบอำนาจให้รองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี กับกรณีการมอบอำนาจ
ให้ผู้ว่าราชการภาคหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ในทำนองเดียวกับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔
ข้อ ๒ วรรคที่ ๕ ดังกล่าวมาแล้ว

เมื่อพิจารณา ข้อความข้างต้นใช้กับกรณีการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีให้คำปรึกษาแล้ว ก็ควรพิจารณาต่อไปว่า คือได้หรือไม่ ความจริงของคณะรัฐมนตรี
ได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจของอธิบดีเกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าวไว้เป็นอย่างอื่นแล้วหรือไม่ ในข้อ ๑
แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพิทักษ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ และการมอบอำนาจ "ให้แก่

(๕) มาตรา ๒๒ วรรคเจ็ด

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การให้อนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการของอธิบดี
จะพึงปฏิบัติหรือคำปรึกษาตามกฎหมายใด ๆ ถ้ากฎหมายนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจ
ไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจ โดยทำเป็นหนังสือให้รองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดีทำการแทน
ในนามอธิบดีก็ได้ แต่ถ้าจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการภาค หรือผู้ว่าราชการจังหวัดทำการแทน
ในนามอธิบดี ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ผู้ดำรงตำแหน่งใด" ความความในข้อ ๙^(๒) นั้น หมายถึงการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
 ท้ายหรือไม่

เนื่องจากว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ที่
 ไล่พอตาขบคดียังคงคณะรัฐมนตรีโดยถูกต้อง ได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจในการนี้ไว้แล้ว
 ตามข้อ ๙ แห่งระเบียบ ฯ จึงถือได้ว่ามติของคณะรัฐมนตรีได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจ
 ของอธิบดีเกี่ยวกับการพัสดุไว้เป็นอย่างดีถึงที่ระบุไว้ และเนื่องจากความในข้อนี้ระบุไว้ชื่อว่า
 "ผู้มีอำนาจดำเนินการตามระเบียบนี้ จะมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษร ให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่ง
ใดก็ได้ โดยคำนึงถึงตำแหน่งและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่จะได้รับมอบอำนาจนั้นเป็นสำคัญ"
 โดยมีได้เจาะจงว่าจะมอบให้ผู้อยู่ในบังคับบัญชาหรือจะต้องมอบให้ผู้อยู่ในส่วนราชการเดียวกัน
 กล่าวคือ จะมอบให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดก็ได้โดยต้องคำนึงถึงตำแหน่งและหน้าที่ความรับผิดชอบ
 ของผู้นั้นเป็นสำคัญ และโดยที่ผู้ว่าราชการจังหวัดก็มีอำนาจหน้าที่บริหารราชการความกฎหมาย
 และระเบียบแบบแผนของทางราชการ มีอำนาจหน้าที่บริหารราชการความที่คณะรัฐมนตรี
 กระทรวง ทบวง กรมมอบหมาย มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของข้าราชการ
 ซึ่งประจำอยู่ในจังหวัดนั้นและอยู่ในการบังคับบัญชาและรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด
 และมีอำนาจหน้าที่อื่น ๆ อีกที่บัญญัติไว้ในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ข้อ ๕๓^(๗)
 จะเห็นการมอบอำนาจของอธิบดีกรมสามัญศึกษาให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการแทนเกี่ยวกับ
 การพัสดุจึงถือได้ว่า ได้มอบโดยคำนึงถึงตำแหน่งและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด
 เป็นสำคัญแล้ว

สรุปแล้วสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย)
 เห็นว่า การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนเกี่ยวกับการพัสดุตามความ
 ในข้อ ๙ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นการมอบอำนาจ
 โดยชอบด้วยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ข้อ ๕๒ วรวิเศษ แล้ว

(๒)
 กู (๒) หน้า ๓

(๗)
 กู (๓) หน้า ๓

ส่วนปัญหาที่ว่าผู้ว่าราชการจังหวัดจะปฏิเสธการรับมอบอำนาจจากอธิบดี
กรมสามัญศึกษาในเรื่องนี้ได้หรือไม่ นั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่
คณะกรรมการร่างกฎหมาย) เห็นว่า ประเด็นของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ขล ๕๓ (๒) ๒๕๑๖
ไว้ชัดแล้วว่าผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี
กระทรวง ทบวง กรมมอบหมาย โดยเหตุนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะปฏิเสธการรับมอบอำนาจ
จากอธิบดีกรมสามัญศึกษาอันเป็นการมอบอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายทั้งกล่าวแล้วมิได้

(นายอนง จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๒๓

(๘) ฎ (๓) หน้า ๓

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึก

เรื่อง การแก้ไขตัวการออกบัตรประจำตัวพนักงานองค์การของรัฐ
(ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงจะมอบหมายหรือมอบอำนาจ
ในรูปของออกบัตร ฯ แทนได้หรือไม่)

สืบที่นายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๔/๓๕๒๐ ลงวันที่ ๕

ถึงนายพลเอกเผ่า ศรียานนท์ว่าพนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า พระราชบัญญัติ
ออกบัตรประจำตัวราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล และพนักงานองค์การ
ของรัฐ พ.ร.บ. ๒๕๒๕ ได้มีข้อยกเว้นเรื่องการออกบัตรประจำตัวสำหรับพนักงานองค์การ
ของรัฐไปเป็นมาตรา ๕ ว่า ในปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงเป็นผู้ออกบัตรสำหรับ
พนักงานองค์การของรัฐในองค์การซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือทบวงของตนเป็นผู้
รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การนั้น แต่มีใ้บัญญัติถึงเรื่องการมอบหมาย
ให้บุคคลอื่นหรือตำแหน่งอื่นเป็นผู้ปฏิบัติการแทนหรือลงนามในการออกบัตรแทนไว้
เท่าที่เกี่ยวกับกรณีจึงขอหารือเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ดังนี้

๑. การออกบัตรประจำตัวให้แก่พนักงานองค์การของรัฐดังกล่าว
ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงจะมอบหมายให้บุคคลอื่น เช่น รองปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วย
ปลัดกระทรวง รองปลัดทบวงหรือผู้ช่วยปลัดทบวง แล้วแต่กรณี เป็นผู้ลงนามในบัตร
ประจำตัวแล้วแต่การเององค์การของรัฐโดยอาศัยการมอบหมายหรือมอบอำนาจตาม
กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินได้หรือไม่

๒. ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงจะมอบหมายให้ผู้อำนวยการหรือผู้อำนวยการ
ขององค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจนั้นเอง เป็นผู้ออกบัตรประจำตัวให้แก่พนักงานในสังกัด
เพื่อวางกลองตัวในการปฏิบัติ ได้หรือไม่ เพียงไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑)ได้พิจารณา
ปัญหาที่กล่าวมาประการนี้จึงขอเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี(สำนักงานปลัด
สำนักนายกรัฐมนตรี)ว่า มีความเห็นดังนี้

๑. ปัญหาว่า ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงจะมอบหมายให้รองปลัดกระทรวง
หรือผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือรองปลัดทบวงหรือผู้ช่วยปลัดทบวง เป็นผู้ลงนามในบัตรประจำตัว

๒๐. เมื่อมีการแถลงการณ์หรือโดยอาศัยการมอบหมายหรือมอบอำนาจตามกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบวิธีราชการ การมอบดินใดหรือไม่ นั้น เห็นว่า ปัญหานี้เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณา
ตามข้อ ๔๐^(๑) วรรคหนึ่งและวรรคสี่ ประกอบกับข้อ ๔๑^(๒) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๑๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร

(๑) ข้อ ๔๐ ในกรณีที่มีรองปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือมีทั้ง
รองปลัดกระทรวงและผู้ช่วยปลัดกระทรวง ปลัดกระทรวงจะมอบหมายให้รองปลัดกระทรวง
หรือผู้ช่วยปลัดกระทรวงผู้มีพระราชการแทนปลัดกระทรวงก็ได้

ในกรณีที่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติ
ราชการได้ ให้รองปลัดกระทรวงเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองปลัดกระทรวงหลายคน
ในกรณีที่มีหรือไม่มีผู้รักษาราชการแทนหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งรองปลัด
กระทรวงคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง
หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้นายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาราชการในกระทรวงซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า
เป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติ
ราชการได้ ปลัดกระทรวงจะแต่งตั้งรักษาราชการในกระทรวงซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า
อธิบดี หรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการ
ที่ได้รับมอบหมายจะมีผู้ปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด
หรือคำสั่งของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติ
ของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มีได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ปลัดกระทรวง
หรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้มีอำนาจให้รองปลัดกระทรวงปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงก็ได้
แต่การมอบหมายให้ปฏิบัติในกรณีนี้ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวง
แล้วไปปฏิบัติจากคณะรัฐมนตรี และให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) ข้อ ๔๑ ในข้อความในข้อ ๔๐ มาใช้บังคับแก่เลขาธิการทำเนียบ
นายกรัฐมนตรี เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการ
สำนักงานกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ
กลาง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
และอธิบดีกรม โดยอนุโลม

ราชอำนาจแผ่นดิน) ในเรื่องการปฏิบัติราชการแทน ไม่ใช่เรื่องการรักษาราชการแทน
มาตรา ๕๐ วรณหนึ่งและวรรคสามแห่งประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าว

ในการพิจารณาปัญหานี้ เนื่องจากมาตรา ๕^(๓) แห่งพระราชบัญญัติ
มีสาระสำคัญว่าข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล และพนักงานองค์การ
ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๒๕ บัญญัติให้ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงเป็นผู้ออกบัตรประจำตัว
ให้แก่พนักงานองค์การของรัฐซึ่งเป็นการปฏิบัติราชการตามกฎหมายอย่างหนึ่ง จึงมีปัญหา
อันสำคัญที่จะต้องพิจารณาว่า กรณีนี้จะเป็นการมอบหมายตามวรรคหนึ่ง หรือจะเป็นการมอบอำนาจ
ตามวรรคสองของข้อ ๕๐ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๕ เห็นว่า ความมุ่งหมาย
ของวรรคหนึ่งและวรรคสองแตกต่างกัน กล่าวคือ สำหรับการปฏิบัติราชการทั่วไปนั้น
ปลัดกระทรวงจะมอบหมายให้รองปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวงปฏิบัติราชการแทน
ก็ได้ ทั้งนี้ ตามความในวรรคหนึ่งของข้อ ๕๐ แต่อย่างไรก็ตาม การมอบหมายให้
ปฏิบัติราชการแทนตามวรรคหนึ่งของข้อ ๕๐ นั้นมีข้อจำกัดตามวรรคสองของข้อ ๕๐ อยดวย
เพราะความในวรรคสองของข้อ ๕๐ มุ่งหมายจะให้เป็นอำนาจของปลัดกระทรวงที่จะตกลง
เป็นผู้ปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย สำหรับมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัว
ข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล และพนักงานองค์การของรัฐ พ.ศ. ๒๕๒๕ นั้น
บัญญัติให้ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงเป็นผู้ปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าว
และอยู่ในความหมายของคำว่า "อำนาจในการปฏิบัติราชการที่ปลัดกระทรวงจะพึงปฏิบัติ
หรือดำเนินการตามกฎหมาย" ตามที่กำหนดไว้ในวรรคสองของข้อ ๕๐ เมื่อมิได้มีบทบัญญัติ
และกฎหมายอื่นกำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น กรณีที่ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวง
พิจารณาแล้วเห็นว่าควรให้รองปลัดกระทรวงหรือรองปลัดทบวง เป็นผู้ออกบัตรประจำตัวให้แก่
ข้าราชการ พนักงานองค์การของรัฐแล้วได้โดยทำเป็นหนังสือ แต่ไม่อาจมอบอำนาจให้ผู้ช่วยปลัดกระทรวง
หรือผู้ช่วยปลัดทบวงได้ เพราะความในวรรคสองของข้อ ๕๐ มิได้บัญญัติให้มีการมอบอำนาจ
ให้ผู้ช่วยปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดทบวงปฏิบัติราชการแทนแต่อย่างใด

(๓) มาตรา ๕ ให้ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวง เป็นผู้ออกบัตรประจำตัว
สำหรับพนักงานองค์การของรัฐในองค์การซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือทบวงของตน
เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การนั้น

๒. ส่วนนี้หมายความว่า ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงจะมอบหมายให้ผู้อำนวยการ หรือผู้อำนวยการกองราชการของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจนั้นเอง เป็นผู้ออกบัตรประจำตัว ให้แก่พนักงานในสังกัดเพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติ ใดหรือไม่ เพียงไร นั้น เห็นว่า ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงไม่มีอำนาจมอบหมายหรือมอบอำนาจให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ ออกบัตรประจำตัวให้แก่พนักงานในสังกัดแทนได้ เพราะอำนาจในการออกบัตรประจำตัว ให้แก่พนักงานราชการของรัฐเป็นของปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงที่จะต้องเป็นผู้ปฏิบัติ ตามจะมอบอำนาจให้ผู้อื่นทำการแทนก็ต้องปฏิบัติตามวรรคสี่ของข้อ ๔๐ หรือข้อ ๔๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ แล้วแต่กรณี คือ จะมอบอำนาจให้ใดเฉพาะ รองปลัดกระทรวงหรือรองปลัดทบวงโดยทำเป็นหนังสือ หรือถ้าจะมอบอำนาจให้อธิบดี ในสังกัดหรือผู้อำนวยการจังหวัดทำการแทน ก็จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีโดยทำเป็น ฎีกา และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเท่านั้น

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ณ เมษายน ๒๕๒๖

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง การมอบหมายให้ทำการแทนศึกษาธิการ เขต

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี โดยมีหนังสือ ที่ สร. ๐๒๐๓/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๔

พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาของ
กระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับเรื่องการมอบหมายให้ทำการแทนศึกษาธิการ เขต ความว่า ในกรณี
ที่ศึกษาธิการเขตไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ นั้น ถ้าจะใช้อำนาจตามความในประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ข้อ ๓๓ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการสั่งแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนไว้
ล่วงหน้า โดย เวียงลำคัมบาวุโสของข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการเขตไว้ เช่นเดียวกับการ
การรักษาราชการแทนของผู้อำนวยการจังหวัดในข้อ ๕๒ ซึ่งผู้อำนวยการจังหวัดจะสั่งแต่งตั้งไว้
ล่วงหน้าตามตำแหน่ง ทวมาวสุ จะใดหรือไม่ และถ้าทำตามดังกล่าวมาแล้วไม่ได้ จะให้ศึกษาธิการ
เขตมอบอำนาจให้ข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการ เขตปฏิบัติราชการแทนตามความในข้อ ๕๔
วรรคสอง ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ โดยออกคำสั่ง เวียงลำคัมบาวุโสปฏิบัติราชการแทนไว้
จะใดหรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมกฤษฎีกาหมาย กองที่ ๕) ได้
พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบด้วยคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการแล้ว มีความเห็นดังนี้

โดยที่สำนักงานศึกษาธิการ เขตเป็นส่วนราชการ ซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากองสังกัดอยู่ใน
ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ตามข้อ ๒ ก. ๗. แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๖๗ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และมีศึกษาธิการ เขตซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่า
หัวหน้ากอง เป็นผู้บังคับบัญชา ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๗๗๒ (พ.ศ. ๒๕๑๗) ลงวันที่ ๑๕ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๑๗ ฉะนั้น จึงต้องพิจารณาว่าปลัดกระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้บังคับบัญชาของส่วน
ราชการต่าง ๆ ที่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง จะมีอำนาจสั่งการให้ข้าราชการผู้หนึ่งผู้ใด
ซึ่งสังกัดสำนักงานศึกษาธิการ เขตปฏิบัติราชการใด ๆ ในสำนักงานศึกษาธิการ เขตได้หรือไม่
ประการใด

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๓๓ กำหนดไว้ว่า

"ข้อ ๓๓ ๑๓ ๑๓

ส่วนราชการตามข้อ ๓๐ (๒) และ (๓) ให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้
ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยให้มีผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก หรือ
หัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่าผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือหัวหน้าแผนก
เป็นผู้บังคับบัญชาราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

เมื่อหัวหน้าส่วนราชการตามวรรคสองไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน"

และข้อ ๓๑ (๒) และ (๓) กำหนดไว้ว่า

"ข้อ ๓๑ ให้แบ่งส่วนราชการในกรมซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง ดังนี้

- (๑) สำนักงานเลขาธิการกรม
- (๒) กอง
- (๓) แผนก

กรมใดที่มีความจำเป็นหรือเหตุผลพิเศษ จะแบ่งส่วนราชการ โดยให้มีส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะ เทียบกองหรือแผนกก็ได้

อาลา

อาลา"

ฉะนั้น เมื่อพิจารณาตัวบทกฎหมายดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่า สำนักงานศึกษาธิการเขตเป็นส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นมีฐานะเทียบเท่ากอง และมีหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นคือ "ศึกษาธิการ เขต" เป็นผู้นับถ้อยคำและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการ เขต และสำนักงานศึกษาธิการ เขตนี้สังกัดอยู่ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อันเป็นราชการส่วนกลาง จึงอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของปลัดกระทรวงศึกษาธิการในฐานะที่เป็นหัวหน้าส่วนราชการของกรมเจ้าสังกัด ด้วยเหตุผลดังกล่าว ในกรณีศึกษาธิการ เขตซึ่ง เป็นหัวหน้าส่วนราชการของสำนักงานศึกษาธิการ เขตไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการซึ่งย่อมมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการคนหนึ่งคนใดในสำนักงานปลัดกระทรวงให้เป็นผู้รักษาราชการแทนศึกษาธิการเขตได้ ตามความในวรรคสามของข้อ ๓๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อมาคำนึงถึงความเป็นจริงที่ว่า สำนักงานศึกษาธิการเขตแต่ละแห่งล้วนแต่ตั้งอยู่ในต่างจังหวัด ดังที่ได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาแบ่งท้องที่ของกระทรวงศึกษาธิการออกเป็นเขต พ.ศ. ๒๕๑๖ มิได้ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ถ้าปลัดกระทรวงศึกษาธิการจะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ไปเป็นผู้รักษาราชการแทนศึกษาธิการเขต ณ สำนักงานศึกษาธิการ เขตแห่งนั้น ๆ แล้ว ก็ย่อมจะไม่สะดวกและสิ้นทางที่นอกจากนั้น ข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงซึ่งจะไปเป็นผู้รักษาราชการแทนศึกษาธิการเขต ก็มิได้เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการประจำอยู่ในสำนักงานศึกษาธิการ เขตแห่งนั้นด้วย ในกรณีเช่นนี้ ถ้าปลัดกระทรวงศึกษาธิการจะแต่งตั้งให้ข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการ เขต ซึ่งมีตำแหน่งถัดจากศึกษาธิการ เขตลงมา เป็นผู้รักษาราชการแทนศึกษาธิการ เขตที่ไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ ก็ย่อมจะเป็นการ เหมาะสมกว่า และย่อมจะทำได้เพราะข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการเขต

แห่งนั้นก็เป็นข้าราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่นเดียวกัน เนื่องจากสำนักงานศึกษาธิการ เขตมีฐานะเป็นส่วนราชการที่สังกัดอยู่ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไปก็คือว่า เมื่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการ เขตให้เป็นผู้รักษาราชการแทนศึกษาธิการ เขตได้ดังกล่าวแล้ว ปลัดกระทรวงศึกษาธิการจะแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนศึกษาธิการ เขตไว้ล่วงหน้าโดยเรียงลำดับอาวุโสของข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการ เขตแห่งนั้นไว้เสียด้วย เช่นนี้จะทำได้หรือไม่ ในข้อนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ย่อมมีอำนาจแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนไว้ล่วงหน้าได้ เพราะการออกคำสั่งแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนในกรณีเช่นนี้ ก็มีคัมภีร์บัญญัติแห่งกฎหมายห้ามไว้ว่าจะแต่งตั้งไว้ล่วงหน้าไม่ได้ แต่คำสั่งนี้ต้องระบุไว้เป็นเงื่อนไขไว้ด้วยว่า ในกรณีศึกษาธิการ เขตไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ก็ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งนั้นเป็นผู้รักษาราชการแทน แต่การแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนเช่นนี้ ก็จะต้องแต่งตั้งให้ข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการ เขต ผู้ที่มีตำแหน่งสูงถัดลงมาจการศึกษาธิการ เขตเพียงคนเดียวเท่านั้นเป็นผู้รักษาราชการแทน เพราะเป็นการแต่งตั้ง เฉพาะคราวในเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการ เขตไม่อาจปฏิบัติราชการได้ การที่จะแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนศึกษาธิการ เขตจากผู้ที่มีตำแหน่งรองลงมาในลำดับอื่น ๆ อีกหลายชั้นนั้นเป็นการผิดลำดับชั้นการบังคับบัญชา และจะเป็นเสมือนหนึ่งว่าตั้งผู้รักษาราชการแทนไว้ล่วงหน้าหลายคน ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง เพราะการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนนั้นจะแต่งตั้งได้เพียงครั้งละหนึ่งคนเท่านั้น

อาศัยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่า ในกรณีศึกษาธิการ เขตไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ นั้น ปลัดกระทรวงศึกษาธิการย่อมอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ข้อ ๓๓๓ สั่งแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนไว้ล่วงหน้าได้ แต่จะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการ เขตผู้ที่มีตำแหน่งสูงถัดจการศึกษาธิการ เขตลงมาได้เพียงครั้งละหนึ่งคนเท่านั้น จะแต่งตั้ง - ล่วงหน้าไว้หลายคนโดยเรียงตามลำดับตำแหน่งรอง ๆ ลงมาไม่ได้ และเมื่อกรณีเป็นเช่นนี้แล้วก็ไม่จำเป็นต้องนำข้อ ๔๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ออกกฎหมายอื่นใดมาใช้วินิจฉัยปัญหาเรื่องนี้

(นายสมภพ โทระกิตย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีนาคม ๒๕๑๔

บุญเลิศ/ทพ/ทาน

บันทึก

เรื่อง การตีความข้อ ๓๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

กระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือ ที่ ศธ.๐๒๐๘/๑๒๒๓๘ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๒ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาในทางปฏิบัติ เรื่อง การรักษาราชการแทนว่า ตามที่ข้อ ๓๓ วรรคสองและวรรคสาม แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ บัญญัติว่า "ส่วนราชการตามข้อ ๓๑(๒) และ (๓) ให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยให้มีผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่าผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือหัวหน้าแผนก เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

เมื่อหัวหน้าส่วนราชการตามวรรคสอง ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน"

เนื่องจากการรักษาราชการแทนสำหรับส่วนราชการตามข้อ ๓๑(๒) และ (๓) คือ กองและแผนก นี้ ไม่มีบทบัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ของผู้รักษาราชการแทนไว้ ดังเช่นกรณีอำนาจหน้าที่ของผู้รักษาราชการแทนและผู้ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีว่าการทบวง ปลัดกระทรวงและรองปลัดกระทรวง และอธิบดีและรองอธิบดี ฯลฯ ซึ่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ดังกล่าวได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจน ฉะนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงใคร่ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาที่กฎหมายความประเด็นต่อไปนี้

- (๑) การรักษาราชการแทนตามข้อ ๓๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ นั้น ผู้รักษาราชการแทนจะมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทนหรือไม่ เพียงใด
- (๒) ผู้รักษาราชการแทนตามข้อ ๓๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ จะมอบหมายหรือมอบอำนาจให้บุคลากรตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนและผู้ปฏิบัติราชการแทนจะมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้มอบหมายหรือมอบอำนาจหรือไม่ เพียงใด

(๓) ในกรณีผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ ๓๓ วรรคสอง ได้รับความตั้งเป็นกรรมการหรือให้อำนาจหน้าที่อย่างใด อันมิใช่การแต่งตั้งหรือให้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เช่น การแต่งตั้งตามระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่ง เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้รักษาราชการแทนตามข้อ ๓๓ วรรคสาม จะทำหน้าที่กรรมการหรือให้อำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ในระหว่างที่รักษาราชการแทน หรือไม่เพียงใด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวและได้พิจารณาบทบัญญัติประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน) ที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า กรณีการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเทียบเท่าตำแหน่งที่กล่าวแล้วนั้น ตามข้อ ๓๓ (๑) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวได้บัญญัติไว้ เป็นพิเศษแตกต่างจากกรณีการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ปลัดกระทรวง และอธิบดี ตามบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ หมวด ๕ ข้อ ๓๔ ถึงข้อ ๔๖ และแตกต่างกับกรณีการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทน และผู้ทำการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอตามบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ หมวด ๑ ข้อ ๕๒ ถึงข้อ ๕๓ และหมวด ๒ ข้อ ๕๕ ถึงข้อ ๖๐ กล่าวคือ มิได้มีบทบัญญัติรับรองอำนาจหน้าที่ของผู้รักษาราชการแทนในกรณีตามข้อ ๓๓ วรรคสามไว้ ทั้งเช่นที่บัญญัติรับรองอำนาจหน้าที่ของผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งในตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ปลัดกระทรวง อธิบดี

(๑)

ข้อ ๓๓ สำนักงานเลขาธิการกรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของกรมและราชการที่มีใ้แก่ให้ เป็นหน้าที่ของกองหรือแผนกใดโดยเฉพาะ มีเลขาธิการกรมเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขาธิการกรม ส่วนราชการตามข้อ ๓๑ (๒) และ (๓) ให้อำนาจหน้าที่ตามที่ใด กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยให้มีผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่าผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือหัวหน้าแผนก เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ เมื่อหัวหน้าส่วนราชการตามวรรคสองไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้อธิบดี แต่งตั้งข้าราชการในกรมคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ ตามข้อ ๔๔ (๒) ข้อ ๔๕ (๓) ข้อ ๕๔ (๔) และข้อ ๖๒ (๕)
 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓ เหตุผลที่บัญญัติข้อ ๓๓ ให้แตกต่างออกไปเช่นนี้ ก็
 เนื่องจากส่วนราชการตามข้อ ๓๓ นั้นเป็นส่วนราชการระดับกองและแผนก ซึ่งโดยปกติแล้วจะ
 มีอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาคอยควบคุมและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าว
 อย่างใกล้ชิดอยู่แล้ว ความรับผิดชอบและอำนาจบริหารราชการจึงมีน้อย กรณีจึงแตกต่างกับ
 ราชการบริหารส่วนภูมิภาคระดับอำเภอ ซึ่งถึงแม้จะมีฐานะเทียบเป็นกองเท่ากัน แต่ความรับผิดชอบ
 และอำนาจบริหารราชการมีมากกว่า กฎหมายจึงบัญญัติเงื่อนไขในการรักษาราชการแทน การ
 ทำการแทน และอำนาจหน้าที่ของผู้รักษาราชการแทนและผู้ทำการแทนไว้เช่นเดียวกับส่วน
 ราชการระดับกระทรวง ทบวง กรม การที่กฎหมายกำหนดให้อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการ

(๒) ข้อ ๕๔ ให้ผู้รักษาราชการแทนตามข้อ ๓๔ ข้อ ๓๕ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑
 และข้อ ๔๒ มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน
 ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดหรือผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งนั้นมอบหมาย
 หรือมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน ให้ผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจหน้าที่
 เช่นเดียวกับผู้ซึ่งมอบหมายหรือมอบอำนาจ
 ในกรณีที่กฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มี
 อำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนทำหน้าที่กรรมการหรือ
 มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในระหว่างที่รักษาราชการแทนหรือปฏิบัติ
 ราชการแทนด้วย แล้วแต่กรณี

(๓) ข้อ ๕๕ การเป็นผู้รักษาราชการแทนตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้
 ไม่กระทบกระเทือนอำนาจรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดี ซึ่งเป็นผู้
 บังคับบัญชาที่จะแต่งตั้งข้าราชการอื่นเป็นผู้รักษาราชการแทนตามอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมาย
 ในกรณีที่มีการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรอง
 หรือผู้ช่วยพ้นจากความเป็นผู้รักษาราชการแทนนับแต่เวลาที่ผู้ได้รับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งเข้ารับ
 หน้าที่

(๔) ข้อ ๕๔ ให้นำความในข้อ ๔๔ และข้อ ๕๕ มาใช้แก่ผู้รักษาราชการแทน
 และผู้ทำการแทนตามหมวดนี้

(๕) ข้อ ๖๒ ให้นำความในข้อ ๔๔ และข้อ ๕๕ มาใช้แก่ผู้รักษาราชการแทน
 และผู้ทำการแทนตามหมวดนี้

ในกรณีหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนหัวหน้าส่วนราชการตามข้อ ๓๓ วรรคสอง จึงเป็นการบัญญัติกฎหมายเพื่อขจัดปัญหาในการบริหารราชการภายในส่วนราชการดังกล่าวในระหว่างที่หัวหน้าส่วนราชการดังกล่าวไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ดังนั้นเมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว อำนาจหน้าที่ของผู้รักษาราชการแทนจึงควรมีเฉพาะในหน้าที่การงานที่ตนรักษาราชการแทนตามปกติเท่านั้น หากได้มีการรวมไปถึงอำนาจหน้าที่อย่างอื่นเป็นพิเศษเช่นที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๔ วรรคสามด้วย

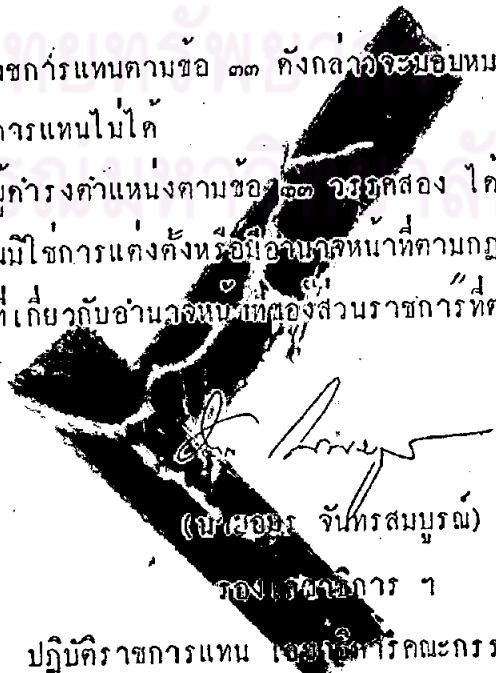
สำหรับเรื่องการปฏิบัติราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ ๓๓ หรือแทนผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ ๓๓ นั้น เมื่อข้อ ๓๓ นั้นเองมีไว้กล่าวถึงการปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเทียบเท่าตำแหน่งที่กล่าวแล้วรวมทั้งผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งที่กล่าวแล้วก็แสดงว่ากฎหมายไม่ประสงค์จะให้มีการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือแทนผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว จากการใช้กฎหมายได้บัญญัติในเรื่องของการรักษาราชการแทนผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก หรือหัวหน้าส่วนราชการอื่นที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเทียบเท่าตำแหน่งที่กล่าวแล้ว ฯลฯ ไว้เป็นพิเศษเช่นนี้ จึงไม่อาจแปลความหมายเป็นอย่างอื่นได้นอกจากแสดงว่า สำหรับตำแหน่งตามปัญหาที่หาหรือที่กฎหมายไม่ประสงค์จะให้มีการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติราชการแทนได้

โดยสรุป สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นว่า

(๑) การรักษาราชการแทนตามข้อ ๓๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ นั้น ผู้รักษาราชการแทนย่อมมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ในส่วนราชการที่ตนรักษาราชการแทนเท่านั้น

(๒) ผู้รักษาราชการแทนตามข้อ ๓๓ ดังกล่าวจะมอบหมายหรือมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนไม่ได้

(๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ ๓๓ วรรคสอง ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการหรือให้อำนาจหน้าที่อย่างใดอันมิใช่การแต่งตั้งหรือให้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ผู้รักษาราชการแทนจะมีอำนาจหน้าที่เพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการที่ตนรักษาราชการแทนเท่านั้น

(ช.ยอธ จันทรสมบูรณ์)
รองอธิบดี
ปฏิบัติราชการแทน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๒๒

ปฏิบัติราชการแทน

บันทึก

เรื่อง ทหารือปัญหาของกฎหมาย (ปัญหาการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนไว้เป็นการล่วงหน้า และแต่งตั้งไว้หลายคน ตามขล 40 และขอ 42 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218๗)

กระทรวงศึกษาธิการได้หนังสือ ที่ ศษ.๖๒๔/253๐๑ ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2524 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงศึกษาธิการเคยขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในเรื่อง การมอบหมายให้ทำการแทนศึกษาธิการเขต และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่า ในกรณีศึกษาธิการเขตไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการขอมอบแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนไว้ล่วงหน้าได้เพียงครั้งละหนึ่งคน

เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218๑ ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ.2515 ข้อ 4๐ วรรคสอง ระบุว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง แต่งตั้ง รองปลัดกระทรวงคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน ขอ4๐ วรรคสาม ระบุว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ปลัดกระทรวงจะแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวง มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้ และข้อ 42 วรรคสอง ระบุว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิบดีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองอธิบดีหลายคน ให้ปลัดกระทรวง แต่งตั้ง รองอธิบดีคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน

ควมขบพบปัญหาดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงหารือขอกฎหมายดังนี้

1. ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ถ้ามีรองปลัดกระทรวงหลายคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจะแต่งตั้ง รองปลัดกระทรวงคนหนึ่งหรือหลายคนตามลำดับ เป็นผู้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงไว้ล่วงหน้าได้หรือไม่
2. ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ปลัดกระทรวงจะแต่งตั้งผู้ตรวจราชการกระทรวงคนหนึ่งหรือหลายคนตามลำดับ เป็นผู้รักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงไว้ล่วงหน้าได้หรือไม่ และในกรณีรองปลัดกระทรวงหลายคนจะแต่งตั้งผู้ตรวจราชการกระทรวงคนหนึ่งหรือหลายคนตามลำดับ เป็นผู้รักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงประจำแต่ละคนไว้ล่วงหน้าได้หรือไม่
3. ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ถ้ามีรองอธิบดีหลายคน ปลัดกระทรวงจะแต่งตั้ง รองอธิบดีคนหนึ่งหรือหลายคนตามลำดับ เป็นผู้รักษาราชการแทนอธิบดีไว้ล่วงหน้าได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว พร้อมทั้งคำชี้แจงจากคณะกรรมการข้าราชการ (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) แล้ว เห็นว่า

1. โดยที่ข้อ 40 วรรคสอง แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 2187 กำหนดว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ในรองปลัดกระทรวง เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองปลัดกระทรวงหลายคน ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าลจ.ช.ค. หรือเทียบเท่า เป็นผู้รักษาราชการแทน

ตามขอหารือเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงไว้ล่วงหน้านั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6) เห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงย่อมมีอำนาจแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงไว้ล่วงหน้าได้ เพราะไม่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายแต่อย่างใด ทั้งที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยตอบขอหารือในปัญหาของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน เรื่องการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิบดีแล้ว (1)

สำหรับขอหารือที่ว่าถ้ามีรองปลัดกระทรวงหลายคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงคนหนึ่งหรือหลายคนตามลำดับ เป็นผู้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงไว้ล่วงหน้าได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า การแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงในลักษณะดังกล่าว เป็นการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนหลายคำสั่งในฉบับเดียวกัน กล่าวคือ คำสั่งแรกเป็นคำสั่งแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวง ในกรณีที่ปลัดกระทรวงไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ คำสั่งที่สองและคำสั่งต่อ ๆ มาเป็นคำสั่งแต่งตั้งรองปลัดกระทรวง ในกรณีที่ปลัดกระทรวงและรองปลัดกระทรวงในลำดับแรกหรือรองปลัดกระทรวงในลำดับก่อนตามคำสั่ง ไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ในทุกกรณีต่างก็เป็น การแต่งตั้งรองปลัดกระทรวง เพียงคนเดียว เป็นผู้รักษาราชการแทน เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมีอำนาจแต่งตั้งรองปลัดกระทรวง เป็นผู้รักษาราชการแทนใดตามกฎหมาย การที่จะมีคำสั่ง เดียวหรือหลายคำสั่งในฉบับเดียวกัน ผลทางกฎหมายย่อมไม่ต่างกัน เพราะ เป็นการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวง เพียงคนเดียว

ดังนั้น เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงคนหนึ่งหรือหลายคน เป็นผู้รักษาราชการแทนไว้ล่วงหน้า

(1) บันทึกความเห็นส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ สร.0601/2005 ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2522 ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่อง การแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิบดี

โดยระบุเงื่อนไขไว้ในกรณีที่ปลัดกระทรวงไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ใหญ่ซึ่งได้รับแต่งตั้ง เป็น
ผู้รักษาราชการแทนไปตามลำดับ ก็ยอมทำได

2. ข้อหาหรือที่ว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติ
ราชการได้ ปลัดกระทรวงจะแต่งตั้งผู้ตรวจราชการคนหนึ่งหรือหลายคนตามลำดับ เป็นผู้รักษาราชการแทน
รองปลัดกระทรวงไว้ล่วงหน้าได้หรือไม่ นั้น เมื่อพิจารณาประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 2187 ข้อ 40
วรรคสาม ซึ่งระบุให้ปลัดกระทรวงมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า
ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่ารักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงได้ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง
รองปลัดกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และโดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. 2518 มาตรา 32 (2) กำหนดตำแหน่งของผู้ตรวจราชการกระทรวงไว้สูงกว่าตำแหน่งผู้อำนวยการกอง
ดังนั้น การแต่งตั้งผู้ตรวจราชการกระทรวงในรักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงก็ยอมทำได

(2) มาตรา 32 ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญจะมีตำแหน่งใด ระดับใด ในสายงานใด
อยู่ในส่วนราชการใด จำนวนเท่าใด และต้องใ้ผู้มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างใด ให้เป็นไปตาม
ที่ ก.พ.กำหนด โดยให้คำนึงถึงลักษณะหน้าที่ และความรับผิดชอบ ปริมาณและคุณภาพของงานตาม
หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๗๑ ๗๑
(7) ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับกอง ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงาน
สูงมาก และตำแหน่งซึ่งมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติโดยผู้ชำนาญการพิเศษ หรือผู้มีความรู้ ความสามารถ
และความชำนาญงานเทียบได้ระดับเดียวกัน ในกำหนดเป็นตำแหน่งระดับ 7

(8) ตำแหน่งหัวหน้างานระดับกอง ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงาน
สูงมากเป็นพิเศษ และตำแหน่งซึ่งมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีความรู้ ความสามารถ
และความชำนาญงานเทียบได้ระดับเดียวกัน ในกำหนดเป็นระดับ 8

(9) ตำแหน่ง รองอธิบดี หรือตำแหน่งอื่นซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงาน
เทียบได้ระดับเดียวกัน และตำแหน่งซึ่งมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติโดยผู้เชี่ยวชาญพิเศษหรือผู้ให้คำปรึกษาหรือ
ทราจแนะนำระดับกระทรวง หรือผู้มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเทียบได้ระดับเดียวกันให้
กำหนดเป็นระดับ 9

(10) ตำแหน่งอธิบดี หรือตำแหน่งอื่นซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงาน
เทียบได้ระดับเดียวกัน และตำแหน่งซึ่งต้องปฏิบัติโดยผู้ให้คำปรึกษาหรือทราจแนะนำชั้นสูง ระดับกระทรวง
หรือผู้มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเทียบได้ระดับเดียวกัน ในกำหนดเป็นตำแหน่ง ระดับ

สำหรับข้อหาหรือที่ว่า ในกรณีที่มีร่องปลัดกระหวางหลายคน จะแต่งตั้งผู้ตรวจราชการ
 กระหวางคนหนึ่งหรือหลายคนตามลำดับ เป็นผู้รักษาราชการแทนร่องปลัดกระหวางประจำแต่ละคนไว้
 วงแหวนใดหรือไม่นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6) เห็นว่า การมีร่องหวาง
 ใดระใดรับอนุมัติให้มีตำแหน่งร่องปลัดกระหวางหลายคนนั้น ก็เนื่องมาจากงานของร่องหวางนั้นมีปริมาณมาก
 กังนั้น เพื่อเป็นภาระแบ่งเบาภาระงานในหน้าที่ของปลัดกระหวาง ปลัดกระหวางก็อาจมอบหมายงานให้
 ร่องปลัดกระหวางแต่ละคนได้ตามที่เห็นสมควร โดยพิจารณาถึงความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับปริมาณ
 และลักษณะของงานที่มอบหมาย จากข้อเท็จจริงที่ผู้แทนร่องหวางที่รักษาราชการขึ้นจึงก็ปรากฏว่า ปลัดกระหวาง
 ที่รักษาราชการก็มอบหมายให้ร่องปลัดกระหวางแต่ละคนรับผิดชอบงานคณะ 3 กรม โดยไม่เกี่ยวข้องกับ
 เมื่อการมอบหมายงานเป็นไปตามลักษณะดังกล่าว ในกรณีที่มีร่องปลัดกระหวางคนใดไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติ
 ราชการได้ การที่จะมอบหมายงานของร่องปลัดกระหวางคนนี้มีให้ร่องปลัดกระหวางคนอื่นกระทำหน้าที่
 นอกจากจะทำให้ปริมาณงานของร่องปลัดกระหวางที่ต้องทำหน้าที่เพิ่มขึ้นจนอาจเกิดความล่าช้าแล้ว ยังอาจ
 เกิดความเสียหายในข้อที่ว่าทำให้ตำแหน่งเพิ่มขึ้นนั้น มีงานที่ร่องปลัดกระหวางผู้นั้นมีความสัมพันธ์หรือมี
 ความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติโดยเหมาะสมได้ ซึ่งก็จะไม่เป็นไปตามความมุ่งหมายในการแบ่งงานที่
 ปลัดกระหวางมอบหมายไว้แต่แรก การให้รักษาราชการแทนตามความเหมาะสมนี้ ประกาศของคณะปฏิวัติ
 ฉบับที่ 2187 ข้อ 45 ก็มีบัญญัติไว้ว่า รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระหวาง ปลัดทรวง หรืออธิบดีซึ่งเป็น
 บังคับบัญชา อาจตั้งข้าราชการอื่นรักษาราชการแทนตามอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายและเมื่อใดครั้งบุคคล
 ดังกล่าวนั้นแล้ว ผู้ซึ่งรักษาราชการแทนอยู่ก่อนตามประกาศของคณะปฏิวัติก็พ้นจากความเป็นผู้รักษาราชการ
 แทนนับแต่เวลาที่บุคคลอื่นที่ไ้รับแต่งตั้งดังกล่าวเข้ารับหน้าที่ เมื่อพิจารณาตามข้อ 45 ที่ว่านี้ประกอบกับ
 แล้ว การที่ปลัดกระหวางจะตั้งผู้ตรวจราชการกระหวางให้รักษาราชการแทนร่องปลัดกระหวางประจำ
 แต่ละคนไว้วงแหวนที่ยอมรับได้

3. ตามข้อหาหรือที่ว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้
 ถ้ามีร่องอธิบดีหลายคน ปลัดกระหวางจะแต่งตั้งร่องอธิบดีคนหนึ่งหรือหลายคนตามลำดับ เป็นผู้รักษาราชการ
 แทนอธิบดีไว้วงแหวนใดหรือไม่นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6) เห็นว่า
 ปลัดกระหวางย่อมมีอำนาจที่จะแต่งตั้งได้ตามข้อ 42 วรรคสอง แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 2187
 ทั้งนี้ โดยเหตุผลทางองเกี่ยวกับกับการแต่งตั้งร่องปลัดกระหวางหลายคนรักษาราชการแทนปลัดกระหวาง
 ตามที่กล่าวมาแล้วใน 1.

(นายอมร จันทรมบูรณะ)
 เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 มีนาคม 2525

บันทึกข้อสั่ง เสด็จรอง เสด็จวิชาการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เกี่ยวกับบันทึกความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6) ในปัญหา
ว่า ในกรณีที่มีรองปลัดกระทรวงหลายคน ปลัดกระทรวงจะแต่งตั้ง "ผู้ตรวจราชการกระทรวง"
คนหนึ่งหรือหลายคนตามลำดับ เป็นผู้รักษาการแทนรองปลัดกระทรวงประจำแต่ละคนไว้ล่วงหน้า
ได้หรือไม่

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ขอหารือ (1) ขอกฎหมายเกี่ยวกับการแต่งตั้ง "ผู้รักษา
ราชการแทน" คำประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และ
คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6) มีความเห็นว่า ในกรณีที่มีรองปลัด
กระทรวงหลายคน ปลัดกระทรวงย่อมมีอำนาจแต่งตั้ง "ผู้ตรวจราชการกระทรวง" คนหนึ่งหรือหลาย
คนตามลำดับ เป็นผู้รักษาการแทนรองปลัดกระทรวงประจำแต่ละคนไว้เป็นการล่วงหน้าได้ นั้น

เสด็จวิชาการคณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเห็นว่า กรณีนี้ยังเป็นที่ยังสงสัยอยู่ เพราะตาม
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 (กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน) นั้นอาศัยความ
ในบัญชีรวมได้ ตามขอพิจารณาถึงต่อไปนี้

(1) เหตุผลของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6)

กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6 ได้ให้เหตุผลไว้ว่า การที่กระทรวงต่าง ๆ มีรอง
ปลัดกระทรวงหลายตำแหน่งก็เนื่องมาจากงานของกระทรวงนั้น ๆ มีปริมาณมาก และคั้งนั้นการที่ปลัด
กระทรวงมอบหมายให้รองปลัดกระทรวงทำหน้าที่ต่าง ๆ กัน ปลัดกระทรวงย่อมคำนึงถึงความ
สามารถความสันทัดและลักษณะงานที่จะมอบหมายให้แก่อรองปลัดกระทรวงแต่ละคนอยู่แล้ว หากปลัด

(1) หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศษ.0204/25309 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2524
ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ขอหารือในปัญหาขอกฎหมายรวม 3 ประการด้วยกัน ซึ่งสรุป
ได้คือ

1. รัฐมนตรีจะแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงคนหนึ่งหรือหลายคน เป็นผู้รักษาการ
แทนปลัดกระทรวงไว้ล่วงหน้าได้หรือไม่

2. ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง ราชการ ปลัดกระทรวงจะแต่งตั้ง
"ผู้ตรวจราชการกระทรวง" เป็นผู้รักษาการแทนรองปลัดกระทรวงไว้ล่วงหน้าได้หรือไม่ และใน
กรณีที่ให้มีรองปลัดกระทรวงหลายคน ปลัดกระทรวงจะแต่งตั้ง "ผู้ตรวจราชการกระทรวง" เป็นผู้รักษา
ราชการแทนรองปลัดกระทรวงประจำแต่ละคนไว้ล่วงหน้าได้หรือไม่

กระทรวงโยธาธิการและผังเมือง เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรที่จะออกประกาศ
 (1) ฉบับที่ 218 ข้อ 45 ซึ่งมีเนื้อใจว่ารัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง ฯลฯ อาจแต่งตั้ง
 ว่าเป็นผู้รักษาราชการแทนตามอำนาจที่บัญญัติตามกฎหมายได้ และเมื่อได้แต่งตั้งบุคคลดังกล่าวแล้ว
 ผู้รักษาราชการแทนอยู่ก่อนตามประกาศของคณะปฏิวัติที่ 7 นั้นจากกรณีเป็นผู้รักษาราชการแทน ฉะนั้น
 เมื่อได้พิจารณาความในข้อ 45 ประกอบแล้ว การที่ปลัดกระทรวงจะตั้ง "ผู้รักษาราชการกระทรวง"
 ในผู้รักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงไว้วงหน้า จึงยอมทำได้

(2) ข้อพิจารณาของศาลาพิจารณาคณะกรรมการกฤษฎีกา

2.1 ก่อนที่จะพิจารณาคำถึงเหตุนี้ว่า ตามบทบัญญัติข้อ 45 ของประกาศของคณะปฏิวัติ
 ฉบับที่ 218 นั้นปลัดกระทรวงจะมีอำนาจแทนหรือไม่ น่าจะพิจารณาความของข้อ 45 แห่งประกาศ
 ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 นี้ก่อนว่าบทบัญญัติดังกล่าวนี้มีความหมายอย่างไร

ข้อ 45 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

"การเป็นผู้รักษาราชการแทนตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ในกรณีกระเพื่อม
 อำนาจรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีซึ่ง เป็นผู้มีบังคับบัญชาที่จะ
 แต่งตั้งข้าราชการอื่นเป็นผู้รักษาราชการแทนตามอำนาจที่บัญญัติตามกฎหมาย"

ดังนั้น ความในวรรคหนึ่ง จึงน่าจะมีความหมายว่า ถ้ามี "กฎหมายอื่น" ให้อำนาจแก่
 รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง ฯลฯ แต่งตั้ง "ข้าราชการอื่น" เป็นผู้รักษาราชการแทนได้ ก็ให้กระทำได้ตาม
 กฎหมายนั้น ความข้อนี้อาจจะทำให้เข้าใจผิดได้ว่า ตามบทบัญญัติของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218
 นั้น ใครจักถือ "บุคคล" ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้รักษาราชการแทนไว้ มีสิทธิอยู่ในแหล่งถึงบุคคลอื่น
 ได้หรือไม่

สมัชชาวิทยุวิทยุ
 ศาลากลางกรุงเทพมหานคร
 ศาลากลางกรุงเทพมหานคร

(1) ข้อ 45 การเป็นผู้รักษาราชการแทนตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ไม่

กระทบกระเพื่อมอำนาจรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีซึ่ง เป็นผู้มีบังคับบัญชา
 ที่จะแต่งตั้งข้าราชการอื่นเป็นผู้รักษาราชการแทนตามอำนาจที่บัญญัติตามกฎหมาย

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนตามวรรคหนึ่ง ในผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือ
 ผู้ช่วยพ้นจากความเป็นผู้รักษาราชการแทนนับแต่เวลาตั้งเข้ารับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง เข้ารับหน้าที่

ข้อ ๔๕ วรรคสอง บัญญัติว่า

"ในกรณีที่มีการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ดำรงตำแหน่ง
รองหรือผู้ช่วยพ้นจากความเป็นผู้รักษาราชการแทนนับแต่เวลาที่ผู้ได้รับแต่งตั้งตาม
วรรคหนึ่งเข้ารับหน้าที่"

ความในวรรคสอง น่าจะมีความหมายว่า เมื่อกฎหมายอื่นได้บัญญัติเป็นข้อยกเว้นจาก
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ให้มีการแต่งตั้ง "ข้าราชการอื่น" ได้ ดังนั้นผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วย
ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ก็จะพ้นจากความเป็นผู้รักษาราชการแทนโดยผลของกฎหมาย

บทบัญญัติแห่งข้อ ๔๕ จึงไม่น่าจะมีนัยแตกต่างไปจากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา
(กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒)

๒.๒. เมื่อพิจารณาบทบัญญัติอื่น ๆ โดยทั่วไป ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ นี้
จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติของกฎหมายนี้ได้แยกการมอบหมายอำนาจให้ทำการแทน ออกเป็น ๒ ประเภท คือ
การปฏิบัติราชการแทนอย่างหนึ่ง กับ การเป็นผู้รักษาราชการแทนอีกอย่างหนึ่ง

ความแตกต่างระหว่างการปฏิบัติราชการแทนกับการเป็นผู้รักษาราชการแทน ก็คือ
"การปฏิบัติราชการแทน" ได้แก่การที่ผู้ดำรงตำแหน่ง (เช่น ปลัดกระทรวงหรืออธิบดี)
มอบหมายให้ผู้อื่น (เช่น รองปลัดกระทรวง ผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือรองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี) ปฏิบัติราชการ
แทนตนในขณะที่ผู้มอบหมายนั้นก็ยังปฏิบัติหน้าที่อยู่ (๑) (ทั้งนี้เพราะผู้ดำรงตำแหน่งอาจมีราชการมาก
เกินไปหรือเพราะเหตุประการอื่น)

"การรักษาราชการแทน" ได้แก่กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหรือมีแต่ปฏิบัติราชการไม่ได้
กฎหมายจึงกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ระบุไว้ตามกฎหมาย (หรือในกรณีที่มีผู้ดำรงตำแหน่งที่ระบุไว้มีหลายคน
ได้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งคนที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บังคับบัญชา) เข้ามารักษาราชการแทนในตำแหน่งนั้น ๆ

๒.๓. เป็นที่น่าสังเกตว่า ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ (กฎหมายว่าด้วยระเบียบ
บริหารราชการแผ่นดิน) ได้ให้ความสำคัญแก่ "การรักษาราชการแทน" อยู่มาก และได้ระมัดระวังในการ
ใช้คำศัพท์ว่า โสในทางบริหาร เช่น

(๑) เช่น ข้อ ๔๐ วรรคหนึ่ง ข้อ ๔๒ วรรคหนึ่ง ของประกาศของคณะปฏิวัติ

(ก) ข้อ ๔๐ วรรคสอง บัญญัติไว้ชัดเจนตามลำดับ^(๑) ว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง "ปลัดกระทรวง" (หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้)

- ถ้ามีรองปลัดกระทรวง (คนหนึ่ง)(กฎหมายกำหนด) ให้รองปลัดกระทรวงรักษาการแทน
- ในกรณีที่ไม่มีรองปลัดกระทรวงหลายคน ฯลฯ ให้นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี ฯลฯ แต่งตั้งรองปลัดกระทรวงคนหนึ่งรักษาการแทน
- ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง (หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้) ให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ฯลฯ แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า เป็นผู้รักษาการแทน

ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงและยังมีรองปลัดกระทรวงที่ปฏิบัติราชการได้อยู่ นายกรัฐมนตรีก็ไม่อาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งต่ำกว่ารองปลัดกระทรวงมาเป็นผู้รักษาการแทนปลัดกระทรวงได้

เจตนารมณ์ของบทบัญญัตินี้ค่อนข้างจะชัดเจนว่า หากกฎหมายยอมให้มีการแต่งตั้งบุคคลที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า "รองปลัดกระทรวง" มารักษาการแทนในตำแหน่งปลัดกระทรวง (ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของรองปลัดกระทรวง) แล้ว ย่อมทำให้ระบบความรับผิดชอบในการบริหารต้องเสียไป

แม้ว่ากรณีที่เป็นปัญหานี้จะแตกต่างออกไป คือเป็นกรณีที่ปลัดกระทรวงจะแต่งตั้งผู้รักษาการแทน "รองปลัดกระทรวง" ก็ตาม แต่การแต่งตั้งให้บุตรจวราชการกระทรวง รักษาการแทนรองปลัดกระทรวง ก็อาจเป็นเหตุให้ "บุตรจวราชการกระทรวง" อาจมี "อำนาจเหนือกว่ารองปลัดกระทรวงที่มีอาวุโสคนอื่นได้" (แล้วแต่ว่ารองปลัดกระทรวงที่คนแทนนั้นจะได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่เพียงใด)

(๑) ข้อ ๔๒ วรรคสอง ข้อ ๕๒ และข้ออื่น ๆ ก็มีการบัญญัติในลักษณะเช่นเดียวกัน

(๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนได้กำหนดตำแหน่งบุตรจวราชการกระทรวงไว้สูงกว่าตำแหน่งผู้อำนวยการกอง

(ข) ข้อ ๔๐ วรรคสาม ได้บัญญัติโดยชัดเจนและโดยนัยอย่างเดียวกับวรรคสองว่า ปลัดกระทรวงจะแต่งตั้งข้าราชการซึ่งทำางตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองมาศึกษาราชการแทน"รองปลัดกระทรวง" ได้ คือเมื่อต้องไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงหรือมีแต่
ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เท่านั้น ดังนั้น ความหมายจึงน่าจะเป็นไปเช่นเดียวกับวรรคสอง คือมีความหมายอยู่ในตัวว่าถ้ายังมีรองปลัดกระทรวงคนอื่นปฏิบัติหน้าที่อยู่ ปลัดกระทรวงย่อมแต่งตั้งข้าราชการอื่น (ผู้ตรวจราชการกระทรวง) มาศึกษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงไม่ได้

๒.๔ ปัญหาที่ยังเหลืออยู่ก็คือ ที่กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖ เห็นว่า ในกรณีที่กระทรวงหนึ่งมีรองปลัดกระทรวงหลายคน ถ้าปลัดกระทรวงไม่อาจแต่งตั้งให้บุคคลอื่น (ในกรณีนี้คือผู้ตรวจราชการกระทรวง) รักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวง (ที่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้แล้ว) งานอาจล่าช้าเพราะรองปลัดกระทรวง (ที่ยังปฏิบัติหน้าที่อยู่) อาจจะไม่สันทัดงานด้านนี้ หรือมีงานมากเกินไป

ในปัญหานี้ เลขานุการฯ เห็นว่า เรื่องนี้อาจจะมีใช่เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องมีการแต่งตั้งให้ผู้อื่นเข้ามา "รักษาราชการแทน" ในตำแหน่งรองปลัดกระทรวง แต่หากเป็นเรื่องที่ปลัดกระทรวงในฐานะที่เป็น "ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ" ราชการของกระทรวงโดยตรง จะต้องกลับเข้ามารับภาระหน้าที่ของตนเอง (ที่ได้เคยขอมอบหมายให้แก่อรองปลัดกระทรวงไป) และถ้าหากปลัดกระทรวงพิจารณาเห็นสมควรที่จะมอบหมายต่อไป ปลัดกระทรวงก็อาจมอบหมาย (โดยคำสั่งล่วงหน้าหรือไม่ล่วงหน้า) ให้รองปลัดกระทรวงคนอื่นหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวงปฏิบัติราชการแทนตนก็ได้โดยอาศัยข้อ ๔๐ วรรคหนึ่ง ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ฉะนั้นในกรณีนี้ หากได้มีการกำหนดตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงไว้ไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยปลัดกระทรวง ปลัดกระทรวงก็น่าจะแต่งตั้ง (ล่วงหน้าหรือไม่ล่วงหน้า) ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงปฏิบัติราชการแทนตนได้ การเข้าใจความหมายของข้อ ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสามตามที่กล่าวมานี้ จะสอดคล้องกันทั้งในทางถ้อยคำและเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพราะหากเข้าใจว่า ปลัดกระทรวงสามารถแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองรักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงซึ่งทำหน้าที่ช่วยตนได้ (ในกรณีที่ยังมีรองปลัดกระทรวงคนอื่นปฏิบัติราชการอยู่) ก็อาจจะอธิบายได้ยากว่า เพราะเหตุใด กฎหมาย (ข้อ ๔๐ วรรคหนึ่ง) จึงกำหนดให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยปลัดกระทรวง (หรือรองปลัดกระทรวง) เท่านั้นเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนตนได้ (ในกรณีที่ยังมีรองปลัดกระทรวงปฏิบัติราชการอยู่) หากไม่กฎหมายจึงไม่กำหนดให้ทำลงมาเป็นผู้ช่วยการกองหรือเทียบเท่า

จึงขอเรียนมาเป็นข้อสังเกต ดังนี้ โดยสมการจะกล่าวไว้เป็นที่ไว้ว่า ยังมีได้
พิจารณาถึงเรื่อง"การรักษาการในตำแหน่งชั่วคราว"ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
พลเรือน (มาตรา ๖๐)^(๑) ซึ่งกำหนดไว้ว่า ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้
เป็นครั้งคราวและเป็นกรณีซึ่งได้มีเหตุไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบราชการแผ่นดิน ให้ผู้มี
อำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔^(๒) มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควรรักษาการ
ในตำแหน่งนั้นชั่วคราวได้

(นายอมร พันทรสมบัติ)

เลขาธิการ คณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) มาตรา ๖๐ ถ้าตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญว่างลง หรือผู้ดำรง
ตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้เป็นครั้งคราว และเป็นกรณีซึ่งได้มีเหตุไว้ในกฎหมาย
ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ มีอำนาจสั่งให้
ข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควรรักษาการในตำแหน่งนั้นชั่วคราวได้

ผู้รักษาการในตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้มีอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งที่
รักษาการนั้น ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ เป็นกรรมการ หรือให้ มีอำนาจ
หน้าที่อย่างใดก็ให้ผู้รักษาในตำแหน่งทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่อย่างนั้นในระหว่างที่
รักษาการในตำแหน่ง แล้วแต่กรณี

(๒) มาตรา ๔๔ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ
และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ และระดับ ๑๑ ให้
รัฐมนตรี เจ้าสังกัดนำ เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว
ให้รัฐมนตรี เจ้าสังกัดเป็นผู้สั่งบรรจุ และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ให้รัฐมนตรี เจ้าสังกัด
เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

บันทึก

เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติองค์การส่งเสริมการค้า
ผ่านศึก พ.ศ. 2510 (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะมอบ
ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมปฏิบัติราชการในฐานะ
นายกสภาทหารผ่านศึกได้หรือไม่)

กระทรวงกลาโหม ได้มีหนังสือ ต่วนเมาก ที่ กท 0100/644 ลงวันที่ 13
พฤษภาคม 2526 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า พระราชบัญญัติองค์การ
ส่งเสริมการค้าผ่านศึก พ.ศ. 2510 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นนายก
สภาทหารผ่านศึกโดยมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
กลาโหมเป็นนายกสภาทหารผ่านศึกโดยมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วย
ว่าการกระทรวงกลาโหมปฏิบัติราชการในฐานะนายกสภาทหารผ่านศึกตามประกาศ
ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 4) ได้พิจารณาปัญหา
ดังกล่าวแล้ว และได้รับคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงกลาโหม (สำนักงานเลขานุการ
รัฐมนตรี) ว่า เจตนารมณ์ที่ขอหรือปัญหาที่มา คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะ
มอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมปฏิบัติราชการในฐานะนายกสภาทหาร
ผ่านศึกแทน โดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ฯ ได้หรือไม่ ซึ่ง
คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 4) มีความเห็นว่า ประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 ข้อ 4¹ บัญญัติว่ามีให้ใช้
ความในหมวด 5 การรักษาราชการแทน และสารปฏิบัติราชการแทนบังคับแก่ราชการใน
กระทรวงวิ ที่เกี่ยวกับการทหาร ดังนั้น บทบัญญัติเรื่องการรักษาราชการแทน และ

¹ ข้อ 46 ความในหมวดไม่มีให้ใช้บังคับแก่ราชการในกระทรวงวิ ที่เกี่ยวกับการทหาร

การปฏิบัติราชการแทนตามข้อ 38² ซึ่งอยู่ในหมวด 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ดังกล่าว ซึ่งใช้บังคับแก่ราชการในกระทรวง วังกลาโหมไม่ได้ และถ้าจะพิจารณาว่ารัฐมนตรี
ว่าการกระทรวง วังกลาโหมจะมอบให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง วังกลาโหมปฏิบัติหน้าที่นายก
สภาทหารผ่านศึกแทนโดยอาศัย พระราชบัญญัติสักระเบียบราชการกระทรวง วังกลาโหม พ.ศ.
2503 ได้หรือไม่ ก็จะเห็นว่าพระราชบัญญัติดังกล่าวมุ่งใช้เฉพาะแก่ส่วนราชการใน
กระทรวง วังกลาโหมเท่านั้น แต่เนื่องจากองค์การส่ง เครื่องหัตถ์ทหารผ่านศึกไม่ใช่ส่วนราชการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวง วังกลาโหมจึงจะมอบให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง วังกลาโหมปฏิบัติ
หน้าที่นายกสภาทหารผ่านศึกแทนไม่ได้ โดยเหตุนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง วังกลาโหมจะ
มอบให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง วังกลาโหมปฏิบัติหน้าที่นายกสภาทหารผ่านศึกแทนโดย
อาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ฯ ไม่ได้ และจะมอบให้ปฏิบัติหน้าที่
ดังกล่าวแทนโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสักระเบียบราชการกระทรวง วังกลาโหม ฯ ก็
ไม่ได้เช่นกัน

² ข้อ 38 ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง การส่ง หรือการปฏิบัติ
ราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมอบหมาย
ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการ
ได้ ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
หลายคน ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษา
ราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง หรือ มีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการ
ได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการส่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียน ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติ
ของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียน ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรี
ในเรื่องนั้น มิได้กำหนด เรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะมอบ
อำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงก็ได้ แต่ถ้าจะมอบให้สัสตกระทรวง อธิบดี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการ
แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการพิจารณาของคณะกรรมการร่างกฎหมาย ตอนที่ 4 เกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว กรรมการท่านหนึ่งมีความเห็นแตกต่างออกไปแต่ไม่ได้ให้ความเห็นแย้งไว้โดยกรรมการท่านนี้มีความเห็นว่า คำว่า "ราชภัฏ" นั้นน่าจะหมายความว่างานของรัฐทุกอย่างตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน กอปรกับข้าราชการจึงเป็นงานรัฐทั้งในส่วนราชการและมีในส่วนราชการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และระเบียบแบบแผนอื่นด้วย เมื่อพิจารณา เหตุผล³ ในการตราพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว เฉพาะที่ทหารผ่านศึก ๆ ประกอบมาตรา 5⁴ ซึ่งบัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รักษาการ มาตรา 6⁵ ซึ่งบัญญัติให้องค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศเป็นองค์การของรัฐ และมาตรา 14⁶ ซึ่งบัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นนายกสภาทหารผ่านศึกแล้ว จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์

³ หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากทางราชการทหาร มีความประสงค์ที่จะขยายการส่งเสริมให้รวมไปถึงทหารนอกประจำการ ตำรวจ ข้าราชการพลเรือนและพลเรือนที่เลิกกระทำหน้าที่ป้องกันหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร กับทั้งสมควร รวมมูลนิธิช่วยทหารและครอบครัวที่ไปช่วยสหประชาชาติว่าด้วยระบบ ประเทศสหประชาชาติเข้าอยู่ในองค์การนี้ด้วย จึงสมควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยองค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศเป็นองค์การของรัฐ

⁴ มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

⁵ มาตรา 6 ให้จัดตั้งองค์การขึ้นเรียกว่า "องค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ" เรียกโดยย่อว่า "อสมค." เป็นองค์การของรัฐ เพื่อการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศด้วยวิธีการงบประมาณ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) ทหารผ่านศึก
- (2) ครอบครัวทหารผ่านศึก และ
- (3) ทหารนอกประจำการ

⁶ มาตรา 14 ให้มีสภาทหารผ่านศึก ประกอบด้วยรัฐมนตรีเป็นนายก ผู้อำนวยการ เป็นอุปนายก รองผู้อำนวยการ เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสภาทหารผ่านศึก คือ จากทหารผ่านศึกประจำการ เข็ดคนและทหารผ่านศึกนอกประจำการ เก้าคน

ให้เลขานุการ อสมค. เป็นเลขาธิการของสภาทหารผ่านศึกโดยตำแหน่ง

การสั่ง เสร็จหรือการผ่านคืนส่วนที่ เป็นราชกรรองด้วย การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 กลาโหม ได้เคยกล่าวหาอาหารผ่านศึกฝั่ง เป็นโดยอาศัยตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 กลาโหม โดยเหตุนี้ ความ เป็น "ราชกรรอง" ย่อมผิดตามตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 กลาโหมไปด้วย การปฏิบัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในองค์การสั่ง เสร็จหรือ
 การผ่านศึกฝั่ง เป็นการปฏิบัติราชการของกระทรวงกลาโหมอย่างหนึ่ง สำหรับการมอบให้
 รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมปฏิบัติราชการแทนนี้ โดยข้อ 46 แห่งประกาศของ
 คณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ฯ ใช้ได้หมวด 5 เกี่ยวกับการรักษาราชการแทนและการปฏิบัติ
 ราชการแทน บังคับแก่ราชการในกระทรวงกลาโหม ดังนั้น กรณีนี้จึงต้องเป็นไปตาม
 มาตรา 6 วรรคสอง⁷ แห่งพระราชบัญญัติชำระระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2503
 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ฯลฯ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2519 ซึ่งบัญญัติว่าการสั่งหรือ
 การปฏิบัติราชการ ของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรี
 ว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย เมื่อการปฏิบัติงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
 ในองค์การสั่ง เสร็จหรือการผ่านศึกฝั่ง เป็นการปฏิบัติราชการ ของกระทรวงอย่างหนึ่ง รัฐมนตรี
 ว่าการกระทรวงกลาโหม ในฐานะนายกล่าทหารผ่านศึกฝั่งอาจมอบให้รัฐมนตรีช่วยว่าการ
 กระทรวงกลาโหมปฏิบัติราชการในฐานะนายกล่าทหารผ่านศึกได้

โดยที่เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นว่าปัญหา เรื่องนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
 ที่สำคัญ และผลของการวินิจฉัยอาจกระทบกระเทือนต่อ วิถีทางปฏิบัติราชการอันก่อให้เกิด
 ผลเสียหายแก่ระบบบริหารราชการ เป็นส่วนรวม เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงอาศัย
 อำนาจตามข้อ 14 (4)⁸ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการประชุมของ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁷ มาตรา 6 วรรคสอง

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการสั่ง หรือการปฏิบัติราชการของ รัฐมนตรี
 ช่วยว่าการกระทรวง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย

วรรคสอง

⁸ ข้อ 14 เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจพิจารณาขอศาลให้มีการประชุมใน
 ารรวมการร่างกฎหมายได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

วรรคหนึ่ง

กรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. 2522 สดีให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายเพื่อพิจารณาปัญหาดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว ประกอบกับฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกระทรวงกลาโหม (สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีและสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม) และผู้แทนวงกิจการคลัง เศรษฐกิจการผ่านศึกแล้ว ประจักษ์ว่าผู้แทนกระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม) โดยได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ขอแก้ไขข้อหาหรือของกระทรวงกลาโหมตามหนังสือ ต่วนมาก ที่กท 0100/644 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2526 เป็นข้อหาหรือว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมปฏิบัติราชการในฐานะนายกสภาทหารผ่านศึกแทนได้หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) พิจารณาแล้ว มีความเห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมไม่อาจมอบให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมปฏิบัติราชการ ในฐานะนายกสภาทหารผ่านศึกแทนโดยอาศัย ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ฯ หรือพระราชบัญญัติสัตรีระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม ฯ ได้ เนื่องจากข้อ 46⁹ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ฯ บัญญัติว่ามีให้ใช้ความในหมวด 5 การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทน บังคับแก่ราชการในกระทรวงที่เกี่ยวกับการทหาร สำหรับพระราชบัญญัติสัตรีระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม ฯ นั้น มีเจตนารมณ์¹⁰ ที่จะใช้บังคับแก่ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมเท่านั้น เมื่อมาตรา 6¹¹ แห่งพระราชบัญญัติองค์การ

(4) เมื่อเห็นว่า เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่สัคัญ หรือผลของการวินิจฉัยอาจกระทบกระเทือนต่อวิถีทางปฏิบัติราชการอันก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ประโยชน์สาธารณะหรือระบบบริหารราชการ เป็นสัรวม

⁹ โปรดดูเชิงอรรถที่ 1

¹⁰ หมายเหตุ .- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ปรับปรุงอำนาจและหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมลงไปให้แน่ชัด และจัดระเบียบการใช้กำลังทหารให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ของโลก

¹¹ โปรดดูเชิงอรรถที่ 5

- 8 -

ส่งเคราะห์ห่าหารผ่านศึก ฯ บัญญัติให้องค์การส่งเคราะห์ห่าหารผ่านศึกเป็นองค์การของรัฐมิใช่
เป็นส่วนราชการ ซึ่งจะนำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวง
กลาโหม ฯ มาใช้ กับองค์การส่งเคราะห์ห่าหารผ่านศึกไม่ได้

นายอมร สันทรสมบูรณ์

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน 2526

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประกอบ

บันทึกของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย)
เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติองค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2510 (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะมอบให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมปฏิบัติราชการในฐานะนายกสภาทหารผ่านศึกได้หรือไม่)

โดยที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับ "การมอบอำนาจ" ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมให้รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการในฐานะนายกสภาทหารผ่านศึกแล้ว เห็นว่า แนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ในเรื่องนี้ อาจทำให้การปฏิบัติราชการไม่มีความคล่องตัวตามที่ควร และมีประเด็นสำคัญซึ่งเป็น "หลักกฎหมายปกครอง" ดังนั้น จึงสมควรวิเคราะห้เพื่อประโยชน์แก่การพัฒนา "หลักกฎหมายปกครอง" ต่อไป สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงใคร่ขอ เสนอ เป็นข้อวิเคราะห้ดังต่อไปนี้¹

¹ระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการประชุมของกรรมการร่างกฎหมาย ได้กำหนดไว้ว่า ความเห็นของที่ประชุมใหญ่ ฯ ถือเป็นอันยุติโดยเสียงข้างมาก แต่อย่างไรก็ตาม องค์การสูงสุดในการชี้ขาดปัญหากฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหาร บ่อมได้แก่ "คณะรัฐมนตรี" ซึ่งเป็นสถาบันที่รับผิดชอบงานบริหารต่อรัฐสภาในระบอบประชาธิปไตย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้ทำหนังสือขึ้น เพื่อให้ประกอบภาวะพิจารณาของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เห็นว่า การตีความปัญหากฎหมายโดยสถาบันฝ่ายปกครอง (คณะกรรมการการเลือกตั้ง) ยังไม่สมควร เป็นที่ยุติเพราะอาจเกิดผลเสียแก่ทางราชการ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องก็อาจนำเรื่อง เสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาวินิจฉัยในขั้นที่สุด ให้เป็นแนวปฏิบัติในทางใดทางหนึ่งได้

(1) ข้อเท็จจริง

บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติองค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2510 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นนายกสภาหอการค้า² โดยมีได้กำหนด เรื่องการมอบอำนาจระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กับรัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ไว้ แต่อย่างไรก็ดี กระทรวงพาณิชย์จึงขอหารือว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จะมอบ อำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติการในฐานะนายกสภาหอการค้าได้หรือไม่ เพียงใด

(2) ความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาและให้ความเห็นในเรื่องนี้ใน 2 ระดับด้วยกัน คือ ความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 4 และความเห็นของที่ประชุมใหญ่ กรรมการร่างกฎหมาย

(ก) กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 4 เห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวง กลาโหมจะมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ปฏิบัติหน้าที่นายกสภาหอ การค้าแทนไม่ได้ เพราะไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้กล่าวคือ บทบัญญัติของกฎหมายว่า ด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ฯ) หมวด 5 ว่าด้วย "การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทน" (ข้อ 38)³ ไม่สามารถนำมา

² มาตรา 14 ให้มีสภาหอการค้า ประกอบด้วยรัฐมนตรีเป็นนายก ผู้อำนวยการ เป็นอุปนายก รองผู้อำนวยการเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งด้วย ความเห็นชอบของสภาหอการค้า คือ จากหอการค้าประจำการเสด็จคน และหอการค้าประจำการนอก ประจำการ เก้าคน

ให้เลขานุการองค์. เป็นเลขานุการของสภาหอการค้าโดยตำแหน่ง

³ ข้อ 38 ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติ ราชการได้ ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงหลายคน ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคนใดคนหนึ่ง เป็น ผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติ ราชการได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน

ใช้บังคับแก่ราชการในกระทรวงกลาโหมได้ เพราะมีบทบัญญัติข้อ 46⁴ ยกเว้นไว้ว่า "บทบัญญัติในหมวดดังกล่าวมิให้ใช้บังคับแก่ราชการในกระทรวงที่เกี่ยวกับการทหาร" และนอกจากนี้บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการส่งระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม (พระราชบัญญัติส่งระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2503) ก็นำมาใช้บังคับกับกรณีไม่ได้ เช่นเดียวกัน เพราะกฎหมายดังกล่าวมุ่งหมายใช้เฉพาะแก่ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมเท่านั้น แต่ต้องมีการส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกไม่ใช่ "ส่วนราชการ"⁵

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะถึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด ๆ หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะมอบ อำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้ แต่ถ้าจะมอบให้ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

⁴ ข้อ 46 ความในหมวดนี้มีให้ใช้บังคับแก่ราชการในกระทรวงที่เกี่ยวกับการทหาร

⁵ เป็นที่น่าสังเกตว่า ความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 4 ก่อนข้างเข้าใจยาก กล่าวคือ กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 4 เห็นว่า กิจการขององค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกเข้าข้อยกเว้นตามข้อ 46 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ฯ เพราะถือว่ากิจการขององค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็นราชการในกระทรวงกลาโหม (ตั้งนั้นจึงนำบทบัญญัติว่าด้วยการรักษาราชการแทนฯ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ฯ มาใช้บังคับไม่ได้) แต่ในขณะเดียวกันกรรมการร่างกฎหมาย ฯ เห็นว่า องค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกก็ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติส่งระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2503 เพราะองค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกมิใช่ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม

ผลสรุปของความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 4 ก็คือ กรรมการร่างกฎหมาย ฯ เห็นว่า กิจการขององค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็น "ราชการ (ในกระทรวงกลาโหม)" แต่ไม่ใช่ "ส่วนราชการ (ในกระทรวงกลาโหม)" ปัญหาต่อมาจึงเกิดขึ้นว่า ถ้าองค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกมิใช่ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมแล้ว เพราะเหตุใดจึงจะถือว่ากิจการขององค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็นราชการในกระทรวงกลาโหม กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 4 มิได้กล่าวอธิบายในประเด็นนี้ไว้แต่อย่างใด

กรรมการท่านหนึ่งในกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 4 มีความเห็นแตกต่างออกไป (โดยไม่ได้ทำความเห็นแย้ง) คือเห็นว่า คำว่า "ราชการ" น่าจะหมายถึงงานของรัฐทุกอย่างตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน และเมื่อพิจารณา "เหตุผล" ในการตราพระราชบัญญัติองค์การส่งเสริมสหกรณ์ ๕⁷ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวซึ่งบัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รักษาการ กับมาตรา 6⁸ และมาตรา 14⁹ ซึ่งบัญญัติให้องค์การส่งเสริมสหกรณ์เป็นองค์การของรัฐ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นนายกสหกรณ์แล้ว จะเห็นได้ว่า งานขององค์การส่งเสริมสหกรณ์มีส่วนเป็น "ราชการ" อยู่ด้วย ฉะนั้น การปฏิบัติงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในองค์การส่งเสริมสหกรณ์ จึงเป็นการปฏิบัติ "ราชการ" ของกระทรวงกลาโหมอย่างหนึ่ง ดังนั้น แม้จะนำบทบัญญัติเกี่ยวกับการรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทน (ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน) มาใช้บังคับในกรณีนี้ไม่ได้ แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมก็อาจมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วย

⁶ หมายเหตุ .- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เนื่องจากทางราชการทหารมีความประสงค์ที่จะขยายการส่งเสริมให้รวมไปถึงทหารนอกประจำการ ตำรวจ ข้าราชการพลเรือนและพลเรือนซึ่งได้กระทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร กับทั้งสมัคร วมมูลนิธิช่วยทหารและครอบครัว ทหารที่ไปช่วยล่าเหยื่อฆ่าสัตว์ป่า การรบ ณ ประเทศเกาหลีให้เข้าอยู่ในองค์การนี้ด้วย จึงสมควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยองค์การส่งเสริมสหกรณ์ ให้เหมาะสมกับกาลสมัย และสถานการณ์ของบ้านเมืองในปัจจุบัน

⁷ มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

⁸ มาตรา 6 ให้จัดตั้งองค์การขึ้นเรียกว่า "องค์การส่งเสริมสหกรณ์" เรียกโดยย่อว่า "อสมค." เป็นองค์การของรัฐ เพื่อการกุศล แต่มีใช้รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม

- (1) ทหารผ่านศึก
- (2) ครอบครัวทหารผ่านศึก และ
- (3) ทหารนอกประจำการ

⁹ โปรดดูเพิงอรรถที่ 2

(ข) ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย มีความเห็นยืนยันความเหมาะสมของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 4 ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกัน (คะแนนเสียง 33 ต่อ 5 กวออกเสียง 1) คือเห็นว่า บทบัญญัติหมวด 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 2187 (ว่าด้วย"การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทน") นำมาใช้บังคับกับ "ราชการในกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการทหาร" ไม่ได้ เพราะข้อ 46 บัญญัติยกเว้นไว้โดยชัดแจ้ง และบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมฯ ก็ใช้บังคับแก่ "ส่วนราชการ" ของกระทรวงกลาโหมเท่านั้น แลองค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็น "องค์การของรัฐ" มิใช่ "ส่วนราชการ" จึงนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมฯ มาใช้บังคับไม่ได้

(3) ข้อวิเคราะห์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เพื่อที่จะให้เห็นลักษณะที่แท้จริงของปัญหากฎหมายนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาใคร่ขอกำหนดข้อวิเคราะห์ใน 2 ประการ คือ ประการแรก ลักษณะที่แท้จริงของปัญหาข้อกฎหมายในกรณีนี้ และประการที่สอง วิธีแก้ปัญหโดยทฤษฎีกฎหมายปกครอง

(ก) ลักษณะที่แท้จริงของปัญหาข้อกฎหมายในกรณีนี้

ในการพิจารณาปัญหาว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการในฐานะนายกสภาทหารผ่านศึก ได้หรือไม่ สมควรทบทวนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ "ฐานะ" ขององค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกใน 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

(ก.1) ประเด็นแรก คือ องค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกมีฐานะเป็นส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมหรือไม่

ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติองค์การทหารผ่านศึกฯ ใ้กำหนดไว้ชัดแจ้งว่า องค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็นองค์การของรัฐเพื่อการกุศล¹² ดังนั้นจึงเห็นได้ชัดว่า องค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกมิใช่ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม

12 โปรดดูเชิงอรรถที่ 8

- 15 -

การมอบอำนาจ

และดังนั้น จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวง
กลาโหม พ.ศ.2503 และนำบทบัญญัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงกลาโหมตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับไม่ได้

(ก.2) ประเด็นที่สองคือ กิจการขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก เป็น
ราชการในกระทรวงกลาโหมที่เกี่ยวกับการทหาร (ตามข้อ 46 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ 218)¹³ หรือไม่

องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็นองค์การของรัฐเพื่อการกุศล เป็นนิติบุคคล
(มาตรา 7)¹⁴ มีวัตถุประสงค์ (มาตรา 6)¹⁵ เพื่อสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ครอบครัว
ทหารผ่านศึก และทหารนอกประจำการ มีสำนักงานของตนเอง (มาตรา 8)¹⁶ มีรายได้
ของตนเอง (มาตรา 9)¹⁷ และมีองค์การบริหารของตนเอง (มาตรา 14)¹⁸ ดังนั้น จึง
เห็นได้ชัดอีกเช่นกันว่า องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกมิใช่ราชการใน "กระทรวง" (ที่
เกี่ยวกับการทหาร) องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกจึงไม่อยู่ภายใต้ข้อยกเว้นตามข้อ 46

¹³โปรดดูเชิงอรรถที่ 4

¹⁴มาตรา 7 ในองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็นนิติบุคคล

¹⁵โปรดดูเชิงอรรถที่ 8

¹⁶มาตรา 8 อผศ. มีสำนักงานใหญ่ในจังหวัดพระนคร และจะตั้งสำนักงานสาขา
หรือสำนักงานตัวแทนชั้น ๗ ที่ใดก็ได้ ถ้าจะตั้งสำนักงานสาขาหรือสำนักงานตัวแทนชั้น ๗ ต่าง
ประเทศ ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีก่อน

¹⁷มาตรา 9 ให้ อผศ. มีรายได้ดังนี้

- (1) เงินอุดหนุนจากงบเงินอุดหนุนของกระทรวงกลาโหม
- (2) เงินที่รัฐบาลกำหนดให้เป็นครั้งคราว
- (3) เงินผลประโยชน์และค่าธรรมเนียมของ อผศ.
- (4) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นซึ่ง อผศ. ได้รับบริจาค

¹⁸โปรดดูเชิงอรรถที่ 2

คำวินิจฉัยทางปกครอง

แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218๗¹⁹ และอาจจะนำบทบัญญัติหมวด 5 (ว่าด้วยการรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทน) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218๗ มาใช้บังคับได้ ถ้ากิจการขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็น "ราชการ"

(ก.3) ประเด็นที่สาม ตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218๗) องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก เป็น "ราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคหรือส่วนท้องถิ่น"²⁰ หรือไม่ (ถ้าไม่ "ราชการ" ส่วนใดส่วนหนึ่งยอมให้นำบทบัญญัติหมวด 5 "การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทน" มาใช้บังคับได้)

ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกับที่โลกกล่าวมาแล้วในประเด็นที่สอง องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็นองค์การของรัฐเพื่อการกุศล ฯลฯ ตามพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกฯ ดังนั้นจึงมิใช่ "ราชการ" ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218๗

สรุปได้ว่า องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็นองค์การของรัฐที่มีลักษณะเฉพาะมีหน้าที่เฉพาะตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายเฉพาะ (specific law) ของคน คือ พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกฯ และมีไต่เป็น "ส่วนราชการ" ของกระทรวงใด ๆ

¹⁹โปรดสังเกตว่า ความเห็นในประเด็นนี้ เป็นความเห็นที่ตรงกันข้ามกับความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย (ทั้งของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 4 และของที่ประชุมใหญ่ กรรมการร่างกฎหมาย) เพราะกรรมการร่างกฎหมายเห็นว่ากรณีขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเขาออกเว้นตามขอ 46 นี้

²⁰ข้อ 3 (ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218๗) ให้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ดังนี้

- (1) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง
- (2) ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค
- (3) ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

การมอบอำนาจ

(ข) วิธีแก้ปัญหาคือโดยทฤษฎีกฎหมายปกครอง

ปัญหาที่มีอยู่ในขณะนี้ คือ การมอบหมายอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
กลาโหมให้รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ในกิจการขององค์การส่งเสริมสหพันธ์ทหารผ่านศึกจะกระทำ
ได้หรือไม่ เพียงใด

ตามที่ได้อธิบายมาแล้วว่า องค์การส่งเสริมสหพันธ์ทหารผ่านศึกเป็นองค์การของรัฐที่มี
ลักษณะพิเศษ และไม่อยู่ภายใต้บทบัญญัติว่าด้วยการมอบหมายอำนาจให้รักราชการแทน
หรือการปฏิบัติราชการแทนของกฎหมายทั้งสองฉบับ (คือ กฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการ
แผ่นดิน) และในกฎหมายว่าด้วยองค์การส่งเสริมสหพันธ์ทหารผ่านศึกเอง ก็ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับ
การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนไว้ให้

กรณีจึงเป็นกรณีที่เกิด "ช่องว่างในกฎหมาย" และการตีความจึงต้องอาศัย
"หลักกฎหมายทั่วไป" เพื่ออุดช่องว่างของกฎหมาย โดยสถาบันที่มีหน้าที่ตีความจะต้องแสวง
หาเจตนารมณ์ของกฎหมายว่า การที่ไม่มีบทบัญญัติที่ชัดเจนในกรณีเช่นนี้ (ทั้งในกรณีที่เกี่ยวข้องกับ
องค์การส่งเสริมสหพันธ์ทหารผ่านศึกหรือกิจการอื่นที่มีกิจการในลักษณะเดียวกัน) จะหมายความได้
หรือไม่ว่า ผู้ตรากฎหมายมีเจตนาที่จะไม่ให้รัฐมนตรีว่าการฯ มอบอำนาจให้รัฐมนตรี
ช่วยว่าการฯ ในการปฏิบัติราชการแทน ทั้งนี้ โดยจะต้องคำนึงว่า ในสภาพของรัฐในปัจจุบัน
นี้ รัฐมีความจำเป็นจะต้องตรากฎหมายขึ้นไต่ยังคงเป็นจำนวนมาก และในทางปฏิบัติ จะไม่มีทางเป็นไปได้
เลยที่พระราชบัญญัติทุกฉบับที่ตราขึ้นจะไม่มี "ช่องว่างของกฎหมาย" เกิดขึ้น

(ข.1) การ "อุดช่องว่าง" ของกฎหมายคืออะไร และองค์กรใดเป็นผู้มีหน้าที่ในการ
"อุดช่องว่าง" ของกฎหมาย

ใน "กฎหมายแพ่ง (ระหว่างเอกชนกับเอกชน)" เป็นที่เข้าใจกันโดยชัดแจ้ง
ว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับการอุดช่องว่างของกฎหมาย ได้แก่บทบัญญัติมาตรา 4²¹ วรรคสอง

²¹ มาตรา 4 อันกฎหมายนั้น ท่านว่าต้องใช้ในบรรดากรณีซึ่งต้องด้วยบทบัญญัติใด ๆ
แห่งกฎหมายตามตัวอักษร หรือตามความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้น ๆ

(เชิงอรรถมีต่อหน้าถัดไป)

คำวินิจฉัยทางปกครอง

และวรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งมีบัญญัติไว้เป็นความว่า "ในกรณี
ที่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่จะยกขึ้นมาปรับใช้ ในหน้าจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นมาใช้
และในกรณีที่ไม่มีการจารีตประเพณี ก็ให้นำบทกฎหมายที่ใกล้เคียง ถ้าไม่มีบทกฎหมาย
ที่ใกล้เคียง ก็ให้ใช้หลักกฎหมายทั่วไป" ฉะนั้น ในการวินิจฉัยปัญหากฎหมายแพ่ง (ระหว่าง
เอกชนกับเอกชน) ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายไว้โดยชัดแจ้ง ผู้มีหน้าที่ตีความ
จึงได้แก่ "ศาลที่มีอำนาจในทางแพ่ง (เอกชน)" นั่นเอง

ในทางกฎหมายปกครอง (การบริหาร) ซึ่งเป็นกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับ
การลุดช่องว่างของกฎหมายไว้เหมือนกับมาตรา 4 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์²²
ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นถึงเช่นกรณีการตีความในปัญหากฎหมายนี้ กล่าวคือ เป็นปัญหาที่ไม่มีบท
บัญญัติของกฎหมายไว้โดยชัดแจ้ง องค์กรผู้มีหน้าที่ตีความกฎหมายจะถือปฏิบัติอย่างไร

ในทางปฏิบัติของ "สถาบันฝ่ายกฎหมายปกครอง" ของต่างประเทศที่หันหน้าในทาง
กฎหมายปกครองแล้ว สถาบันฯ จะอาศัยการลุดช่องว่างโดยอ้างอิง "ระเบียบแบบแผนใน
การปฏิบัติราชการ" กล่าวคือ จะนำระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติราชการที่เหมาะสม (และ
สามารถอธิบายให้เห็นถึงความเหมาะสมแก่การปฏิบัติราชการในเรื่องนั้น ๆ ได้ โดย
หลักของการให้ "เหตุผล" ตามหลักตรรกวิทยา) มาใช้บังคับ ด้วยเหตุนี้ ใน
สถาบันฝ่ายกฎหมายปกครองของต่างประเทศซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญกฎหมายปกครอง
ทางบริหาร จึงสามารถสร้างหลักกฎหมายปกครองที่ "เหมาะสม" ขึ้นใช้เป็นจำนวนมาก

เมื่อใดที่ไม่มีบทกฎหมายที่จะยกมาปรับใช้ได้ ทานให้วินิจฉัยคดีนั้นตามกฎหมายของ
จารีตประเพณีแห่งท้องถิ่น

ถ้าและไม่มีจารีตประเพณี เช่นว่านั้น ทานให้วินิจฉัยคดีอาศัยเทียบบทกฎหมายที่
ใกล้เคียงอย่างยิงและถาบทกฎหมายเช่นนั้นก็ไม่มีด้วยไซร ทานให้วินิจฉัยตามหลักกฎหมายทั่วไป

²²และในทางทฤษฎีของกฎหมายปกครอง ก็ยังถือกันว่า ในกรณีจะมีบทบัญญัติในลักษณะ
เกี่ยวกับมาตรา 4 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วย เพราะปัญหากฎหมายทางบริหารเป็น
ปัญหากฎหมายที่เกิดจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมฯ ดังนั้น จึงไม่สามารถใช้
หลัก "จารีตประเพณี" ซึ่งเป็นเรื่องในอดีต มาเป็นหลักเกณฑ์สำหรับวินิจฉัยปัญหาบริหารใน
สภาพปัจจุบันได้ ฯลฯ

การมอบอำนาจ

ทั้งนี้ เพราะนักกฎหมายปกครองทราบว่า การที่จะคาดหวังว่าการตรากฎหมายที่ใช้ในการบริหารทุก ๆ ฉบับ จะต้องมิมีบัญญัติครบถ้วนถึงปัญหาทุก ๆ ฉบับ ปัญหาในทางบริหารนั้น เป็นสิ่งที่ เป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติไม่ว่าปัญหานั้น ๆ จะ เป็นปัญหาที่เคยมีมาแล้วหรือเป็นปัญหาใหม่ที่ เกิดจากสภาพของการบริหารที่เปลี่ยนแปลงไปก็ตาม

ปัญหาของประเทศไทยในขณะนี้ก็คือ สถาบันฝ่ายกฎหมายปกครอง (คณะกรรมการกฤษฎีกา) ยังขาดพื้นฐานในทางทฤษฎีกฎหมายปกครอง และขาดประสบการณ์ในการวิเคราะห์ ปัญหาด้วยหลักตรรกวิทยา ดังนั้น (นอกจากปัญหาที่อาจจะ เกิดจากการตีความบทบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ แล้ว) สถาบันฝ่ายกฎหมายปกครองจึงยังไม่อาจอุดช่องว่างของกฎหมายด้วยการ "สร้างหลักกฎหมายปกครอง" ที่อยู่บนพื้นฐานของ เจตนารมณ์ของกฎหมายได้ และทำให้ระบบบริหารของ ประเทศมีอุปสรรคและไม่คล่องตัว เพราะสิ่งที่ เข้าใจกันว่าเป็น "กฎหมาย"

อย่างไรก็ตาม ในทางทฤษฎีกฎหมายปกครองนั้นถือว่า "คณะรัฐมนตรี" ซึ่งเป็น องค์การสูงสุดทางฝ่ายบริหาร ย่อมมีอำนาจในขั้นที่สุดในการตีความกฎหมายทางบริหาร และมีอำนาจกำหนดระเบียบแบบแผนเพื่อใช้ในการปฏิบัติราชการ และถือว่า "ฐานะ" ของสถาบันฝ่ายกฎหมายปกครอง (คณะกรรมการกฤษฎีกา) เป็นเพียงสถาบันที่ให้ "คำปรึกษาทางกฎหมาย" แก่ฝ่ายบริหารเท่านั้น ฉะนั้น หากปรากฏว่า ปัญหากฎหมายใดที่สถาบันฝ่ายกฎหมายปกครองวินิจฉัย ยังไม่เป็นที่ยุติ และยังมี "เหตุผล" ที่สามารถอธิบายได้ว่าการดำเนินการตามเหตุผลดังกล่าว จะทำให้การบริหารราชการเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ "คณะรัฐมนตรี" ซึ่งเป็น องค์การสถาบันทางการ เมืองและรับผิดชอบการบริหารต่อรัฐสภา ก็สามารถมีมติกำหนดแนวทางการตีความกฎหมายหรือกำหนดระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติราชการได้

ข. (ข. ๒) ความเห็นของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาในปัญหาการมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ฯลฯ

เลขาธิการฯ เห็นว่า ปัญหาข้อกฎหมายในเรื่องนี้ นอกจากจะตีความได้ตามที่ ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายได้ตีความดังกล่าวแล้ว ยังอาจตีความในอีกนัยหนึ่งได้ ทั้งนี้ โดยมีเหตุผลโดยสรุปดังนี้

ในการบริหารราชการ ย่อมเป็นที่ยอมรับว่ามีความจำเป็นจะต้องมีการมอบหมาย อำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในลำดับถัดลงไปเพื่อปฏิบัติราชการแทน^{๒๓} ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้งาน บริหารสาธารณะมีความต่อเนื่องกันไปได้ (Continuity of public service) ดังจะเห็น ได้จากบทบัญญัติของกฎหมายต่าง ๆ (เช่น กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและ กฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม) ต่างก็มีบทบัญญัติ เกี่ยวกับการมอบ อำนาจให้รักษาราชการแทนหรือปฏิบัติราชการแทนไว้ด้วยกันทั้งสิ้น

ปัญหาจึงมีว่า ในกรณีที่กฎหมายใดไม่มีบทบัญญัติ เกี่ยวกับการมอบอำนาจไว้จะถือได้ หรือไม่ว่า ผู้ตรากฎหมายมีเจตนาที่จะไม่ให้มีการมอบอำนาจในเรื่องนั้น ๆ ในปัญหานี้ เลขาธิการฯ เห็นว่า การที่ไม่มีบทบัญญัติ เกี่ยวกับการมอบอำนาจไว้ จะถือว่าผู้ตรากฎหมายมีเจตนาจะไม่ให้ มีการมอบอำนาจ เป็นการตายตัวทุกกรณีไปไม่ได้ ทั้งนี้ เพราะจะต้องค้ำประกันว่าผู้ตรากฎหมายเอง ย่อมประสงค์จะให้งานบริการสาธารณะมีความต่อเนื่องกัน (continuity of public service) และผู้ตรากฎหมายทราบดีว่า การมอบอำนาจเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติราชการให้มีความต่อเนื่อง ดังนั้นถ้าหากในเรื่องที่คล้ายคลึงกัน กฎหมายอื่นได้เปิดโอกาสให้มีการมอบอำนาจได้ ก็ย่อมสันนิษฐาน ได้ว่าในเรื่องนั้น ๆ ผู้ตรวจกฎหมายย่อมมีเจตนาจะให้มีการมอบอำนาจได้ และหากผู้ตรากฎหมาย ประสงค์จะจำกัดการมอบอำนาจในกรณีเช่นนี้ ผู้ตรากฎหมายก็ต้องบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งหรือสามารถ เข้าใจได้โดยปราศจากข้อสงสัย

ในปัญหาเกี่ยวกับการมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในกรณีของ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกนี้ อาจพิจารณาได้ ๓ ประการคือ พิจารณาจาก "ลักษณะกิจการ" ขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก(ว่าเป็นกิจการที่สงวนไว้เฉพาะรัฐมนตรีว่าการฯ หรือไม่) ประการหนึ่งพิจารณาจากบทบัญญัติทั่ว ๆ ไปของกฎหมายว่าด้วยองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ว่ามีเจตนาจะห้ามการมอบอำนาจ ฯ หรือไม่) ประการหนึ่ง และพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ของ

^{๒๓} ความจำเป็นของการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนฯ อาจเกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งมีภาระมาก เจ็บป่วย หรือมีความจำเป็นประการอื่น ๆ เป็นต้น

การมอบอำนาจ

"นายกสภาทหารผ่านศึก" (ว่ามีลักษณะ เป็นการเฉพาะตัวของรัฐมนตรีว่าการ ฯ หรือไม่)

อีกประการหนึ่ง

เมื่อพิจารณาถึงกิจการขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก จะเห็นได้ว่าเป็นกิจการ
ใน "ลักษณะ" บริการสาธารณะทางการกุศลและมีวัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ฯลฯ
งานขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกอาจเทียบได้กับงานบริการสาธารณะ เกี่ยวกับการสงเคราะห์
อื่น ๆ รวมทั้งเทียบได้กับงานบริหารกองทุนเงินทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานด้วย
ดังนั้น เมื่องานบริการสาธารณะทางการกุศลหรือการสงเคราะห์ของส่วนราชการอื่น สามารถมอบ
อำนาจ (การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติงานแทน) ได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร
ราชการแผ่นดิน งานขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกก็สมควรมีการมอบอำนาจได้ตามระเบียบ
แบบแผนของทางราชการเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติต่าง ๆ ของพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
พ.ศ. ๒๔๑๐^{๒๔} แล้ว ไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติใดที่แสดงให้เห็นว่ากฎหมายนี้มีเจตนาจะจำกัดการ
มอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมให้แก่รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ บทบัญญัติที่เกี่ยวกับอ
อำนาจของรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่มีลักษณะทั่ว ๆ ไป ซึ่งตามกฎหมาย
ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินได้เปิดโอกาสให้มีการมอบอำนาจได้ทั้งสิ้น นอกจากนั้น
รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ก็เป็นผู้ที่มีหน้าที่ช่วยสั่งและปฏิบัติ

๒๔ มาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของ "รัฐมนตรี" มีดังต่อไปนี้

มาตรา ๑๔ "รัฐมนตรี" เป็นนายกสภาทหารผ่านศึกโดยตำแหน่ง

มาตรา ๑๗ "รัฐมนตรี" มีอำนาจให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระได้ โดย
ความเห็นชอบของสภากลาโหม

มาตรา ๒๓ "รัฐมนตรี" เป็นผู้เสนอมติของสภาทหารผ่านศึกต่อคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๔ "รัฐมนตรี" เป็นผู้แต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ
องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกด้วยความเห็นชอบของสภากลาโหม

มาตรา ๓๐ "รัฐมนตรี" เป็นผู้แต่งตั้งนายทหารประจำการ เป็นหัวหน้าสำนักงานสาขา

มาตรา ๔ "รัฐมนตรี" เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ

ราชการแทนรัฐมนตรีว่าการฯ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งเป็นผู้ที่จะต้องรับผิดชอบร่วมกับรัฐมนตรีว่าการฯ ในทางการเมืองตามระบบรัฐสภาภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ จึงไม่น่าที่จะมีเหตุผลใด ที่ผู้ตรากฎหมายจะมีเจตนาจำกัดมิให้มีการมอบอำนาจระหว่างรัฐมนตรีว่าการฯ กับรัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ในเรื่องนี้ และในประการสุดท้าย การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในฐานะ "นายก" ของสภาทหารผ่านศึก (ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริการด้านการสงเคราะห์) ก็ไม่มีลักษณะเฉพาะเป็นพิเศษ พอที่จะเห็นได้ว่า ผู้ตรากฎหมายมีเจตนาประสงค์จะแจ้งให้รัฐมนตรีว่าการฯ เท่านั้นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่นี้ได้ และการปฏิบัติหน้าที่ "นายก" สภาทหารผ่านศึกก็มีลักษณะ เช่นเดียวกับ การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ "ประธาน" ของคณะกรรมการอื่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เช่นนี้ของทางราชการ และกฎหมายฯ เปิดโอกาสให้มีการมอบอำนาจฯ ได้นั่นเอง

กล่าวโดยสรุปก็คือ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ในกรณีนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสามารถมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมปฏิบัติราชการในฐานะนายกสภาทหารผ่านศึกแทนได้ เพราะเป็นไปตาม "หลักกฎหมายทั่วไป" ที่ถือกันเป็นระเบียบแบบแผนของทางราชการ

(๔) สรุป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าการตีความในปัญหาเรื่องการมอบอำนาจ (การรักษาราชการแทน) ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในกรณีนี้ เปิดโอกาสให้ตีความได้ ๒ นัย ทั้งนี้ โดยอาศัยบทกฎหมายที่ต่างกัน

การตีความตามนัยของที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย จะทำให้ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก (ทั้งนี้ในกรณีของพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกฯ และพระราชบัญญัติเฉพาะอื่น ๆ) ซึ่งเมื่อพิจารณาใน "สาระ" ของปัญหากฎหมายนี้แล้ว ประเด็นดังกล่าวน่าจะเป็นเพียงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ "ระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติราชการตามปกติ" เท่านั้น มิใช่เป็นเรื่องนโยบาย

การมอบอำนาจ

หรือเป็นหลักการที่มีผลกระทบต่อสิทธิของประชาชนแต่อย่างใด และนอกจากนั้น แม้จะมีการเสนอขอแก้ไขพระราชบัญญัติในประเด็นนี้และได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาไปแล้วต่อไปก็ยังคงอาจจะมีปัญหาข้อกฎหมายอื่นที่มีสาระในลักษณะเดียวกัน (ระบียบแบบแผนในการปฏิบัติราชการ) เกิดขึ้นอีก และรัฐบาลก็คงต้องเสนอขอแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องเช่นนี้ต่อไปอีกไม่มีที่สิ้นสุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาคำเนินการต่อไปตามแต่จะเห็นสมควร

นายอมร จันทรมบูรณ์

เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๖๖

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

-กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฉบับต่าง ๆ

(เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับการมอบอำนาจ)

-ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218

ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2512 (ฉบับที่...) พ.ศ. ... ฉบับอื่น ๆ

(เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับการมอบอำนาจ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยธรรมเนียมราชการฝ่ายพลเรือน
พ.ศ. ๒๔๗๖

มาตรา ๕ ให้แบ่งการบริการราชการแผ่นดินเป็นกระทรวง
มีรัฐมนตรีเป็นหัวหน้า

ส่วนราชการในพระราชสำนัก ให้มีศาลว่าการพระมหากษัตริย์
ตามระเบียบได้ด้วยการทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ และมีผู้สำเร็จราชการพระมหากษัตริย์
เป็นหัวหน้ารับผิดชอบ

มาตรา ๕ กว่าการกระทรวงใดมีราชการสำคัญหลายอย่าง จะ
ตั้งทบวงขึ้นอยู่ในกระทรวงนั้นก็ได้ มีรัฐมนตรีเป็นหัวหน้า
ในฐานะเป็นผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

มาตรา ๗ กรมเลขาธิการรัฐมนตรี มีเลขาธิการรัฐมนตรี
เป็นหัวหน้า และขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวง และเป็น
ตำแหน่งการเมือง

กรมปลัด มีหน้าที่ราชการประจำทั่วไปในกระทรวง มี
ปลัดพลเรือนเป็นหัวหน้า และมีปลัด
กรมอื่น ๆ มีอธิบดีหรือเจ้ากรมเป็นหัวหน้า

กรมอาจแบ่งราชการออกเป็นกอง และมีหัวหน้ากองเป็นผู้
รับผิดชอบ

กองอาจแบ่งเป็นแผนก และมีหัวหน้าแผนกเป็นผู้รับผิดชอบ

มาตรา ๑๖ อธิบดีศาลหนึ่งให้มีสมุหเทศาภิบาลเป็นหัวหน้า
สังกัดกระทรวงมหาดไทย และมีหน้าที่บังคับบัญชารับผิดชอบ
ในทางปกครองเหนือบรรดาข้าราชการซึ่งกระทรวงมหาดไทย
หรือกรมตั้งขึ้นเป็นเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ในมณฑลนั้น

มาตรา ๑๗ จังหวัดหนึ่งให้มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้า
ขึ้นต่อสมุหเทศาภิบาล และมีหน้าที่บังคับบัญชารับผิดชอบ
ในทางปกครองเหนือบรรดาข้าราชการซึ่งกระทรวงมหาดไทย
หรือกรมตั้งขึ้นเป็นเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ในจังหวัดนั้น

มาตรา ๑๘ อำเภอหนึ่งให้มีนายอำเภอเป็นหัวหน้าขึ้น
ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และมีหน้าที่บังคับบัญชารับผิดชอบ
ในทางปกครองเหนือบรรดาข้าราชการซึ่งกระทรวงมหาดไทย
หรือกรมตั้งขึ้นเป็นเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ในอำเภอนั้น

มาตรา ๑๙ ในท้องที่ใดสมควรจะจัดตั้งเทศบาลขึ้น ก็
ให้จัดตั้งขึ้นได้ตามกฎหมายว่าด้วยศานนั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม

พุทธศักราช ๒๔๗๒

สมัยประชุม ๒

ระเบียบราชการบริหารส่วนภูมิภาค

มาตรา ๓๘ ให้จัดระเบียบราชการบริหารส่วนภูมิภาคดังนี้

- (๑) จังหวัด
- (๒) อำเภอ

หมวด ๑

จังหวัด

มาตรา ๓๘ ให้มีกรรมการจังหวัดชั้นต้นคนหนึ่ง มีหน้าบริหารราชการแผ่นดินในจังหวัดนั้น ดังนี้

- (๑) บริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน
- (๒) บริหารราชการแผ่นดินตามคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ

(๓) บริหารราชการแผ่นดินตามคำแนะนำชี้แจงของข้าหลวงผู้มหาดทิศราชการ ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ

(๔) ควบคุมดูแลราชการแผ่นดินอันเป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐบาลซึ่งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของรัฐบาลในจังหวัดนั้น ๆ ปฏิบัติ

ในการนั้นอำนาจตรวจตราชี้แจงและแสดงความเห็น ถึง และแนะนำให้เจ้าหน้าที่ในจังหวัดนั้นปฏิบัติ เมื่อการนั้นไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบแบบแผน คำสั่ง คำวินิจฉัยของกระทรวง ทบวง กรม

(๕) ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้นตามกฎหมาย

มาตรา ๓๙ ในการบริหารราชการแผ่นดินดังกล่าวแล้ว กรมการจังหวัดแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบในหน้าที่ของตนต่อกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งคนดังกล่าว และจะต้องรับผิดชอบร่วมกันในราชการทั่วไปต่อรัฐบาล

มาตรา ๒๐ คณะกรรมการจังหวัดนั้นประกอบด้วยข้าหลวงประจำจังหวัด ปลัดจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการบริหารฝ่ายพลเรือนต่าง ๆ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ประจำจังหวัด ข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นประธาน

ข้าหลวงประจำจังหวัดสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจและหน้าที่บริหารราชการในจังหวัด ซึ่งก่อนใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นการแรกและหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดและรัฐมนตรีเจ้ากรม

ในกรณีที่ข้าหลวงประจำจังหวัดไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ และมีปลัดจังหวัดผู้หนึ่งผู้ใดให้ทำการแทน ให้อยู่ที่อยู่ในคณะกรรมการจังหวัดผู้มิอาจได้ตามระเบียบแบบแผนปฏิบัติราชการแทนได้

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการจังหวัดแบ่งราชการดังนี้

(๑) ส่วนกลาง มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของจังหวัดนั้น ข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชา

(๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรมหรือปลัดจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรมที่ปลัดจังหวัดในจังหวัดนั้น มีหัวหน้าส่วนนั้น ๆ เป็นผู้บังคับบัญชา

การแบ่งราชการในส่วนต่าง ๆ นั้น ให้อนุโลมตามมาตรา ๑๑

หมวด ๒

อำเภอ

มาตรา ๒๒ ให้มีกรรมการอำเภอชนบทหนึ่ง มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินในอำเภอนั้นดังนี้

(๑) บริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน

(๒) บริหารราชการให้เป็นไปตามกฎหมายในเมื่อตามกฎหมายใด ๆ มิได้กำหนดไว้ว่า การปฏิบัติตามพระราชกำหนดกฎหมายนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ ก็ให้พึงเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการอำเภอจะต้องรักษาการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ

(๓) บริหารราชการแผ่นดินตามคำสั่ง และคำแนะนำชี้แจงของกรมการจังหวัด ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ

(๕) ความคุ้มครองแก่เทศบาลในอำเภอขึ้นตามกฎหมาย

มาตรา ๒๓ ในการบริหารราชการแผ่นดินทั้งกล่าวแล้ว กรมการอำเภอแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบในหน้าที่ของตน คือกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งคนสังกัด และจะต้องรับผิดชอบร่วมกันในราชการทั่วไปต่อกรมการจังหวัด

มาตรา ๒๔ คณะกรรมการ อำเภอขึ้นประกอบด้วยนายอำเภอ ปลัดอำเภอ และหัวหน้า ส่วนราชการบริหารฝ่ายพลเรือนต่างๆ ซึ่งเริ่มเข้าหน้าที่ประจำอำเภอ นายอำเภอเป็นประธาน

นายอำเภอตั้งปลัดกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจและหน้าที่บริหารราชการซึ่งก่อนใช้พระราชบัญญัตินี้ เป็นอำนาจและหน้าที่ ของนายอำเภอและของกรมการอำเภอ

ในกรณีที่นายอำเภอไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ และมีได้ตั้งกรมการอำเภอผู้หนึ่งผู้ใดให้ทำการแทน ให้ผู้ที่อยู่ในคณะกรรมการอำเภอผู้มีอายุได้สูงสุดพิจารณาระเบียบแบบแผน ปฏิบัติราชการแทนได้

มาตรา ๒๕ คณะกรรมการอำเภอแบ่งราชการดังนี้

(๑) ส่วนกลาง มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของอำเภอขึ้น นายอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชา

(๒) ส่วนอื่นๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรมจะได้ตั้งขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรมที่ได้ตั้งขึ้นในอำเภอขึ้น มีหัวหน้าส่วนนั้นๆ เป็นผู้บังคับบัญชา

การแบ่งราชการในส่วนนั้นๆ ให้อนุโลมตามมาตรา ๓๓

ลักษณะ ๓

ระเบียบราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๖ ให้มอบราชการบริหารดังต่อไปนี้ให้ท้องถิ่นจัดทำเอง คือ

(๑) ราชการที่เกี่ยวกับ อำนาจและหน้าที่ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น

(๒) ราชการอื่น ๆ ซึ่งจะมอบให้เป็นหน้าที่ของท้องถิ่นตามกฎหมาย

มาตรา ๒๗ ท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งจะบริหารราชการ ตามที่ได้อำนาจ
ในมาตรา ๒๖ นั้น ให้มีแห่งดังนี้

- (๑) เทศบาลตำบล ได้แก่ตำบลต่าง ๆ
- (๒) เทศบาลเมืองและนครบาล ได้แก่เทศบาลต่าง ๆ ซึ่งเป็น
ที่ตั้งสำนักงาน จังหวัด หรือ เทศบาลใน ที่ชุมนุมชน ซึ่งจะได้มี
กฎหมายประกาศให้เป็นเทศบาลเมืองหรือนครบาล
- (๓) สหเทศบาล ได้แก่เทศบาลต่าง ๆ ซึ่งรวมกันเพื่อระดม
กิจการบางชนิด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม

แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๘๗

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติว่า
ด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช
๒๔๗๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ทุกกระทรวงมีรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง
บริหารรับผิดชอบ ถ้าจำเป็นจะมีรัฐมนตรีช่วยว่าการก็ได้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการเป็น
ผู้สั่งราชการแทนก็ได้

เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมีเหตุจำเป็นที่จะสั่งราชการไม่ได้
และถ้ากระทรวงนั้นไม่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการ ก็ให้คณะรัฐมนตรี
มอบหมายให้รัฐมนตรีผู้ใดคนหนึ่งเป็นผู้สั่งราชการแทนรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงได้

อำนาจในการสั่ง หรือการอนุญาต หรือการให้อนุมัติ รัฐ
มนตรีว่าการกระทรวงจะพึงปฏิบัติราชการตามบทบัญญัติใด ๆ จะ
มอบให้ปลัดกระทรวงทำการแทนในนามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็
ได้ และถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับราชการธรรมดา กรมหนึ่งโดย
เฉพาะ จะมอบให้อธิบดีกรมนั้นๆ ทำการแทนในนามรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงก็ได้ แต่การมอบอำนาจเช่นนี้ให้ข้าราชการอื่นเป็นพระราช
กฤษฎีกา”

พระราชบัญญัติ

ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕

พร้อมด้วย

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๘ สำนักนายกรัฐมนตรี มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ และจะให้รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีสั่งราชการเป็นผู้ช่วยสั่งราชการแทนก็ได้

การสั่งราชการของรองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีสั่งราชการ ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีจะได้อบรมหมาย

เมื่อนายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองนายกรัฐมนตรี หรือแม้ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ก็ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่งหรือการอนุญาต หรือการให้อนุญาตที่นายกรัฐมนตรีจะพึงปฏิบัติราชการตามกฎหมายใด ๆ ถ้ากฎหมายว่าด้วยการนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบให้เลขาธิการคณะรัฐมนตรีทำการแทนในนามนายกรัฐมนตรีก็ได้ และถ้าเป็นเรื่องของกรมใดกรมหนึ่งโดยเฉพาะ จะมอบให้อธิบดีกรมนั้น ๆ หรือหัวหน้าทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบกรม ทำการแทนในนามนายกรัฐมนตรีก็ได้ แต่การมอบอำนาจเช่นนี้ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ความในมาตรา ๘ เดิมนี้ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้ว โดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๔ (ดูหน้า ๒๘)

มาตรา ๘ สำนักนายกรัฐมนตรีนอกจากจะมีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีสั่งราชการ ดังกล่าวในมาตรา ๘ ให้มีเลขาธิการคณะรัฐมนตรีคนหนึ่งทำหน้าที่ปลัดกระทรวง เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการประจำของสำนักนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการ และรัฐมนตรีสั่งราชการ และรับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักนายกรัฐมนตรี และบังคับบัญชากรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ถ้าสำนักนายกรัฐมนตรีมีราชการประจำมากจะตั้งรองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งราชการแทนเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก็ได้

ในกรณีที่มีรองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

การส่งราชการของเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรีให้
เป็นไปตามที่เลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้มอบหมาย

เมื่อเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองเลขาธิการคณะ
รัฐมนตรีหรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี เป็นผู้รักษาราชการแทน
ถ้าไม่มีรองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีหรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือมีแต่ไม่
อาจปฏิบัติราชการได้ก็ให้นายกรัฐมนตรีตงอธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี
ในสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้รักษาราชการแทนได้

มาตรา ๑๕ กระทรวงหนึ่งๆ มีรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นผู้ว่าการปกครองบังคับ
บัญชารับผิดชอบ และจะให้รัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีส่งราชการ หรือมี
ทั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการ และรัฐมนตรีส่งราชการ เป็นผู้ช่วยส่งราชการแทนรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงก็ได้

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการหรือรัฐมนตรีส่งราชการ การส่งราชการของ
รัฐมนตรีช่วยว่าการหรือรัฐมนตรีส่งราชการ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
จะได้มอบหมาย

เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการ
เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการ
ได้ ก็ให้เลขาธิการคณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้รักษาราชการแทนได้

อำนาจในการสั่งหรือการอนุญาต หรือการให้อนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะพึงปฏิบัติราชการตามกฎหมายใดๆ ถ้ากฎหมายว่าด้วยกรณีนี้นี้ได้บัญญัติ
ในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบให้ปลัดกระทรวงทำการแทนในนาม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้ และถ้าเป็นเรื่องของกรมใดกรมหนึ่งโดยเฉพาะ จะ
มอบให้อธิบดีกรมนั้นๆ ทำการแทนในนามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้ แต่การ
มอบอำนาจเช่นนี้ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ

ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๖

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

“มาตรา ๔ สำนักคณะรัฐมนตรีมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ และจะให้มีรองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีสั่งราชการ เป็นผู้ช่วยสั่งราชการแทนก็ได้

การสั่งราชการของรองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีสั่งราชการ ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีจะได้มอบหมาย

เมื่อนายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองนายกรัฐมนตรี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ก็ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่ง หรือการอนุญาต หรือการให้อนุมัติที่นายกรัฐมนตรีจะพึงปฏิบัติราชการตามกฎหมายใดๆ ถ้ากฎหมายว่าด้วยกรณีนี้นี้ได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นจะมอบให้รัฐมนตรีว่าการทบวง คณะรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง รัฐมนตรีว่าการทบวง คณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร อธิบดีกรมสารบรรณ คณะรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง หรืออธิบดีกรมสารบรรณ คณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ทำการแทนในนามนายกรัฐมนตรีก็ได้ และถ้าเป็นเรื่องของกรมใด หรือทบวง การเมือง ทมฐานะเทียบกรมใด จะมอบหมายให้อธิบดีกรมนั้นๆ หรือหัวหน้าทบวง การเมือง ทมฐานะเทียบกรมนั้นๆ แล้วแต่กรณี ทำการแทนในนามนายกรัฐมนตรีก็ได้ แต่การมอบอำนาจเช่นนี้ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ

ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๙

เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ สำนักคณะรัฐมนตรี มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ และจะให้มีรองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีสังฆการ เป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนก็ได้

การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการหรือรัฐมนตรีสังฆการ ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

เมื่อนายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองนายกรัฐมนตรีหรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ก็ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีผู้ใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การให้อนุมัติหรือการปฏิบัติราชการที่นายกรัฐมนตรีจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายนั้นมีได้บัญญัติไว้ในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือ ให้รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการ รัฐมนตรีว่าการทบวง คณะรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง หรือรัฐมนตรีว่าการทบวง คณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารทำการแทนในนามนายกรัฐมนตรีก็ได้ แต่ถ้าจะมอบหมายให้เลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง เลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร อธิบดี รองอธิบดี ผู้ว่าราชการภาค หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ทำการแทนในนามนายกรัฐมนตรี ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ กระทรวงหนึ่ง ๆ มีรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ และจะให้รัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีสังราชการ หรือมหัศจรรย์รัฐมนตรีช่วยว่าการ และรัฐมนตรีสังราชการ เป็นผู้ช่วยสั่ง หรือปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการหรือรัฐมนตรีสังราชการ การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีสังราชการ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมอบหมาย

เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ก็ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้รักษาราชการแทนได้

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การให้อนุมัติหรือการปฏิบัติราชการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รัฐมนตรีช่วยว่าการทำการแทนในนามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้ แต่ถ้าจะมอบอำนาจให้ปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง ปลัดทบวง รองปลัดทบวง อธิบดี รองอธิบดี ผู้ว่าราชการภาค หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ทำการแทนในนามรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ กรมซึ่งขึ้นต่อกระทรวง มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการส่วนหนึ่งส่วนใดของกระทรวง ซึ่งได้แยกมาเป็นหน้าที่ของกรม

ทุกกรม มีอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสังกัด และรับผิดชอบในราชการของกรมนั้น

ถ้ากรมใดมีราชการมาก จะให้มีรองอธิบดี หรือผู้ช่วยอธิบดี หรือทั้งรองอธิบดีและผู้ช่วยอธิบดี เป็นผู้ช่วยปฏิบัติราชการแทนอธิบดีของกรมนั้นก็ได้

ในกรณีที่มีรองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี การปฏิบัติราชการของรองอธิบดี หรือผู้ช่วยอธิบดี ให้เป็นไปตามที่อธิบดีมอบหมาย

รองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในกรมนั้น และรับผิดชอบในราชการรองจากอธิบดี

เมื่ออธิบดีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี แล้วแต่กรณี เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ก็ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงตั้งปลัดกระทรวง อธิบดี รองอธิบดี ในกระทรวง หรือหัวหน้ากอง คนใดคนหนึ่ง ในกรมเดียวกัน เป็นผู้รักษาราชการแทนได้

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การให้อนุมัติหรือการปฏิบัติราชการที่อธิบดีจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายนั้นมีได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองอธิบดี หรือผู้ช่วยอธิบดีทำการแทนในนามอธิบดีก็ได้ แต่ถ้าจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการภาค หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ทำการแทนในนามอธิบดี ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา”

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติ

ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐

เป็นปีที่ ๑๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๗ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินในจังหวัด ดังนี้

- (๑) บริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน
- (๒) บริหารราชการแผ่นดินตามที่คณะรัฐมนตรี สำนักคณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง และกรมมอบหมาย
- (๓) บริหารราชการแผ่นดิน ตามคำแนะนำ ช้แจงของผู้ตรวจราชการ ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมายระเบียบแบบแผน คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี สำนักคณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง และกรม
- (๔) ควบคุมดูแลราชการแผ่นดินอันเป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐบาล ซึ่งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของรัฐบาลในจังหวัดนั้นปฏิบัติ

ในการนี้ให้มีอำนาจและหน้าที่ตรวจ แนะนำ ช้แจง และสั่งให้เจ้าหน้าที่ในจังหวัดนั้นปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ แบบแผน คำสั่ง และคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี สำนักคณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง และกรม และ

- (๕) ควบคุมดูแลราชการบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนั้น ตามกฎหมาย

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การให้อนุมัติหรือการปฏิบัติราชการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายนั้นมีได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดทำการแทนในนามของผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๓ นายอำเภอมีอำนาจและหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินในอำเภอดังนี้

(๑) บริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน ถ้ากฎหมายใด มิได้บัญญัติว่าการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ใด โดยเฉพาะ ก็ให้พึงเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของนายอำเภอจะต้องรักษาการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นด้วย

(๒) บริหารราชการแผ่นดินตามคำสั่ง คำแนะนำชี้แจงของผู้ว่าราชการจังหวัด และของผู้มีหน้าที่ตรวจราชการอื่นๆ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด คณะรัฐมนตรี สำนักคณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง และกรมมอบหมาย ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบแบบแผน คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี สำนักคณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง และกรม และ

(๓) ควบคุมดูแลราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ในอำเภอนั้นตามกฎหมาย

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การให้อนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่นายอำเภอจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอคนใดทำการแทนในนามนายอำเภอก็ได้”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติ

ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๓

ในพระปรมาภิไธย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

สังวาลย์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๓

เป็นปีที่ ๑๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

พระมหากษัตริย์ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓ ในกรมหนึ่งให้จัดระเบียบบริหารราชการ ดังนี้

(๑) สำนักงานเลขานุการกรม เว้นแต่บางกรมซึ่งเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะไม่แยกส่วนราชการตรงขึ้นเป็นสำนักงานเลขานุการกรมก็ได้

(๒) ส่วนต่างๆ ซึ่งจะเป็นกองหรือแผนก ก็แล้วแต่ปริมาณและคุณภาพของราชการแห่งส่วนนั้นๆ เว้นแต่กรมตำรวจ จะแบ่งส่วนราชการเป็นอย่างอื่นให้เหมาะสมกับกิจการของราชการตำรวจก็ได้”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ธนะรัตน์

นายกรัฐมนตรี

(๗๓ ร.จ. ๑ ตอนที่ ๖๔ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๐๓)

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๒๑๘

ข้อ ๘ สำนักนายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม

สำนักนายกรัฐมนตรีมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี และจะให้มีรองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีก็ได้

ในกรณีที่มิทรงนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี การสั่งและการปฏิบัติราชการของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ในระหว่างที่คณะรัฐมนตรีต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานไปจนกว่าจะตั้งคณะรัฐมนตรีคนใหม่ เพราะนายกรัฐมนตรีตายหรือขาดคุณสมบัติ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองนายกรัฐมนตรีหลายคน ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่นายกรัฐมนตรีจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น นายกรัฐมนตรีจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีก็ได้

ข้อ ๘ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจดังนี้

(๑) กำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการนี้จะสั่งให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น ชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใดๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรีก็ได้ และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการของกระทรวงหนึ่งหรือหลายกระทรวง

(๓) บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารทุกตำแหน่งซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม

(๔) สั่งให้ข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง มาสำรองราชการสำนักนายกรัฐมนตรี โดยจะให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่ให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม ให้ได้รับเงินเดือนในสำนักนายกรัฐมนตรีในชั้น อันดับ และชั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม

(๕) แต่งตั้งข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง ไปดำรงตำแหน่งของอีกกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง โดยให้ได้รับเงินเดือนจากกระทรวง ทบวง กรมเดิม ในกรณีเช่นว่านี้ให้ข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งมีฐานะเสมือนเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งตนมาดำรงตำแหน่งนั้นทุกประการ แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งข้าราชการดั่งแต่ตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

(๖) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา หรือคณะที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี หรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใดๆ และกำหนดอัตราเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนให้แก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง

(๗) แต่งตั้งข้าราชการการเมืองให้ปฏิบัติราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี

(๘) ดำเนินการอื่นๆ ในการปฏิบัติตามนโยบาย

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม แต่มิได้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือทบวง นายกรัฐมนตรีจะมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทนก็ได้

พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓ ให้เพิ่มความขึ้นเป็นข้อ ๑๐ ทวิฯ ดังต่อไปนี้

“ข้อ ๑๐ ทวิ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ชั้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ฝ่ายการเมือง และรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

ให้เลขาธิการนายกรัฐมนตรีและรองเลขาธิการ นายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง เป็นข้าราชการการเมือง และให้รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ”

ข้อ ๑๑ สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี มีเลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ชั้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองเลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ และจะให้มีรองเลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง ผู้ช่วยเลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรี และหรือเลขานุการทำเนียบนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ให้เลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรี รองเลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง ผู้ช่วยเลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรี และเลขานุการทำเนียบนายกรัฐมนตรี เป็นข้าราชการการเมือง ให้รองเลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหารเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี นอกจากจะมีตำแหน่งข้าราชการดังกล่าวข้างต้น จะให้มีตำแหน่งข้าราชการการเมือง ตำแหน่งประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี โฆษกประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี และรองโฆษกประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรีด้วยก็ได้

ความในข้อ ๑๑ นี้ ถูกยกเลิกแล้วโดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๓

“ข้อ ๑๒ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ชั้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และจะให้มีผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ให้เลขาธิการคณะรัฐมนตรี รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ”

“ข้อ ๑๓ สำนักงานประมาณ มีผู้อำนวยการสำนักงานประมาณเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ขันตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองผู้อำนวยการสำนักงานประมาณเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ และจะให้มีผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานประมาณเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ รองผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ และผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ”

“ข้อ ๑๔ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ขันตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และจะให้มีผู้ช่วยเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ให้เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้ช่วยเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ”

ข้อ ๑๕ สำนักงานคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ มีเลขาธิการคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ขันตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองเลขาธิการคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการฝ่ายบริหารเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ และจะให้มีรองเลขาธิการคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการฝ่ายการเมือง และหรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ให้เลขาธิการคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ และรองเลขาธิการคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการฝ่ายการเมือง เป็นข้าราชการการเมือง ให้รองเลขาธิการคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการฝ่ายบริหาร และผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

ความในข้อ ๑๕ นี้ ถูกยกเลิกโดย พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑ แต่ต่อมาได้มี พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้เพิ่มความขึ้นเป็นข้อ ๑๕ ใหม่ว่าด้วยเรื่องสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี และต่อมาได้ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ แต่ในที่สุดได้ถูกยกเลิกโดย พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๑๖ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ขันตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

“ข้อ ๑๗ สำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากมีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักนายกรัฐมนตรี และกำกับ เร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี รองจากนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เว้นแต่ราชการและข้าราชการของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และจะให้มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีก็ได้”

ข้อ ๒๑ ภายใต้บทบัญญัติข้อ ๕ กระทรวงหนึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกระทรวง และจะให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมแต่ไม่ได้สังกัดกระทรวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปฏิบัติราชการแทนก็ได้

ข้อ ๒๒ กระทรวงหนึ่งนอกจากมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้มีปลัดกระทรวงคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวง และกำกับ เร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวง และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในกระทรวงรองจากรัฐมนตรี และจะให้ มีรองปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือมีทั้งรองปลัดกระทรวงและผู้ช่วยปลัดกระทรวง เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้

ข้อ ๒๓ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีมีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขาธิการรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ขนตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวง และจะให้ มีผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรี ซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองคนหนึ่ง หรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการรัฐมนตรีก็ได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีหลายคน ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมอบหมายให้ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

ข้อ ๒๗ ภายใต้บทบัญญัติข้อ ๕ ทบวงหนึ่งมีรัฐมนตรีว่าการทบวงคนหนึ่ง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของทบวง และจะให้รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวงเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการทบวงก็ได้

ในกรณีที่ เป็นทบวงสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง ให้รัฐมนตรีว่าการทบวงปฏิบัติราชการภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๘ ทบวงนอกจากมีรัฐมนตรีว่าการทบวง รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง ให้มีปลัดทบวงคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในทบวง และกำกับเร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในทบวง และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในทบวงรองจากรัฐมนตรี และจะให้มีรองปลัดทบวงหรือผู้ช่วยปลัดทบวง หรือมีทั้งรองปลัดทบวงและผู้ช่วยปลัดทบวง เป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทน ปลัดทบวงก็ได้

ในกรณีที่ปลัดทบวงจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กล่าวถึงอำนาจของปลัดทบวงไว้ ให้ปลัดทบวงมีอำนาจดังเช่นปลัดกระทรวง

ในกรณีที่ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือสำนักงานปลัดกระทรวง ทำหน้าที่สำนักงานปลัดทบวง ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือปลัดกระทรวงทำหน้าที่ปลัดทบวง

ข้อ ๒๙ สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรีมีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขานุการรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี จนตรงต่อรัฐมนตรีว่าการทบวงและจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนเลขานุการรัฐมนตรีก็ได้ และให้นำความในข้อ ๒๓ บรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๒ กรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการส่วนใดส่วนหนึ่งของกระทรวง หรือทบวง หรือตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของกรม หรือตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของกรมนั้น

กรมมีอธิบดีเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรม และจะให้มรองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี หรือมีทั้งรองอธิบดีและผู้ช่วยอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและช่วยอธิบดีปฏิบัติราชการแทนก็ได้

รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรม มีอำนาจหน้าที่ตามที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๓๖ ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม จะมีเลขาธิการ ผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเทียบเท่าอธิบดี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้นให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และจะให้มรองเลขาธิการ รองผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งรองของตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น หรือผู้ช่วยเลขาธิการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งผู้ช่วยของตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น หรือมีทั้งรองเลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการ หรือทั้งรองผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการและทั้งตำแหน่งรองและตำแหน่งผู้ช่วยของตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและช่วยปฏิบัติราชการแทนก็ได้

ข้อ ๓๗ ให้นำความในข้อ ๓๑ ข้อ ๓๒ ข้อ ๓๓ ข้อ ๓๔ และข้อ ๓๕ มาใช้บังคับแก่ราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมโดยอนุโลม

หมวด ๕

การรักษาราชการแทน และการปฏิบัติราชการแทน

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง การสั่ง หรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงหลายคน ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้ แต่ถ้าจะมอบให้ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๓๙ ให้นำความในข้อ ๓๘ มาใช้บังคับแก่รัฐมนตรีว่าการทบวงโดยอนุโลม

ข้อ ๔๐ ในกรณีที่มิทรงปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือมิทรงรองปลัดกระทรวงและผู้ช่วยปลัดกระทรวง ปลัดกระทรวงจะมอบหมายให้รองปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวงปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงก็ได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองปลัดกระทรวงเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองปลัดกระทรวงหลายคน ให้นายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้นายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า เป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ปลัดกระทรวงจะแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ปลัดกระทรวงจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ปลัดกระทรวงจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองปลัดกระทรวงปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงก็ได้ แต่ถ้าจะมอบให้อธิบดีในสังกัด หรือผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวง ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๔๑ ให้นำความในข้อ ๔๐ มาใช้บังคับแก่เลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรี เลขานุการคณะรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขานุการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขานุการคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ และ เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และปลัดทบวง โดยอนุโลม

ข้อ ๔๒ ในกรณีที่กรมใดมีรองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี หรือมีทั้งรองอธิบดีและผู้ช่วยอธิบดี อธิบดีจะมอบหมายให้รองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดีปฏิบัติราชการแทนอธิบดีก็ได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิบดีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองอธิบดีหลายคน ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งรองอธิบดีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการในกรมซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองอธิบดีหรือข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไป คนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน แต่ถ้านายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเห็นสมควรเพื่อความเหมาะสมแก่การรับผิดชอบการปฏิบัติราชการในกรมนั้น นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะแต่งตั้งข้าราชการคนใดคนหนึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ อธิบดีจะแต่งตั้งข้าราชการในกรมซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองอธิบดี หรือข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่อธิบดีจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น อธิบดีจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองอธิบดีปฏิบัติราชการแทนอธิบดีก็ได้ แต่ถ้าจะมอบให้ผู้รักษาราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนอธิบดี ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๔๓ ให้นำความในข้อ ๔๒ มาใช้บังคับแก่ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๔๔ ให้ผู้รักษาราชการแทนตามข้อ ๓๘ ข้อ ๓๙ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ และข้อ ๔๒ มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดหรือผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งนั้นมอบ

หมายหรือมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน ให้ผู้ปฏิบัติราชการแทน
มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งมอบหมายหรือมอบอำนาจ

ในกรณีที่กฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มี
อำนาจหน้าที่อย่างไร ให้ผู้รักษาราชการแทน หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนทำหน้าที่
กรรมการ หรือมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในระหว่างที่รักษา
ราชการแทน หรือปฏิบัติราชการแทนด้วย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๕๐ ในจังหวัดหนึ่ง ให้มีผู้ว่าราชการจังหวัดคนหนึ่งเป็นผู้รับนโยบาย
และคำสั่งจากนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง
กรม มาปฏิบัติให้เหมาะสมกับท้องที่และประชาชน และเป็นหัวหน้าบังคับ
บัญชาบรรดาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราช
การจังหวัดและอำเภอ และจะให้มีรองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการ
จังหวัด หรือทั้งรองผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ช่วยปฏิบัติ
ราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้

รองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ
ฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราชการรองจากผู้ว่า
ราชการจังหวัด

ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด
สังกัดกระทรวงมหาดไทย

ข้อ ๕๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) บริหารราชการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ
(๒) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมาย
หรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล

(๓) บริหารราชการตามคำแนะนำและคำสั่งของผู้ตรวจราชการ ในเมื่อ
ไม่ขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับของกระทรวง ทบวง กรม หรือมติของ
คณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี

(๔) ควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของข้าราชการซึ่งประจำอยู่ในจังหวัดนั้น
และอยู่ในบังคับบัญชาและรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด ในการนี้ให้มีอำนาจ
ตรวจตรา แนะนำ ชี้แจง หรือสั่งให้ข้าราชการในจังหวัดนั้นปฏิบัติราชการให้เป็น

ไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของกระทรวง ทบวง กรม หรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี หรือยับยั้งการกระทำใดๆ ของข้าราชการ ในจังหวัดที่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของกระทรวง ทบวง กรม มติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรีไว้ชั่วคราว แล้วรายงานกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง

(๕) ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตามกฎหมาย

(๖) กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานองค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ ในการนี้ให้มีอำนาจทำรายงานหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดองค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

(๗) บรรจุ แต่งตั้ง ให้บำเหน็จ และลงโทษข้าราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัดตามกฎหมายและตามที่ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีมอบหมาย

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดคนใดทำการแทนในนามผู้ว่าราชการจังหวัด ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดก็ได้

ข้อ ๖๐ นายอำเภอมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) บริหารราชการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ ถ้ากฎหมายใดมิได้บัญญัติว่าการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอที่จะต้องรักษาการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นด้วย

(๒) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมาย หรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล

(๓) บริหารราชการตามคำแนะนำและคำสั่งแข็งของผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้มีหน้าที่ตรวจการอันซึ่งคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม และผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับ

ของกระทรวง ทบวง กรม หรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายก-
รัฐมนตรี

(๔) ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในอำเภอตามกฎหมาย
อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่นายอำเภอ
จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับใด หรือมติของคณะ
รัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรี
ในเรื่องนั้น มิได้กำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดย
ทำเป็นหนังสือให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอคนใดคนหนึ่งทำการแทนในนาม
ของนายอำเภอก็ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔

ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๔

พ.ศ. ๒๕๑๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๗

เป็นปีที่ ๒๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๔

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๔ พ.ศ. ๒๕๑๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๓ สำนักงบประมาณ มีผู้อำนวยการสำนักงบประมาณเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ขันตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ และจะให้มีผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงบประมาณเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ให้ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณและผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

(๙๑ ร.จ. ๑ ตอนที่ ๙๙ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๗)

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรให้สำนักงบประมาณมีผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘

ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๗

เป็นปีที่ ๒๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๗"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกข้อ ๑๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

(๙๑ ร.จ. ๑๗ ตอนที่ ๑๖๔ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๑๗)

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการยกเลิกสำนักงานคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักงานคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ เพื่อให้สอดคล้องกับการยกเลิกดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘
ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๗
เป็นปีที่ ๒๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘
ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กำหนดให้รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประ-
กาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๑๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราช-
กิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๐ ทวิ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

“ข้อ ๑๐ ทวิ สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทาง
การเมือง มีเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบ
ในการปฏิบัติราชการโดยตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ฝ่ายการเมืองและรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติ
ราชการ

ให้เลขาธิการนายกรัฐมนตรีและรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง
เป็นข้าราชการการเมือง และให้รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร เป็นข้าราชการ
พลเรือนสามัญ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกข้อ ๑๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘
ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่
๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๒ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ชั้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และจะให้มีผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ให้เลขาธิการคณะรัฐมนตรี รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๔ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ชั้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และจะให้มีผู้ช่วยเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ให้เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้ช่วยเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๑ สำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากมีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง หน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักนายกรัฐมนตรี และกำกับ เร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีรองจากนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เว้นแต่ราชการและข้าราชการของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และจะให้มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีก็ได้”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

(๙๑ ร.จ. ๕ ตอนที่ ๒๐๐ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๗)

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘
ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

เป็นปีที่ ๓๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๙”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖

“ข้อ ๑๕ สำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี มีเลขธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อประธานสภาที่ปรึกษา และให้มีรองเลขธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี และให้มีผู้ช่วยเลขธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ให้เลขธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี รองเลขธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี และผู้ช่วยเลขธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

เพื่อประโยชน์ในการบังคับบัญชา ให้ประธานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับที่กฎหมายได้กำหนดไว้สำหรับรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และให้ถือว่าสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีเป็นส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน”

ความในข้อ ๑๕ นี้ ได้ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้ว โดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ธานินทร์ กรัยวิเชียร

นายกรัฐมนตรี

(๙๓ ร.จ. ๑๖ ตอนที่ ๑๕๖ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๑๙)

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สมควรให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีที่ได้จัดตั้งขึ้นใหม่ในสำนักนายกรัฐมนตรี มีผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218

ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

(ฉบับที่) พ.ศ.

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของข้อ 6 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักเลขาธิการรัฐมนตรี ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและกรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ระบุนาหน้าหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการไว้ในพระราชกฤษฎีกาด้วย

"ให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเป็นผู้เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ในการแบ่งส่วนราชการภายในตามวรรคสี่"

มาตรา 5 ให้ยกเลิกวรรคหกของข้อ 8 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

..... มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในข้อ 17 และข้อ 18 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 17 สำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากมีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามนโยบายที่นายกรัฐมนตรีกำหนด รวมทั้ง กำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี รองจากนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เว้นแต่

ราชการและข้าราชการบงส่วนราชการซึ่งหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และจะให้ม็องปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองปลัด สำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ ก็ได้"

มาตรา 7 โหยกเลิกความในข้อ 21 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 21 ภายใต้บทบัญญัติข้อ 9 กระทรวงหนึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและกำกับ ควบคุมรับผิดชอบและกำหนดนโยบายในการปฏิบัติ ราชการของกระทรวงให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และจะให้ม็องรัฐมนตรี ช่วยว่าการกระทรวง เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการ ของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมอบหมาย

ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวง เป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่ เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมแต่มิได้สังกัดกระทรวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวง จะมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปฏิบัติราชการแทนก็ได้"

มาตรา 8 โหยกเลิกความในข้อ 22 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 22 กระทรวงหนึ่ง นอกจากมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงและรัฐมนตรี ช่วยว่าการกระทรวง ให้มีปลัดกระทรวงคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำ ในกระทรวงกำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง และลำดับความสำคัญ ของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามนโยบาย ที่รัฐมนตรีกำหนด รวมทั้ง กำกับ เรงรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของ ส่วนราชการในกระทรวง และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในกระทรวงรองจากรัฐมนตรี และจะให้ม็องปลัดกระทรวง หรือผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือมีทั้งรองปลัดกระทรวงและ ผู้ช่วยปลัดกระทรวง เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

มาตรา 10 โหยกเลิกความในข้อ 27 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 27 ภายใต้บทบัญญัติข้อ 9 ทบวงหนึ่งมีรัฐมนตรีว่าการทบวง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและกำกับ ควบคุม รับผิดชอบและกำหนดนโยบายในการปฏิบัติราชการของทบวง ให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และให้มีรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง เป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการทบวงก็ได้

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการทบวงมอบหมาย

ในกรณีที่ เป็นทบวงสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือกระทรวง ให้รัฐมนตรีว่าการทบวงปฏิบัติราชการภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแล้วแต่กรณี"

มาตรา 11 โหยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 28 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 28 ทบวงนอกจากมีรัฐมนตรีว่าการทบวงและรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวงให้มีปลัดทบวงคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในทบวงกำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของทบวง และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการ ในทบวง รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในทบวงและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในทบวงรองจากรัฐมนตรี และให้มีรองปลัดทบวงหรือผู้ช่วยปลัดทบวงหรือทั้งรองปลัดทบวงและผู้ช่วยปลัดทบวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

มาตรา 13 โหยกเลิกความในข้อ 31 ข้อ 32 และข้อ 33 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ 32 กรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการส่วนใดส่วนหนึ่งของกระทรวง ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของกรม หรือตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจของกรมนี้

กรมมีอธิบดีเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรมให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงที่วางไว้ และในกรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดอำนาจหน้าที่ของอธิบดีไว้เป็นการเฉพาะ การใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวจะต้องอยู่ภายในขอบเขตของนโยบาย แนวทางและแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงที่วางไว้ด้วย

ในกรมหนึ่ง ๆ จะให้มีรองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี หรือมีทั้งรองอธิบดีและผู้ช่วยอธิบดี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและช่วยอธิบดีปฏิบัติราชการก็ได้ รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรม มีอำนาจหน้าที่ตามที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่กรมใดมีรองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี หรือมีทั้งรองอธิบดีและผู้ช่วยอธิบดี อธิบดีจะมอบหมายให้รองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดีปฏิบัติราชการแทนอธิบดีก็ได้

มาตรา 14 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น หมวด 4 ทวิ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

"หมวด 4 ทวิ"

การปฏิบัติราชการแทน

ข้อ 37 ทวิ ส่วนราชการในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในลำดับเดียวกันหรือต่ำกว่าปฏิบัติราชการแทนได้ ดังต่อไปนี้

(1) นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(3) รัฐมนตรีว่าการทบวงอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง ปลัดทบวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(4) ปลัดกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวง ผู้ช่วยปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(5) ปลัดทบวง อาจมอบอำนาจให้รองปลัดทบวง ผู้ช่วยปลัดทบวง อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(6) อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอาจมอบอำนาจให้รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(7) ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า อาจมอบอำนาจให้แก่ข้าราชการภายในกองหรือส่วนราชการเทียบกองได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

(8) ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอหรือ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ

(9) นายอำเภออาจมอบอำนาจให้ปลัดอำเภอ หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ

(10) ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภออาจมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการประจำกิ่งอำเภอ

(11) ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจาก (1) ถึง (10) อาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นได้ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

การมอบอำนาจของปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงหรือสำนักงานปลัดทบวง หรือการมอบอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการ ซึ่งขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ให้นำความในข้อ (4) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือ

คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดให้มีการมอบอำนาจในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในการมอบอำนาจให้ผู้มอบอำนาจต้องปฏิบัติได้

ข้อ 37 ตริ ผู้ดำรงตำแหน่งใดได้รับมอบอำนาจแล้วให้ถือเป็นหน้าที่
ราชการที่ต้องรับมอบอำนาจนั้น และจะมอบอำนาจนั้นให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นต่อไปไม่ได้
เว้นแต่กรณีการมอบอำนาจให้แก่ผู้วาระราชการจังหวัด ตามข้อ 37 ทวิ (2) (3) (4) (5)
หรือ (6) ผู้วาระราชการจังหวัดจะมอบอำนาจนั้นต่อไปตามมาตรา 37 ทวิ (8) ก็ได้
เมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้มอบอำนาจชั้นต้น

ข้อ 37 จัตวา ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องจากกิจการที่มีการ
มอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน ผู้มอบอำนาจไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่งหรือทางอาญา เว้นแต่
จะมีส่วนในการกระทำให้เกิดความเสียหายหรือได้กระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่าง
ร้ายแรง"

"หมวด 5

การรักษาราชการแทน"

มาตรา 16 ให้ยกเลิกวรรคหนึ่งและวรรคสามของข้อ 38 แห่งประกาศ
ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

มาตรา 17 ให้ยกเลิกวรรคหนึ่งและวรรคสี่ของข้อ 40 แห่งประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

มาตรา 18 ให้ยกเลิกวรรคหนึ่งและวรรคสี่ของข้อ 42 แห่งประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

มาตรา 19 ให้ยกเลิกความในข้อ 43 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่
218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 43 ให้นำความในข้อ 42 มาใช้บังคับแก่หัวหน้าส่วนราชการของ
ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมด้วยโดยอนุโลม"

มาตรา 21 ให้ยกเลิกความในข้อ 50 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 50 ในจังหวัดหนึ่ง ให้มีผู้ว่าราชการจังหวัดคนหนึ่งเป็นผู้รับนโยบายและคำสั่งจากนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติการให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและประชาชน และเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และข้าราชการฝ่ายบริหารอื่นที่ปฏิบัติราชการอยู่ในหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัด เว้นแต่ข้าราชการทหารและข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย และรับผิดชอบในราชการจังหวัดและอำเภอ และจะให้มีรองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ช่วยปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้

รองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราชการรองจากผู้ว่าราชการจังหวัด

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสังกัดกระทรวงมหาดไทย

กระทรวง ทบวง กรม โดยมีหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดหนึ่งแต่มีเขตอำนาจหลายจังหวัด หรือมีเหตุผลพิเศษอย่างอื่น จะขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อยกเว้นข้าราชการที่ปฏิบัติราชการอยู่ในหน่วยงานนั้น ไม่ต้องอยู่ในบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้"

มาตรา 22 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 53 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"การใช้อำนาจตาม (7) นอกจากการลงโทษให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการจังหวัด

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้ปฏิบัติราชการตามนโยบายเป็นการเฉพาะเรื่อง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดปฏิบัติราชการให้สำเร็จตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายได้ และให้แจ้งผู้บังคับบัญชาของข้าราชการผู้นั้นทราบ"

มาตรา 25 ให้ยกเลิกวรรคสองของข้อ 60 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

บันทึก ความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน
 2515 (ฉบับที่) พ.ศ.

คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้แต่งตั้ง
 คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและพิจารณาปรับปรุงระเบียบบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปอย่างมี
 ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจฯ จึงได้ดำเนินการโดยการประมวลปัญหา แนว
 ความคิดและข้อเสนอแนะจากบุคคลหลายฝ่าย ตลอดจนนำผลจากการสัมมนาการปฏิรูประบบ
 บริหารราชการแผ่นดิน มาประกอบเพื่อยกร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะ
 ปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ขึ้น

ขอเท็จจริง

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 เป็นกฎหมาย
 ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินซึ่งได้ประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานาน แต่มีบทบัญญัติบางประการ
 ที่ไม่เหมาะสม กล่าวคือ มีข้อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ให้ชัดเจน
 ทำให้มีการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ การบริหารงานในระดับกระทรวง
 ชาติเอกภาพ ให้งานของกระทรวงโดยส่วนรวมไม่เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ การมอบอำนาจ
 ให้ปฏิบัติราชการแทนมีเหตุไฉนไม่ครบถ้วนชัดเจน ทำให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติราชการ และ
 การกำหนดอำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการซึ่งปฏิบัติราชการ
 ในเขตจังหวัดยังไม่เหมาะสม

ความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดินได้ประชุม
 พิจารณาเรื่องดังกล่าว และเห็นสมควรให้มีการแก้ไขประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218
 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ดังนี้

1. การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

เพื่อแก้ปัญหาค่าจ้างงานข้าราชการชั้นจางหวงระดับ 6 โดยกำหนดให้ การแบ่งส่วนราชการภายในกรมของระดับอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการไว้แน่ชัดและให้ ส่วนงาน ก.พ. และสำนักงานประมาณ ร่วมกันเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการแบ่ง ส่วนราชการภายในและในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าว โดยกำหนด เวลาดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 2 ปี นับแต่ พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมนี้ใช้บังคับ

2. การจัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี

2.1 เพื่อให้การกำหนดนโยบายของกระทรวงสอคล้องกับนโยบายของ รัฐบาล จึงแก้หวงสองของขอ 8 ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดนโยบายในการปฏิบัติ ราชการของสำนักนายกรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

2.2 เพื่อให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นศูนย์บัญชาการอย่าง แท้จริง เช่นเดียวกับสำนักงานปลัดกระทรวง ยกเว้นส่วนราชการที่หัวหน้าส่วนราชการ ขึ้นตรงต่อ นายกรัฐมนตรี จึงให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการ ของสำนักนายกรัฐมนตรี ลำดับความสำคัญของแผนนั้น ตลอดจนกำกับ เร่งรัด ติดตามประเมินผล จึงแก้ขอ 17 และขอ 18

3. การจัดระเบียบราชการในกระทรวง

3.1 เพื่อให้การกำหนดนโยบายของกระทรวงสอคล้องกับนโยบายของรัฐบาล จึงแก้ขอ 21 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมีอำนาจกำหนดนโยบายในการปฏิบัติราชการของ กระทรวงให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

3.2 เพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวงเป็นศูนย์บัญชาการอย่างแท้จริง จึงให้ ปลัดกระทรวงมีอำนาจกำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงและลำดับความ สำคัญของแผนนั้น ตลอดจนกำกับ เร่งรัด ติดตามประเมินผล จึงแก้ขอ 22 และขอ 24

4. การจัดระเบียบราชการในทบวง

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับกระทรวง จึงแก้ขอ 27 ขอ 28 และ

5. การจักระเบียบราชการในกรม

5.1 การแบ่งส่วนราชการเป็นแผนกในปัจจุบันไม่นิยมปฏิบัติ แต่จำเป็นจะต้องแบ่งส่วนราชการที่มีไรกอง หรือแผนกเพิ่มขึ้น จึงแก้ไข 32 และ ข้อ 33 โดยตัด "แผนก" ออก

5.2 การใช้อำนาจหน้าที่ของกรม ซึ่งมีกฎหมายพิเศษให้อำนาจหน้าที่ไว้ อาจไม่สอดคล้องกับนโยบายในการปฏิบัติราชการของกระทรวง ซึ่งทำให้แผนกปฏิบัติราชการของกระทรวงที่วางไว้ไม่บรรลุผล เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว จึงแก้ไข 32 โดยมีมติให้อธิบดีใช้อำนาจหน้าที่ให้อยู่ภายในขอบเขตของนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ หรืออยู่ภายในแนวทางและแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงที่วางไว้ด้วย

6. "ตำแหน่งผู้ช่วย" ทั้งในระดับกรมและระดับกระทรวง

เห็นควรให้ตัด "ตำแหน่งผู้ช่วย" ทั้งในระดับกรมและระดับกระทรวงออกในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพราะตำแหน่งรองและผู้ช่วยทั้งในระดับกรมและระดับกระทรวงนั้นจะต่างกันโดยชื่อ แต่โดยฐานะและอำนาจหน้าที่แล้วเหมือนกัน นอกจากนี้ในร่าง พรบ. แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 218 ให้แก้ไขให้ระบบการมอบอำนาจสามารถมอบลงไปได้ถึงระดับกอง มีเหตุเพิ่มเติมซึ่งต้องมีตำแหน่งผู้ช่วยเพราะต้องการจะมอบอำนาจลงไป แต่มอบอำนาจไม่ได้นั้นก็หมดไป

สำหรับผู้ที่ครองตำแหน่งดังกล่าวอยู่เดิม เห็นสมควรกำหนดให้เป็นตำแหน่งเฉพาะตัว กล่าวคือให้คำร่างตำแหน่งออกไปจนกว่าจะพ้นตำแหน่ง แล้วให้ยุบเลิกเสียโดยเขียนบทเฉพาะกาลรองรับไว้ในกฎหมาย

7. การปฏิบัติราชการแทน

เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปโดยสะดวกรวดเร็ว จึงกำหนดให้มีการมอบอำนาจดังนี้

7.1 มอบอำนาจไว้ทั้งในเรื่องการปฏิบัติราชการตามปกติและการดำเนินการอื่นใด

7.2 ให้มีการมอบอำนาจและรับมอบอำนาจในหลาย ๆ ตำแหน่งในระดับรอง ๆ ลงไป ส่วนการมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นเป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

7.3 คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตลอดจนกำหนดวิธีการ เงื่อนไขที่ผู้มอบอำนาจจะต้องปฏิบัติ

7.4 กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้รับมอบอำนาจไว้แน่ชัด

7.5 แยกบทบัญญัติเรื่องการปฏิบัติราชการแทนเป็นอีกหมวดหนึ่งต่างหาก
 ทั้งนี้โดยยกเลิกชื่อของหมวด 5 วรรคหนึ่งและวรรคสามของข้อ 38 วรรค
 หนึ่งและวรรคสี่ของข้อ 40 วรรคหนึ่งและวรรคสี่ของข้อ 42 และวรรคสองของข้อ 60

8. การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

8.1 ให้ "คณะกรรมการจังหวัด" มีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นชอบการจัดทำ
 แผนพัฒนาจังหวัด และอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนด

8.2 เปลี่ยนองค์ประกอบ "คณะกรรมการจังหวัด" ให้มีจำนวนน้อยลง
 โดยให้มีผู้แทนกระทรวง ทบวงละหนึ่งคน ยกเว้นกระทรวงมหาดไทย หัวหน้าสำนักงาน
 จังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง

8.3 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาในจังหวัดอย่างแท้จริง
 โดยเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาข้าราชการอื่นที่ปฏิบัติราชการประจำในเขตจังหวัด ยกเว้นข้าราชการ
 ทหาร ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย หน่วยงานที่มีเขตอำนาจหลายจังหวัด และหน่วยงาน
 ที่มีเหตุผลที่ขอลบมติดอกคณะรัฐมนตรี ไม่ต้องขึ้นอยู่กับบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัด

8.4 ให้หัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานจังหวัด
 ตรงตามความเป็นจริง

8.5 ให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งผู้รักษาการแทนนายอำเภอ ซึ่งตามกฎหมาย
 กำหนดนายอำเภอเป็นคนแต่งตั้งเอง

8.6 ให้ปลัดอำเภอผู้มีอาวุโส เป็นผู้รักษาการแทนนายอำเภอโดย
 ทั้งนี้ โดยแก้ไขข้อ 49 ข้อ 50 วรรคสองของข้อ 53 (1) ของข้อ 55
 ข้อ 59 และยกเลิกวรรคสองของข้อ 60

รายละเอียดปรากฏความร่าง พรบ. แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ
 ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... และบัญชีเปรียบเทียบ
 การแก้ไขที่ไต่ถามมาพร้อมนี้

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218
ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515
(ฉบับที่ ...) พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

ดังนี้

1. ให้ระบุนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม และกรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมไว้ในพระราชกฤษฎีกากฎ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงานประมาณร่วมกันเสนอความเห็นในการแบ่งส่วนราชการภายในและในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่อคณะรัฐมนตรี และแก้ไขการแบ่งส่วนราชการในกรม อำนาจหน้าที่ของกรมกับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของ (ขอ 6 วรรคสี่ ขอ 31 ขอ 32 และขอ 33)
2. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของนายกรัฐมนตรีในการบังคับบัญชาสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อให้การปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (ขอ 8 วรรคสอง)
3. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ภายในสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นไปตามนโยบายและสอดคล้องกัน และเพิ่มอำนาจของปลัดกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง ปลัดทบวง และสำนักงานปลัดทบวงในทำนองเดียวกัน (ขอ 17 ขอ 18 ขอ 22 ขอ 24 ขอ 28 วรรคหนึ่งและขอ 30)
4. แก้ไขเรื่อง "ตำแหน่งผู้ช่วย" ทั้งในระดับกรมและระดับกระทรวง โดยให้ตัดตำแหน่งดังกล่าวออกทุกมาตราที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักปฏิบัติ และระบบการมอบอำนาจที่ไต่แก้ไขปรับปรุงใหม่ (ขอ 17, ขอ 18, ขอ 22, ขอ 24, ขอ 28, ขอ 30, ขอ 32 หมวด 4 ทวิ ขอ 37 ทวิ (4) , ขอ 37 ทวิ (5), ขอ 37 ทวิ (6))

5. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงและรัฐมนตรีว่าการทบวง ในการปฏิบัติราชการให้ชัดเจนขึ้นในเรื่องการกำหนดนโยบายและการมอบอำนาจของรัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงหรือรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง (ขอ 21 ขอ 27 และยกเลิกวรรคหนึ่งของขอ 38)

6. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการปฏิบัติราชการแทน เพื่อให้การมอบอำนาจเป็นไปโดยสะดวกรวดเร็ว โดยมีการมอบอำนาจและรับมอบอำนาจในหลาย ๆ ตำแหน่งไปจนถึงระดับรองลงไป และกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจไว้แน่นอน ชัดเจน (หมวด 4 ทวิ, ขอ 37 ทวิ, ขอ 37 ตริ, และยกเลิกวรรคหก ของขอ 8, วรรคสามของขอ 38, วรรคสี่ ของขอ 40, วรรคสี่ ของขอ 42 และวรรคสองของขอ 60)

7. แก้ไขข้อของหมวด 5 เพราะได้แยกบทบัญญัติเรื่องการปฏิบัติราชการแทนไป เป็นอีกหมวดหนึ่งต่างหาก คือ ส่วนที่ 1 หมวด 4 ทวิ

8. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการรักษาการแทนโดยให้หัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่อ อย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม อยู่ในบังคับของขอ 42 เช่นเดียวกับอธิบดี (ขอ 43)

9. ให้ "คณะกรรมการจังหวัด" มีอำนาจหน้าที่มากขึ้น และเปลี่ยนองค์ประกอบ "คณะกรรมการจังหวัด" ให้มีจำนวนน้อยลง (ขอ 49 และขอ 53 วรรคสอง)

10. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของผู้อำนวยการจังหวัด ให้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาข้าราชการ ฝ่ายบริหารอื่นที่ปฏิบัติราชการประจำในเขตจังหวัด และให้เป็นผู้แต่งตั้งผู้รักษาการแทนนายอำเภอ (ขอ 50 และขอ 59)

11. แก้ไขอำนาจการปกครองบังคับบัญชาในสำนักงานจังหวัด (ขอ 55 (1))

12. กำหนดบทเฉพาะกาลให้คำเนิการแก้ไขพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและกรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่อ อย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม ที่ยังมีโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าวตามวรรค 4 ของ ขอ 6 และกำหนดบทเฉพาะกาลให้ผู้ที่ทรง "ตำแหน่งผู้ช่วย" ทั้งในระดับกรมและระดับกระทรวง อยู่เต็ม เป็นตำแหน่งเฉพาะตัว กล่าวคือให้ดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปจนกว่าจะพ้นตำแหน่ง แล้วให้ ยุบเลิกเสีย

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218

ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 3 โยกเลิกความในวรรคสี่ของข้อ 6 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม และกรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการไว้ในพระราชกฤษฎีกากด้วย

ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และสำนักงานประมาทร่วมกันเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการแบ่งส่วนราชการภายในและในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการตามวรรคสี่"

มาตรา 5 โยกเลิกวรรคหกของข้อ 8 แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

มาตรา 6 โยกเลิกความในข้อ 17 และข้อ 18 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 17 สำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากมีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามนโยบายที่นายกรัฐมนตรีกำหนด รวมทั้ง กำกับ เฝ้าระวัง ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้นั่งคัมบังบัญชาข้าราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี รองจากนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เว้นแต่ราชการและข้าราชการของส่วนราชการซึ่งหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และจะให้ให้มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

มาตรา 7 โหยกเลิกความในข้อ 21 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 21 ภายใต้บทบัญญัติข้อ 9 กระทรวงหนึ่งที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาราชการและกำหนดนโยบายของกระทรวงให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกระทรวง และจะให้มิที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมอบหมาย

ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมเต็มใกล้สังกัดกระทรวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปฏิบัติราชการแทนก็ได้"

มาตรา 8 โหยกเลิกความในข้อ 22 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 22 กระทรวงหนึ่ง นอกจากมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้มีปลัดกระทรวงคนหนึ่งมีหน้าที่ รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวง กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการในกระทรวง ให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐมนตรีกำหนด รวมทั้งกำกับเร่งรัดติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวง และเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการในกระทรวงรองจากรัฐมนตรี และจะให้มิที่มีรองปลัดกระทรวง เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

มาตรา 10 โหยกเลิกความในข้อ 27 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 27 ภายใต้บทบัญญัติข้อ 9 ทบวงหนึ่งที่มีรัฐมนตรีว่าการทบวง เป็นผู้บังคับบัญชาราชการและกำกับ ควบคุม รับผิดชอบและกำหนดนโยบายในการปฏิบัติราชการของทบวง ให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และจะให้มิที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวงเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการทบวงก็ได้

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการทบวงมอบหมาย

ในกรณีที่ เป็นทบวงสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือกระทรวง ให้รัฐมนตรีว่าการทบวงปฏิบัติราชการภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแล้วแต่กรณี"

มาตรา 11 โหยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 28 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 28 ทบวงนอกจากมีรัฐมนตรีว่าการทบวงและรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง ให้มีปลัดทบวงคนหนึ่งมีหน้าที่ รับผิดชอบควบคุม ราชการประจำในทบวงที่แผนกแนวทางและ แผนการปฏิบัติราชการของทบวง และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำ มีของส่วนราชการในทบวง รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการ ของส่วนราชการในทบวง และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในทบวงรองจากรัฐมนตรี และให้ มีรองปลัดทบวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

มาตรา 13 โหยกเลิกความในข้อ 31 ข้อ 32 และข้อ 33 แห่งประกาศของ ปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ 32 กรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการส่วนใดส่วนหนึ่งของกระทรวงตามที่ กำหนดในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของกรม หรือตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจหน้าที่ ของกรมนั้น

กรมมีอธิบดีเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ กรมให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงที่วางไว้ และใน กรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดอำนาจหน้าที่ของอธิบดีไว้เป็นการเฉพาะ การใช้อำนาจและการปฏิบัติ หน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวจะต้องอยู่ภายในขอบเขตของนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรืออนุมัติ หรืออยู่ภายในแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงที่วางไว้ด้วย

ในกรมหนึ่ง ๆ จะให้มีรองอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและช่วยอธิบดีปฏิบัติ ราชการก็ได้ รองอธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรม มีอำนาจหน้าที่ตามที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่กรมใดมีรองอธิบดี อธิบดีจะมอบหมายให้รองอธิบดีปฏิบัติราชการแทนอธิบดีก็ได้

มาตรา 14 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น หมวด 4 ทวิ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

"หมวด 4 ทวิ

การปฏิบัติราชการแทน

ข้อ 37 ทวิ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือ การดำเนินการอื่นที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น

หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในลำดับเดียวกันหรือต่ำกว่าปฏิบัติราชการแทนได้ ดังต่อไปนี้

- (1) นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
- (2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด
- (3) รัฐมนตรีว่าการทบวงอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง ปลัดทบวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด
- (4) ปลัดกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด
- (5) ปลัดทบวง อาจมอบอำนาจให้รองปลัดทบวง อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด
- (6) อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอาจมอบอำนาจให้รองอธิบดี ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด
- (7) ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า อาจมอบอำนาจให้แก่ข้าราชการภายในกองหรือส่วนราชการเทียบกองได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด
- (8) ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ
- (9) นายอำเภออาจมอบอำนาจให้ปลัดอำเภอ หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ
- (10) ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภออาจมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการประจำกิ่งอำเภอ
- (11) ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจาก (1) ถึง (10) อาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นได้ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

การมอบอำนาจของปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงหรือสำนักงานปลัดทบวง หรือการมอบอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการซึ่งขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ให้นำความใน (6) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือ

คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ หรือเงื่อนไขในการมอบอำนาจให้ผู้มอบอำนาจหรือผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติก็ได้

ข้อ 37 ตรี ผู้ดำรงตำแหน่งใดได้รับมอบอำนาจแล้ว ให้ถือเป็นหน้าที่ราชการที่ต้องรับมอบอำนาจนั้น และจะมอบอำนาจนั้นให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นต่อไปไม่ได้ เว้นแต่กรณีการมอบอำนาจให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด ตามข้อ 37 ทวิ (2) (3) (4) (5) หรือ (6) ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบอำนาจนั้นต่อไปตามมาตรา 37 ทวิ (8) ก็ได้

ในการมอบอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดตามวรรคหนึ่งให้แก่รองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งให้ผู้มอบอำนาจชั้นต้นทราบ ส่วนการมอบอำนาจให้แก่บุคคลอื่นนอกจากรองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด จะกระทำใ้ได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้มอบอำนาจชั้นต้นแล้ว "

มาตรา 15 ให้ยกเลิกชื่อของหมวด 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"หมวด 5

การรักษาราชการแทน"

มาตรา 16 ให้ยกเลิกวรรคหนึ่งและวรรคสองของข้อ 38 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

มาตรา 17 ให้ยกเลิกวรรคหนึ่งและวรรคสี่ของข้อ 40 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

มาตรา 18 ให้ยกเลิกวรรคหนึ่งและวรรคสี่ของข้อ 42 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

มาตรา 19 ให้ยกเลิกความในข้อ 43 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 43 ให้นำความในข้อ 42 มาใช้บังคับแก่หัวหน้าส่วนราชการของส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมด้วยโดยอนุโลม"

มาตรา 21 ให้ยกเลิกความในข้อ 50 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 50 ในจังหวัดหนึ่ง ให้มีผู้ว่าราชการจังหวัดคนหนึ่งเป็นผู้รับนโยบายและคำสั่งจากนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติภารกิจให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและประชาชน และเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาค

ในเขตจังหวัด และข้าราชการฝ่ายบริหารอื่นที่ปฏิบัติราชการอยู่ในหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัด เว้นแต่ข้าราชการทหารและข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย และรับผิดชอบในราชการจังหวัดและอำเภอ และจะให้มีรองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ช่วยปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้

รองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราชการรองจากผู้ว่าราชการจังหวัด

ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่งเป็นผู้แทนกระทรวง ทบวง กรม ตามข้อ 49 บรรดาศักดิ์ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวงเดียวกัน และประจำอยู่ในเขตจังหวัดรองจากผู้ว่าราชการจังหวัด

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด สังกัดกระทรวงมหาดไทย

กระทรวง ทบวง กรมใด มีหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดหนึ่ง แต่มีเขตอำนาจหลายจังหวัด หรือมีเหตุผลพิเศษอย่างอื่น จะขออนุมัติคือคณะรัฐมนตรี เพื่อยกเว้นข้าราชการที่ปฏิบัติราชการอยู่ในหน่วยงานนั้น ไม่ต้องอยู่ในบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้"

มาตรา 22 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 53 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้ปฏิบัติราชการตามนโยบายเป็นการเฉพาะเรื่อง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดปฏิบัติราชการให้สำเร็จตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายได้ และให้แจ้งผู้บังคับบัญชาของข้าราชการผู้นั้นทราบ"

มาตรา 25 ให้ยกเลิกวรรคสองของข้อ 60 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

สรุปผลการพิจารณา

เรื่อง

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑๔)

ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ...

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปของนายพลประภาส เป็นประธานพิจารณารายการที่เสนอมานี้ ได้เสนอ
ผลการพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑๔) ลงวันที่
๒๔ กันยายน ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา และคณะรัฐมนตรีได้ประชุม
เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๑๖ มีมติให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์)
เป็นประธานเจ้าของเรื่อง เชิญผู้แทนกระทรวง (รวมทั้งปลัดกระทรวงและหัวหน้าส่วนราชการที่
รัฐมนตรีเจ้าสังกัด (เช่น สอ.) และผู้แทนพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลมาร่วมพิจารณาเรื่องข้อก
คร้งหนึ่ง แล้วรายงานผลมา เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยเร็ว นั้น

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) จึงได้ตั้งประชุมพิจารณา
ให้เป็นที่ปรึกษาของคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ในวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ ผลการประชุมครั้งนี้มีสาระสำคัญ
ซึ่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ได้รับมาพิจารณาขอสรุปได้ดังนี้

๑. ควรให้คง "ตำแหน่งผู้ช่วย" ไว้เช่นเดิม ทั้งในระดับกรม และระดับกระทรวง
๒. ควรให้มีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการจังหวัด ให้มีสัดส่วนของผู้แทน
จากกระทรวง ทบวง ต่าง ๆ รวมทั้งกระทรวงมหาดไทยให้มีจำนวนที่เหมาะสม และถืออำนาจต่อ
ประสิทธิภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการจังหวัด
๓. ควรให้มีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการ
จังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการอื่น ๆ ให้เหมาะสม

ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑๔) ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๕ เป็นกฎหมาย
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งได้ประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานาน แต่มีบทบัญญัติบางประการ
ที่ไม่เหมาะสม กล่าวคือ มีคำตมของเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ให้ยึดแบบ ทำให้
มีการปฏิบัติงานที่ซ้อนกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ ตลอดจนความไม่ระดับกระทรวงและ
เอกอัครราชทูต การดำเนินงานของกระทรวงโดยส่วนรวมไม่เต็มไปดงามในหน่วยที่วางไว้ การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการ
แทน ยังใช้ถ้อยคำคลุมเครือ ทำให้มีปัญหายุ่งยากในการปฏิบัติราชการ และการกำหนดอำนาจของหัวหน้าราชการ
จังหวัดในฐานะผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ ซึ่งปฏิบัติราชการในเขตจังหวัดยังไม่เหมาะสม

ผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑๔) ลงวันที่ ๒๔ กันยายน
๒๕๑๕ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ...

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ได้นำผลการประชุมหารือ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ดังกล่าวข้างต้นมาพิจารณาหาบทหนักอีกครั้ง และเห็นสมควรให้มีการแก้ไข ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๕ ดังนี้

๑. การชำระ เบี้ยชดเชยสิทธิราชการส่วนกลาง

เพื่อกำหนดให้การแบ่ง ส่วนราชการภายในกรมต้องระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการไว้แน่ชัด และให้สำนักงาน ก.พ. และสำนักงานงบประมาณ ร่วมกันเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการแบ่งส่วนราชการภายในและในการ กำหนดหน่วยงานที่ของส่วนราชการดังกล่าว โดยกำหนดเวลาดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน ๒ ปี นับแต่ พรบ.แก้ไขเพิ่มเติมนี้ใช้บังคับ

๒. การจัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี

๒.๑ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล จึงแก้วรรคสองของข้อ ๔ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดนโยบายในการปฏิบัติราชการของสำนัก นายกรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

๒.๒ เพื่อให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นศูนย์บัญชาการอย่างแท้จริง เห็นเดียวกับสำนักงานปลัดกระทรวง ยกเว้นส่วนราชการที่หัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี จึงให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี

ลำดับความสำคัญของแผนนั้น คือลดจนกำกับ เร่งรัด ติดตามประเมินผล จึงแก้ไข ๑๗ และข้อ ๑๘

๓. การจัดระเบียบราชการในกระทรวง

๓.๑ เพื่อให้การกำหนดนโยบายของกระทรวงสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล จึงแก้ไขข้อ ๒๐ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดนโยบายในการปฏิบัติราชการของกระทรวง ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

๓.๒ เพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวง เป็นศูนย์บัญชาการอย่างแท้จริง จึงให้ ปลัดกระทรวงมีอำนาจกำหนดแนวทางและแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงและกำกับความสำคัญของ แผนนั้น คือลดจนกำกับ เร่งรัด ติดตามประเมินผล จึงแก้ไข ๒๒ และข้อ ๒๔

๔. การจัดระเบียบราชการในทบวง

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับกระทรวง จึงแก้ไขข้อ ๒๗ ข้อ ๒๘ และข้อ ๓๐

๕. การจัดระเบียบราชการในกรม

๕.๑ การแบ่งส่วนราชการเป็นแผนกในปัจจุบันไม่มีข้อยกเว้น แห่งระเบียบจะต้อง แบ่งส่วนราชการที่มีใช้กอง หรือแผนกเพิ่มขึ้น จึงแก้ไขข้อ ๓๒ และข้อ ๓๓ โดยตัด "แผนก" ออก

๕.๒ การใช้อำนาจหน้าที่ของกรม ซึ่งมีกฎหมายพิเศษให้อำนาจหน้าที่ไว้ ย่างไม่
สอดคล้องกับนโยบายในการปฏิบัติราชการของกระทรวง ซึ่งทำให้แผนกปฏิบัติราชการของกระทรวง
ว่างไว้ไม่บรรลุผล เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว จึงแก้ไข ๓๖ โดยปฏิรูปให้อธิบดีใช้อำนาจหน้าที่ให้อยู่ภายใน
เขตของนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ หรืออยู่ภายในแนวทางและแผนปฏิบัติราชการของ
กระทรวงที่วางไว้ด้วย

๖. การปฏิบัติราชการแทน

เพื่อให้การปฏิบัติราชการ เป็นไปโดยสะดวกรวดเร็ว จึงกำหนดให้มีการมอบอำนาจ

ดังนี้

๖.๑ มอบอำนาจได้ทั้งในเรื่องการปฏิบัติราชการตามปกติและการดำเนินการอื่นใด

๖.๒ ให้มีการมอบอำนาจและรับมอบอำนาจในหลาย ๆ ตำแหน่งในระดับรอง ๆ

ลงไป ส่วนการมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งอื่น เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๖.๓ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตลอดจนกำหนด

วิธีการเงื่อนไขที่ผู้มอบอำนาจจะต้องปฏิบัติ

๖.๔ กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้รับมอบอำนาจไว้แน่ชัด

๖.๕ แยกคุณสมบัติเรื่องการปฏิบัติราชการแทน เป็นลักษณะเฉพาะที่แตกต่าง

กันมี โดยยกเลิกชื่อของหมวด ๕ วรรคหนึ่งและวรรคสามของข้อ ๓๘ วรรคหนึ่งและ
วรรคสี่ของข้อ ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ของข้อ ๔๒ และวรรคสองของข้อ ๖๔

๗. การส่งเสริมการบริหารราชการส่วนภูมิภาค

๗.๑ ให้ "คณะกรรมการจังหวัด" มีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นชอบการจัดทำ

แผนพัฒนาจังหวัด และอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนด

๗.๒ เปลี่ยนองค์ประกอบ "คณะกรรมการจังหวัด" ให้มีจำนวนน้อยลง โดยให้มี

ผู้แทนกระทรวง ทบวงละหนึ่งคน ยกเว้นกระทรวงมหาดไทย หัวหน้าสำนักงานจังหวัด เป็นกรรมการและ
เลขาธิการโดยตำแหน่ง

๗.๓ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการในจังหวัดอย่างแท้จริง

โดย เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาข้าราชการอื่นที่ปฏิบัติราชการประจำในเขตจังหวัด ยกเว้นข้าราชการ
ทหาร ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย หน่วยงานที่มีเขตอำนาจเฉพาะจังหวัด และหน่วยงานที่มี
เหตุผลที่สอดคล้องกับคณะรัฐมนตรี ไม่ต้องขึ้นอยู่กับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัด

๗.๔ อำนาจการบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าว ไม่กระทบกระเทือน
อำนาจบังคับบัญชาของผู้ดำรงตำแหน่งอื่น ที่มีกฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะ

๗.๔ ให้หัวหน้าสำนักงานจังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการโยสํำนักงานจังหวัด
ตรงตามความ เป็นจริง

๗.๕ ให้อํำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งผู้รักษาการแทนนายอํำเภอ ซึ่งตาม
กฎหมาย เดิมนายอํำเภอ เป็นคนแต่งตั้งเอง

๗.๖ ให้ปลัดอํำเภอห้มีอาวุโส เป็นผู้รักษาการแทนนายอํำเภอได้ด้วย
ทั้งนี้ โดยแกไขข้อ ๕๔ ข้อ ๕๐ วรรคสองของข้อ ๕๓ (๖) ของข้อ ๕๔
ข้อ ๕๔ และยกเลิกวรรคสองของข้อ ๖๐

รายละเอียดปรากฏตามร่าง พรบ. แกไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๐๔ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ที่ได้แนบมาพร้อมนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกหลักการและเหตุผล
 ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218
 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515
 (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ...

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 ดังนี้

1. ให้ระบุนำหน้าที่ของส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม และกรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมไว้ในพระราชกฤษฎีกาด้วย โดยให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงานประมาธรวมกันเสนอความเห็นในการแบ่งส่วนราชการภายในและในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่อคณะรัฐมนตรี และแก้ไขการแบ่งส่วนราชการในกรม อำนาจหน้าที่ของกรมกับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง (วรรคสี่ของข้อ 6 ข้อ 31 ข้อ 32 และข้อ 33)

2. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของนายกรัฐมนตรีในการบังคับบัญชาสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อให้การปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (วรรคสองของ ข้อ 8)

3. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ภายในสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นไปตามนโยบายและสอดคล้องกัน และเพิ่มอำนาจของปลัดกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง ปลัดทบวง และสำนักงานปลัดทบวงในทำนองเดียวกัน (ข้อ 17 ข้อ 18 ข้อ 22 ข้อ 24 วรรคหนึ่งของข้อ 28 และข้อ 30)

4. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงและรัฐมนตรีว่าการทบวงในการปฏิบัติราชการให้ชัดเจนขึ้นในเรื่องการกำหนดนโยบายและการมอบอำนาจของรัฐมนตรีให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงหรือรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง (ข้อ 21 ข้อ 27 และยกเลิกวรรคหนึ่งของข้อ 38)

5. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการปฏิบัติราชการแทน เพื่อให้การมอบอำนาจ เป็นไปโดยสะดวกรวดเร็ว โดยมีการมอบอำนาจและรับมอบอำนาจในหลาย ๆ ตำแหน่งไปจนถึงระดับรองลงไป และกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจไว้แน่นอนชัดเจน (หมวด 4 ทวิ ข้อ 37 ทวิ ข้อ 37 ตร. และยกเลิกวรรคหกของข้อ 8 วรรคสามของข้อ 38 วรรคสี่ของข้อ 40 วรรคสี่ของข้อ 42 และวรรคสองของข้อ 60)

6. แก้ไขชื่อของหมวด 5 เพราะได้แยกบทบัญญัติเรื่องการปฏิบัติ ราชการแทนไปเป็นอีกหมวดหนึ่งต่างหาก คือ ส่วนที่ 1 หมวด 4 ทวิ

7. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการรักษาราชการแทนโดยให้หัวหน้าส่วนราชการ ที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม อยู่ในบังคับของข้อ 42 เช่นเดียวกับอธิบดี (ข้อ 43)

8. ให้ "คณะกรรมการจังหวัด" มีอำนาจหน้าที่มากขึ้น และเปลี่ยนองค์- ประกอบ "คณะกรรมการจังหวัด" ให้มีจำนวนน้อยลง (ข้อ 49 และวรรคสองของ ข้อ 53)

9. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารอื่นที่ปฏิบัติราชการประจำในเขตจังหวัด และให้เป็นผู้ แต่งตั้งผู้รักษาการแทนนายอำเภอ (ข้อ 50 และข้อ 59)

10. แก้ไขอำนาจการปกครองบังคับบัญชาในสำนักงานจังหวัด (ข้อ 55 (1))

11. กำหนดบทเฉพาะกาลให้ดำเนินการแก้ไขพระราชกฤษฎีกาแบ่ง- ส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและ กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม ที่ยังมีได้ระบุมอบอำนาจหน้าที่ ของส่วนราชการดังกล่าวตามวรรคสี่ของ ข้อ 6

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218

ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

(ฉบับที่...) พ.ศ. ...

.....
.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218

ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

.....

.....

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของข้อ 6 แห่งประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ส่วนราชการ
ที่มีฐานะเป็นกรม และกรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม
ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการไว้ใน
พระราชกฤษฎีกาดวย

ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงานงบประมาณ
ร่วมกันเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการแบ่งส่วนราชการภายในและในการ
กำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการตามวรรคสี่"

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 8 แห่งประกาศ
ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

"สำนักนายกรัฐมนตรีมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ กำหนดนโยบายของสำนักนายกรัฐมนตรี ให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี และจะให้มีรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

มาตรา 5 ให้ยกเลิกวรรคหกของข้อ 8 แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในข้อ 17 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2517 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 17 สำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากมีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามนโยบายที่นายกรัฐมนตรีกำหนด รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี รองจากนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เว้นแต่ราชการและข้าราชการของส่วนราชการซึ่งหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และจะให้ มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในข้อ 21 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 21 ภายใต้บทบัญญัติข้อ 9 กระทรวงหนึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ กำหนดนโยบายของกระทรวงให้สอดคล้อง"

กับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกระทรวง และจะให้ให้มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้

ในกรณีที่ให้มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมอบหมาย

ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมแต่มิได้สังกัดกระทรวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปฏิบัติราชการแทนก็ได้"

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในข้อ 22 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 22 กระทรวง นอกจากให้มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้มีปลัดกระทรวงคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวง กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐมนตรีกำหนด รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวง และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในกระทรวง รองจากรัฐมนตรี และจะให้มีรองปลัดกระทรวง หรือผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือมีทั้งรองปลัดกระทรวงและผู้ช่วยปลัดกระทรวง เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

มาตรา 11 ให้ยกเลิกความในข้อ 27 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 27 ภายใต้อัตบัตบัญญัติข้อ 9 ทบวงหนึ่งให้มีรัฐมนตรีว่าการทบวง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ กำหนดนโยบายของทบวงให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของทบวง และจะให้ให้มีรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้

ในกรณีที่ให้มีรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการทบวงมอบหมาย

ในกรณีที่ เป็นทบวงสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง ให้รัฐมนตรี

ว่าการทบทวนปฏิบัติราชการภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงแล้วแต่กรณี"

มาตรา 12 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 28 แห่งประกาศ
ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไป-
นี้แทน

"ข้อ 28 ทบทวน นอกจากมีรัฐมนตรีว่าการทบทวนและรัฐมนตรีช่วย-
ว่าการทบทวน ให้มีปลัดทบทวนคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในทบทวน
กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของทบทวน และลำดับความสำคัญของแผนการ
ปฏิบัติราชการประจำของส่วนราชการในทบทวน ให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐมนตรีกำหนด
รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในทบทวน
และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในทบทวนรองจากรัฐมนตรี และจะให้มีรองปลัดทบทวน
หรือผู้ช่วยปลัดทบทวน หรือมีทั้งรองปลัดทบทวนและผู้ช่วยปลัดทบทวน เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติ-
ราชการก็ได้"

มาตรา 14 ให้ยกเลิกความในข้อ 31 ข้อ 32 และข้อ 33 แห่ง
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

ข้อ 32 กรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการส่วนใดส่วนหนึ่งของ
กระทรวงหรือทบวง ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของกรม หรือ
ตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของกรมนั้น

กรมมีอธิบดี เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ รับผิดชอบในการ
ปฏิบัติราชการของกรมให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการ
ของกระทรวงที่วางไว้ และในกรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดอำนาจหน้าที่ของอธิบดีไว้
เป็นการเฉพาะ การใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวจะต้องอยู่
ภายในขอบเขตของนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ หรืออยู่ภายในแนวทาง
และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงที่วางไว้ด้วย

ในกรมหนึ่ง ๆ จะให้มีรองอธิบดี หรือผู้ช่วยอธิบดี หรือมีทั้งรองอธิบดี
และผู้ช่วยอธิบดี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและช่วยอธิบดีปฏิบัติราชการก็ได้ รองอธิบดี

ผู้ช่วยอธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรม มีอำนาจหน้าที่ตามที่อธิบดี กำหนดหรือมอบหมาย

ในกรณีที่กรมใดมีรองอธิบดี หรือผู้ช่วยอธิบดี หรือมีทั้งรองอธิบดีและ ผู้ช่วยอธิบดี อธิบดีจะมอบหมายให้รองอธิบดี หรือผู้ช่วยอธิบดีปฏิบัติราชการแทนอธิบดี ก็ได้

มาตรา 15 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น หมวด 4 ทวิ แห่งประกาศ ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

"หมวด 4 ทวิ

การปฏิบัติราชการแทน

ข้อ 37 ทวิ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติ ราชการ หรือการดำเนินการอื่นที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้า กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้ กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในลำดับเดียวกันหรือต่ำกว่า ปฏิบัติราชการแทนได้ ดังต่อไปนี้

(1) นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง- ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการ- จังหวัด

(3) รัฐมนตรีว่าการทบวงอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง ปลัดทบวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการ- จังหวัด

(4) ปลัดกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(5) ปลัดทบวง อาจมอบอำนาจให้รองปลัดทบวง อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(6) อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอาจมอบอำนาจให้รองอธิบดี ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(7) ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า อาจมอบอำนาจให้แก่ข้าราชการภายในกองหรือส่วนราชการเทียบกองได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

(8) ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด นายอำเภอหรือ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

(9) นายอำเภออาจมอบอำนาจให้ปลัดอำเภอ หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ

(10) ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภออาจมอบอำนาจให้ ปลัดอำเภอ หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำกิ่งอำเภอ

(11) ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจาก (1) ถึง (10) อาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นได้ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

การมอบอำนาจของปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงในฐานะหัวหน้าส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงหรือสำนักงานปลัดทบวง หรือการมอบอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการซึ่งขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ให้นำความใน (6) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือ

คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในการมอบอำนาจให้ผู้มอบอำนาจหรือผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติก็ได้

ข้อ 37 ตรี ผู้ดำรงตำแหน่งใดได้รับมอบอำนาจแล้ว ให้ถือเป็นหน้าที่
ราชการที่ต้องรับมอบอำนาจนั้น และจะมอบอำนาจนั้นให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นต่อไป
ไม่ได้ เว้นแต่กรณีการมอบอำนาจให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด ตามข้อ 37 ทวิ (2)
(3) (4) (5) หรือ (6) ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบอำนาจนั้นต่อไปตามมาตรา 37
ทวิ (8) ก็ได้

ในการมอบอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดตามวรรคหนึ่งให้แก่
รองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้ง
ให้ผู้มอบอำนาจขึ้นต้นทราบ ส่วนการมอบอำนาจให้แก่บุคคลอื่นนอกจากรองผู้ว่าราชการ
จังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดจะกระทำได้อีกเมื่อได้รับความเห็นชอบจาก
ผู้มอบอำนาจขึ้นต้นแล้ว"

มาตรา 16 ให้ยกเลิกชื่อของหมวด 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"หมวด 5

การรักษาราชการแทน"

มาตรา 17 ให้ยกเลิกวรรคหนึ่งและวรรคสามของข้อ 38 แห่ง
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

มาตรา 18 ให้ยกเลิกวรรคหนึ่งและวรรคสี่ของข้อ 40 แห่ง
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

มาตรา 19 ให้ยกเลิกวรรคหนึ่งและวรรคสี่ของข้อ 42 แห่ง
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

มาตรา 20 ให้ยกเลิกความในข้อ 43 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 43 ให้นำความในข้อ 42 มาใช้บังคับแก่หัวหน้าส่วนราชการของ
ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมด้วยโดยอนุโลม"

มาตรา 22 ให้ยกเลิกความในข้อ 50 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 50 ในจังหวัดหนึ่ง ให้มีผู้ว่าราชการจังหวัดคนหนึ่งเป็นผู้รับนโยบายและคำสั่งจากนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติทำให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและประชาชน และเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และข้าราชการฝ่ายบริหารอื่นที่ปฏิบัติราชการอยู่ในหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัด เว้นแต่ข้าราชการทหารและข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย และรับผิดชอบในราชการจังหวัดและอำเภอ และจะให้มีรองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

มาตรา 23 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 53 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้ปฏิบัติราชการตามนโยบายเป็นการเฉพาะเรื่อง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดปฏิบัติราชการให้สำเร็จตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายได้ และให้แจ้งผู้บังคับบัญชาของข้าราชการผู้นั้นทราบ"

มาตรา 26 ให้ยกเลิกวรรคสองของข้อ 60 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515

มติคณะเสกการและเหตุผล

ระลอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘
ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ...)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน

พ.ศ. ๒๕๑๕ ดังนี้

๑. กำหนดให้ระบอบอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการ
รัฐมนตรี ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและกรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและ
มีฐานะเป็นกรม ไว้ในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการด้วย โดยให้สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือนและสำนักงานงบประมาณร่วมกันเสนอความเห็นในการแบ่งส่วนราชการภายใน
และในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการต่อคณะรัฐมนตรี และแก้ไขเพิ่มเติม
การแบ่งส่วนราชการในกรม อำนาจหน้าที่ของกรม กับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง (ร่างมาตรา ๓
และมาตรา ๑๔ แก้ไขข้อ ๖ บรรทัด ข้อ ๓๑ ข้อ ๓๒ และข้อ ๓๓)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของนายกรัฐมนตรีในการบังคับบัญชาสำนัก
นายกรัฐมนตรี เพื่อให้การปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรีสอดคล้องกับนโยบายที่
คณะรัฐมนตรีกำหนด (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขข้อ ๔ บรรทัดสอง)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและสำนักงาน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อให้การปฏิบัติราชการของส่วนราชการต่าง ๆ ภายใน
สำนักนายกรัฐมนตรีเป็นไปตามนโยบายที่นายกรัฐมนตรีกำหนด และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจ
หน้าที่ของปลัดกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง ปลัดทบวง และสำนักงานปลัดทบวง
ในทำนองเดียวกัน (ร่างมาตรา ๖ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ และ
มาตรา ๑๓ แก้ไขข้อ ๑๙ ข้อ ๑๔ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๔ ข้อ ๒๕ บรรทัดหนึ่ง และข้อ ๓๐)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงและรัฐมนตรี
ว่าการทบวง เพื่อให้การปฏิบัติราชการของกระทรวงและทบวงสอดคล้องกับนโยบาย
ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (ร่างมาตรา ๔ และมาตรา ๑๑ แก้ไขข้อ ๒๖ และ ข้อ ๒๗)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการปฏิบัติราชการแทน เพื่อให้การมอบอำนาจ เป็นไปโดยสะดวกรวดเร็ว โดยมีการมอบอำนาจและรับมอบอำนาจในหลาย ๆ ตำแหน่ง จนถึงระดับรองลงไป และกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มอบอำนาจ และผู้รับมอบอำนาจไว้ให้แน่นอนชัดเจน (ร่างมาตรา ๑๕ เพิ่มเติมหวัก ๔ ทวิ ข้อ ๓๗ ทวิ ข้อ ๓๗ ตรี และร่างมาตรา ๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๔ ยกเลิกข้อ ๔ วรรคหก ข้อ ๓๔ วรรคหนึ่งและวรรคสาม ข้อ ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ ข้อ ๕๒ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ ข้อ ๕๓ วรรคสอง และข้อ ๖๐ วรรคสอง)

๖. แก้ไขชื่อของหมวด ๕ เพราะได้แยกบทบัญญัติเรื่องการปฏิบัติราชการ แทนไปเป็นอีกหมวดหนึ่งต่างหาก คือ ส่วนที่ ๑ หมวด ๔ ทวิ (ร่างมาตรา ๑๖)

๗. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการรักษาราชการแทน โดยให้ผู้รักษาราชการแทน ในตำแหน่งต่าง ๆ มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน (ร่างมาตรา ๑๕ แก้ไขข้อ ๔๔)

๘. กำหนดให้"คณะกรรมการจังหวัด" มีอำนาจหน้าที่มากขึ้น และเปลี่ยน องค์ประกอบ"คณะกรรมการจังหวัด" ให้มีจำนวนน้อยลง (ร่างมาตรา ๑๕ แก้ไขข้อ ๔๔)

๙. แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแล การปฏิบัติราชการของข้าราชการซึ่งประจำอยู่ในจังหวัด เว้นแต่ข้าราชการทหารและ ข้าราชการฝ่ายตุลาการ และให้เป็นผู้แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนนายอำเภอ (ร่าง มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แก้ไขข้อ ๕๓(๔) และข้อ ๕๕)

๑๐. แก้ไขอำนาจการบังคับบัญชารับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ สำนักงานจังหวัด (ร่างมาตรา ๒๒ แก้ไขข้อ ๕๕(๑))

๑๑. กำหนดคณะกรรมการให้ดำเนินการแก้ไขหรือระงับการปฏิบัติราชการ ส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและกรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ที่ยังมีไว้ระบุมอบอำนาจหน้าที่ของ ส่วนราชการดังกล่าวตามข้อ ๖ วรรคสี่ (ร่างมาตรา ๒๔)

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฉบับที่ ๒๑๘
ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ...)

พ.ศ.

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของข้อ ๒ แห่งประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
"การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ส่วนราชการ
ที่มีฐานะเป็นกรมและกรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ให้
ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ระบุนำหน้าชื่อของแต่ละส่วนราชการไว้ใน
พระราชกฤษฎีกาด้วย

ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงานประมา
วบรวมเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการแบ่งส่วนราชการภายในและในการกำหนด
ลำนำหน้าชื่อของแต่ละส่วนราชการตามวรรคสี่"

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ ๔ แห่งประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
"สำนักนายกรัฐมนตรีมีเลขาธิการรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และ
กำหนดนโยบายของสำนักนายกรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี และจะให้มีรองนายกรัฐมนตรี
หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำ
สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกวรรคหกของข้อ ๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๙ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๑๘ สำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากมีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี และสำคัญความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามนโยบายที่นายกรัฐมนตรีกำหนด รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เว้นแต่ราชการและข้าราชการของส่วนราชการซึ่งหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และจะให้ให้มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๒๑ ภายใต้บังคับบทบัญญัติข้อ ๕ วรรคหนึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และกำหนดนโยบายของกระทรวงให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกระทรวง และจะให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมอบหมาย

ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมแต่มีปลัดกระทรวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปฏิบัติราชการแทนก็ได้"

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๒๒ วรรคหนึ่ง นอกจากมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้มีปลัดกระทรวงคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวง กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง และสำคัญความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามนโยบาย

ที่รัฐมนตรีกำหนด รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการ ของ
ส่วนราชการในกระทรวง และเป็นผู้นับคัมบัญชีข้าราชการในกระทรวงรองจากรัฐมนตรี
และจะให้มีการลงปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือมีทั้งรองปลัดกระทรวงและ
ผู้ช่วยปลัดกระทรวง เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๒๗ ภายใต้บังคับบทบัญญัติข้อ ๘ ทบวงหนึ่งมีรัฐมนตรีว่าการทบวง
เป็นผู้นับคัมบัญชีข้าราชการ และกำหนดนโยบายของทบวงให้สอดคล้องกับนโยบายที่
คณะรัฐมนตรีกำหนด และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของทบวง และจะให้รัฐมนตรี
ช่วยว่าการทบวง เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของ
รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวงให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการทบวงมอบหมาย

ในกรณีที่ เป็นทบวงสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง ให้รัฐมนตรี
ว่าการทบวง ปฏิบัติราชการ ภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
แล้วแต่กรณี"

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ ๒๘ แห่งประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๒๘ ทบวง นอกจากมีรัฐมนตรีว่าการทบวงและรัฐมนตรีช่วยว่าการ
ทบวง ให้มีปลัดทบวงคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในทบวง กำหนด
แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของทบวง และดำเนินการสำคัญของแผนการปฏิบัติ
ราชการประจำปีของส่วนราชการในทบวงให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐมนตรีกำหนด รวมทั้ง
กำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในทบวง และ
เป็นผู้นับคัมบัญชีข้าราชการในทบวงรองจากรัฐมนตรี และจะให้มีการลงปลัดทบวงหรือผู้ช่วย
ปลัดทบวง หรือมีทั้งรองปลัดทบวงและผู้ช่วยปลัดทบวง เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้"

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๑ ข้อ ๓๒ และข้อ ๓๓ แห่ง
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

หรือ ข. ข. กรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ การจัดการสวนใดสวนหนึ่งของกระทรวง
หรือหน่วยงานที่กำหนัดในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของกรม หรือตามกฎหมาย
ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของกรมนั้น

กรมมีอธิบดี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ
ของกรมให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง และ
ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดอำนาจหน้าที่ของอธิบดีไว้เป็นการเฉพาะ การใช้อำนาจและ
การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวให้คำนึงถึงนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ
และแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงด้วย

ในกรณีที่จะมีรองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี หรือมีทั้งรองอธิบดีและผู้ช่วย
อธิบดี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการรองจากอธิบดีและผู้ช่วยอธิบดีปฏิบัติราชการก็ได้
รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรม มีอำนาจหน้าที่ตามที่
อธิบดีกำหนดหรือมอบหมาย

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔ ทวิ การปฏิบัติราชการแทน
ข้อ ๓๓ ทวิ และข้อ ๓๕ ทวิ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๖๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๑๕

"หมวด ๔ ทวิ

การปฏิบัติราชการแทน

ข้อ ๓๓ ทวิ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ
หรือการดำเนินการอื่น ที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ
ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มีใ้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้
เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะมอบอำนาจให้
ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนได้ ดังต่อไปนี้

(๑) นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี
ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวง ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือ
ผู้ว่าราชการจังหวัด

(๓) รัฐมนตรีว่าการทบวงอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง ปลัดทบวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(๔) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(๕) ปลัดกระทรวงกลางมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวง ผู้ช่วยปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(๖) ปลัดทบวงอาจมอบอำนาจให้รองปลัดทบวง ผู้ช่วยปลัดทบวง อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(๗) อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอาจมอบอำนาจให้รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าส่วนราชการตามข้อ ๓๑ วรรคสอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(๘) ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าส่วนราชการตามข้อ ๓๑ วรรคสอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า อาจมอบอำนาจให้ข้าราชการในกองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่าหรือส่วนราชการตามข้อ ๓๑ วรรคสอง ได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

(๙) ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด นายอำเภอ หรือ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

(๑๐) นายอำเภออาจมอบอำนาจให้ปลัดอำเภอ หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ

(๑๑) ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภออาจมอบอำนาจให้ปลัดอำเภอ หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำกิ่งอำเภอ

(๑๒) ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจาก (๑) ถึง (๑๑) อาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นได้ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

การมอบอำนาจของปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง หรือปลัดทบวง ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง หรือสำนักงานปลัดทบวง หรือการมอบอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการซึ่งขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ให้นำความใน (๗) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือ

คณะกรรมการอำนวยการฯ ให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือ
กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในการมอบอำนาจ ให้ผู้มอบอำนาจหรือผู้รับมอบ
อำนาจต้องปฏิบัติก็ได้

ข้อ ๓๗ ทวี เมื่อมีการมอบอำนาจตามข้อ ๓๗ ทวี โดยผู้มอบ
อำนาจมีหน้าที่ต้องรับมอบอำนาจนั้น และจะมอบอำนาจนั้นให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่น
ต่อไปไม่ได้ เว้นแต่กรณีที่มีการมอบอำนาจให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดตามข้อ ๓๗ ทวี (๒)

(๑) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบอำนาจนั้นต่อไปตามมาตรา ๓๗ ทวี
(๕) ก็ได้

ในการมอบอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดตามวรรคหนึ่งให้แก่วรรคผู้
ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด ในผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งให้ผู้มอบอำนาจ
ชั้นต้นทราบ ส่วนการมอบอำนาจให้แก่บุคคลอื่นนอกจากรองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ
ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด จะกระทำมิได้ตราบเท่าที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้มอบอำนาจชั้นต้น
แล้ว"

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"หมวด ๕

การรักษาราชการแทน"

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกวรรคหนึ่งและวรรคสามของข้อ ๓๔ วรรคหนึ่ง
และวรรคสี่ของข้อ ๔๐ และวรรคหนึ่งและวรรคสี่ของข้อ ๔๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ ๔๔ แห่งประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๔๔ ให้ผู้รักษาราชการแทนตามข้อ ๕ ข้อ ๒๙ ข้อ ๒๙ ข้อ ๓๐
ข้อ ๓๑ ข้อ ๓๒ ข้อ ๓๓ ข้อ ๓๔ ข้อ ๓๕ ข้อ ๓๖ ข้อ ๓๗ ข้อ ๓๘ ข้อ ๓๙ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ ข้อ ๔๒ ข้อ ๔๓ ข้อ ๔๔ ข้อ ๔๕ ข้อ ๔๖ ข้อ ๔๗ ข้อ ๔๘ ข้อ ๔๙ ข้อ ๕๐ ข้อ ๕๑ ข้อ ๕๒ ข้อ ๕๓ ข้อ ๕๔ ข้อ ๕๕ ข้อ ๕๖ ข้อ ๕๗ ข้อ ๕๘ ข้อ ๕๙ ข้อ ๖๐ ข้อ ๖๑ ข้อ ๖๒ ข้อ ๖๓ ข้อ ๖๔ ข้อ ๖๕ ข้อ ๖๖ ข้อ ๖๗ ข้อ ๖๘ ข้อ ๖๙ ข้อ ๗๐ ข้อ ๗๑ ข้อ ๗๒ ข้อ ๗๓ ข้อ ๗๔ ข้อ ๗๕ ข้อ ๗๖ ข้อ ๗๗ ข้อ ๗๘ ข้อ ๗๙ ข้อ ๘๐ ข้อ ๘๑ ข้อ ๘๒ ข้อ ๘๓ ข้อ ๘๔ ข้อ ๘๕ ข้อ ๘๖ ข้อ ๘๗ ข้อ ๘๘ ข้อ ๘๙ ข้อ ๙๐ ข้อ ๙๑ ข้อ ๙๒ ข้อ ๙๓ ข้อ ๙๔ ข้อ ๙๕ ข้อ ๙๖ ข้อ ๙๗ ข้อ ๙๘ ข้อ ๙๙ ข้อ ๑๐๐

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกวรรคสองของข้อ ๕๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของข้อ ๖๐ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวอรุณี พงษ์คนตรี สำเร็จการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัย-
รามคำแหง เมื่อปีการศึกษา 2524 สำเร็จการศึกษา เนติบัณฑิตไทย จากสำนักอบรมศึกษา-
กฎหมายแห่ง เนติบัณฑิตยสภา เมื่อปีการศึกษา 2527

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย